

«Η Παράσταση Συνεχίζεται» Μάσκες... ρόλοι... και χειροκρότημα...

kosmasmoisidis
ΕΝΤΥΠΑ ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ
kmoisidis@gmail.com
2292069509

ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ
ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ
ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ Χ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Τοπογράφος Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Λεωφ. Καραμανλή 102 - ΑΝΑΒΥΤΣΟΣ Τηλ.: 22910 78068, 6944 329586
ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ Χ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Κιν. 6945 512311
Τοπογράφος Μηχανικός 22910 37000, 6945 512311
Βοσ. Γεωργίου Β' 21-190 13 ΑΝΑΒΥΤΣΟΣ e. makatzh@gmail.com

Μελέτη-επίβλεψη-κατασκευή-τοπογραφικά
**ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ**

FIREWORKS
ΝΙΚΟΣ Β. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗΣ - ΑΔΕΥΧΟΣ ΠΥΡΟΤΕΧΝΟΥΡΓΟΣ
ΓΑΜΟΣ | ΒΑΠΤΙΣΗ | ΠΑΡΤΥ | ΔΕΞΙΩΣΕΙΣ | ΣΥΝΑΓΩΓΕΣ | SPECIAL EFFECTS
Τ. 210 300 66 62 - Κ. 6944 58 58 00

ΔΙΑΝΟΜΗ ? ΔΟΣΤΑΒΑ

GAS Delivery

6937 322493

www.gas-delivery.gr

Fire Wood **via T ZAKI**

ΕΥΛΑ 89 €/κυβ +ΦΠΑ

Ελάχιστη παραγγελία 2 κυβ.

6937 322493

www.gas-delivery.gr

«Η Παράσταση Συνεχίζεται» Μάσκες, Ρόλοι και Χειροκρότημα

Η παράσταση συνεχίζεται: (και το κοινό αλλάζει θέσεις)

Του Κώστα Γ. Μωυσίδη

Τα φώτα ανάβουν. Το σκη- νικό είναι γνώριμο. Ίδιες κουρτίνες, διαφο- ρετικοί πρωταγωνιστές. Ή μήπως όχι;

Η πολιτική μοιάζει όλο και περισσότερο με παράσταση χωρίς πρόγραμμα. Οι ρόλοι αλλάζουν, τα κο- στούμια προσαρμόζονται στην εποχή, αλλά το έργο παραμένει αναγνωρί- σιμο. Κάποιοι ανεβαίνουν στη σκηνή με αυτοπεποίθηση, άλλοι μπαίνουν διστακτικά· όλοι, όμως, παίζουν μπρο- στά στο ίδιο κοινό- που άλλοτε χειρο- κροτεί, άλλοτε αποχωρεί σιωπηλά.

Δεν έχει σημασία ποιος κρατά τον πρώτο ρόλο. Σημασία έχει η σκηνο- θεσία. Οι κινήσεις είναι μελετημένες, οι παύσεις στρατηγικές, τα χαμόγελα ακριβώς όσο χρειάζεται για να φαίνο- νται αυθόρμητα. Το μακιγιάζ; Απαραί- τητο. Χωρίς αυτό, οι εκφράσεις δεί- χνουν κουρασμένες.

Και το κοινό; Το κοινό γνωρίζει πια τα περισσότερα κόλπα. Αναγνωρίζει

το φινάλε πριν ακόμη παιχτεί. Ξέρει πότε το γέλιο είναι μέρος του έργου και πότε απλώς άμυνα. Κάποιες φο- ρές γελά- όχι γιατί είναι αστείο, αλλά γιατί είναι οικείο.

Η σάτιρα δεν δείχνει πρόσωπα. Δείχνει κινήσεις. Δεν σχολιάζει ονό- ματα. Σχολιάζει ρόλους. Γιατί, τελικά, η παράσταση δεν συνεχίζεται επει- δή είναι επιτυχημένη. Συνεχίζεται επειδή κανείς δεν κατεβαίνει από τη σκηνή. Το χειροκρότημα ακού- γεται ξανά. Τα φώτα χαμηλώνουν. Το διάλειμμα ήταν σύντομο. Η παρά- σταση συνεχίζεται.

Κάπου εδώ τελειώνει η αλληγο- ρία. Όχι όμως και η μνήμη. Γιατί πριν η πολιτική γίνει θέαμα, ήταν λόγος, αντιπαράθεση, παρουσία. Και όσοι τα έζησαν, δυσκολεύονται να μη συγκρί- νουν.

Κι όμως, μια αναδρομή στο παρελ- θόν- σε εποχές που οι συνεδριάσεις της Βουλής, όπως τις παρακολουθού- σαμε στα τότε ασπρόμαυρα πλάνα της τηλεόρασης, ήταν διαφορετικές- γεν-

νά αναπόφευκτες συγκρίσεις. Διέκρι- νες, κατά τη γνώμη σου, λανθασμένες πολιτικές απόψεις, όμως οι συμμετέ- χοντες ενέπνεαν σεβασμό, ακόμη κι αν δεν ανήκαν στον πολιτικό χώρο της εκτίμησής σου.

Υπήρχαν και οι κουμπιές, μέ- χρι και το παιδί στο Δημόσιο. Και δεν ήταν λίγο. Με τα «τυχερά» τους στις γιορτές, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης. Ασφαλώς, η ζωή άλλαξε. Τα σύνορα άνοιξαν, οι ανάγκες για ακριβά- και περισσότερα του ενός- αυτοκίνητα έγιναν δεδομένες. Η επίδειξη νεο- πλουτισμού κυριάρχησε, με τρόπο που μόνο η αγραματοσύνη και η αμά-θεια δικαιολογούν τη σιωπή.

Στο επίπεδο της τοπικής αυτο- διοίκησης, εκεί να δεις. Ο κάποτε Πρόεδρος, για το «διετέλεσα πρόε- δρος», δεν ακούγεται πια ούτε σαν παραμύθι στους νεότερους. Υποσχέ- σεις για μεγαλεπήβολα έργα καταρ- ρέουν μπροστά στην καθημερινότη- τα, που μιλά από μόνη της. Ζούμε τη δημοκρατία του «πού τα βρίσκει

τα λεφτά αυτός και πολιτεύεται;». Και πηγαίνοντας λίγο παρακάτω, το ερώτημα γίνεται πιο άβολο: «Θα τη βρει πάλι τη δουλειά του στη θέση της, επιστρέφοντας από την πολιτι- κή;»

Ίσως γιατί, χωρίς να το παραδε- χόμαστε, μάθαμε να μετράμε την πο- λιτική όχι με ιδέες, αλλά με αντοχές. Όχι με όραμα, αλλά με διάρκεια. Και κάπου εκεί, η σκηνή άδειασε από ρό- λους που δεν άντεχαν το φως χωρίς μακιγιάζ.

«Αυτός ο κόσμος είναι αμείλικτος και πρέπει να είναι κανείς αμείλικτος για να ανταπεξέλθει», έλεγε ο Τσάρ- λι Τσάπλιν. Ίσως, όμως, το πραγματι- κό ερώτημα δεν είναι ποιος αντέχει. Αλλά τι χάνεται κάθε φορά που μα-θαίνουμε να αντέχουμε. Τα φώτα σβήνουν. Το χειροκρότημα ακούγεται μηχανικά. Και η παράσταση συνεχίζε-ται. Όχι γιατί μας πείθει. Αλλά γιατί ακόμη δεν τολμήσαμε να φύγουμε από τη θέση μας.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΤΟΠΙΚΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ -PRESS, «**Δήμος**» Σαρωνικού & Λαυρεωτικής - «**Ντελάλης**» Σαρωνικού & Λαυρεωτικής ΔΙΑΝΕΜΟΝΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Ιδρυτής, Εκδότης, Υπεύθυνος Έκδοσης: Κωνσταντίνος Γ. Μωυσίδης

Αθηνών 10 - 19500 ΛΑΥΡΙΟ, τ. 210 3002292, κ. 699 3700 566 email: dimospress@gmail.com - delalispres@gmail.com

www.saronikos-lavreotiki.com - www.delalis.gr

Τα άρθρα που δημοσιεύονται εκφράζουν προσωπικές απόψεις των αρθρογράφων

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση ή διασκευή απόδοση του περιεχομένου του παρόντος με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, μηχανικό, φωτοτυπικό, ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.©

ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ Χ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τοπογράφος Μηχανικός Ε.Μ.Π.

Kiv. 6944 329586 e-mail: gexatzh@gmail.com

ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ

Μελέτη-επίβλεψη-κατασκευή-τοπογραφικά

ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ ΥΠΕΡΒΑΣΕΙΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

Βασ. Γεωργίου Β' 21-190 13 ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ Τ. 22910 36690

ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ Χ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Πολιτικός Μηχανικός - Τοπογράφος Μηχανικός

Kiv. 6945 512311 e-mail: makxatzh@gmail.com

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ

ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

**Απολογισμός
πεπραγμένων:**
*καθημερινότητα,
αριθμοί και
ερωτήματα*

ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

**Χάρης
Ζαγουρής:**

**"Θα είμαι δήμαρχος όλων
και της διεκδίκησης
– όχι δήμαρχος φίλων
και κολλητών
και της λευκής πετσέτας"**

**ΜΕΣΙΤΙΚΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ**

SOUTHup
Εταιρία διαχείρισης ακινήτων

**ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ
ΑΚΙΝΗΤΑ
ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ
ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ**

ΑΓΟΡΕΣ-ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

📍 Λ. Σαρωνίδας 7 | Σαρωνίδα ☎ 22910 80303 📠 697 177 3917 ✉ info@southup.gr 🌐 southup.gr

Απολογισμός δημοτικής αρχής: τι άλλαξε στην καθημερινότητα

ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τη διαφορά σε σχέση με την προηγούμενη διοίκηση. Μικρο-παρεμβάσεις που κάνουν μεγάλες διαφορές. Περιπατώντας προς την Παλαιά Φώκεια, απέναντι από το Παλιό Δημοτικό, μέχρι πρότινος έπρεπε για να παρακάμψει κανείς το αυτοσχέδιο πάρκινγκ να βγει στη λεωφόρο, έστω και για λίγα μέτρα, με όποιον κίνδυνο αυτό συνεπάγεται.

Ακούστηκαν διάφορα για προχειρότητες, κακοτεχνίες και αστοχίες. Ωστόσο, όπως λέει ο λαός, «όσα δεν φτάνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρια».

Μικρές παρεμβάσεις, μεγάλος αντίκτυπος για τους πολίτες

Λίγο παρακάτω, ένα εξωτερικό γυμναστήριο γεμάτο παιδικές φωνές, αλλά και ηλικιωμένους που προσπαθούν να γυμναστούν, αποδεικνύει στην πράξη ότι οι δημόσιοι χώροι κρίνονται από τη χρήση τους. Όσο για τα κόστη αυτών των παρεμβάσεων, είναι δεδομένο ότι δεν μπορούν να γίνουν κρυφά.

Γενικότερα, παρατηρείται μια κινητικότητα. Ακόμα και ένα κιλό μπογιά μπορεί να κάνει τη διαφορά. Από το τίποτα σε όλα αυτά, θα πει κανείς, καλό και αυτό. «Το πρώτο σκαλί», όπως πολύ σωστά λέει ο ποιητής.

Όταν η καθημερινότητα δεν αρκεί: τα δύσκολα ερωτήματα

Η καθημερινότητα, όμως, μπορεί να δείξει πολλά, αλλά δεν μπορεί να καλύψει τα πάντα. Δεν μπορεί, για παράδειγμα, να γίνεται λόγος για «όμβρια νερά» τον Αύγουστο, όταν παρατηρούνται εκροές που καταλήγουν στη θάλασσα.

Όμβρια ύδατα ή κάτι άλλο; Τα ερωτήματα που παραμένουν

Ούτε μπορεί, δύο χρόνια μετά, να ακούγεται ότι «ναι, υποσχεθήκαμε οικονομικό έλεγχο από συστάσεως του Δήμου, αλλά τελικά δεν είναι εφικτός» και ότι αυτός περιορίζεται σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Περίοδος που, όλως τυχαίως, συμπίπτει με τη διοίκηση μέρους της σημερινής αντιπολίτευσης - και μάλιστα μέσω ελέγχου από ιδιωτική εταιρία.

Οικονομικός έλεγχος Δήμου: γιατί περιορίστηκε χρονικά;

Θα μπορούσε κάλλιστα να είχε γίνει ένας συνοπτικός έλεγχος για όλα τα χρόνια, έστω και από έναν λογιστή, ώστε να υπάρξει μια γενική εικόνα. Αν τότε εμφανιζόταν κάτι ύποπτο, να ακολουθήσει στοχευμένος και εις βάθος έλεγχος. Με αυτόν τον τρόπο, μέχρι τις επόμενες εκλογές, τα πράγματα θα ήταν ξεκάθαρα για όλους.

Έσοδα χωρίς έξοδα; Πώς διαβάζονται σωστά οι αριθμοί

Όταν, κατά τον απολογισμό, γίνεται λόγος για αυξημένα έσοδα σε δημοτική επιχείρηση, εύλογα αναζητά κανείς και τα αντίστοιχα έξοδα. Προσωπικά, χρειάστηκε να γυρίσω πίσω το βίντεο για να ακούσω τα παράλληλα στοιχεία που θα οδηγούσαν σε ασφαλή συμπεράσματα. Μάταια.

Υδρόμετρα και λογαριασμοί: εξοικονόμηση που αργεί

Η τοποθέτηση νέων υδρόμετρων είναι αναμφίβολα θετική εξέλιξη. Οι άμεσες μετρήσεις θα αποφέρουν έσοδα και θα περιορίσουν τις απώλειες από χαλασμένα ρολόγια, ενώ δεν θα αλλάζει αυθαίρετα η κλίμακα κατανάλωσης λόγω καθυστερήσεων.

Παραμένει, ωστόσο, το ερώτημα: πόσο δύσκολο ήταν αυτά τα δύο χρόνια να αποστέλλονται οι λογαριασμοί ηλεκτρονικά; Χωρίς φακέλους, χαρτί, ταχυδρομεία και εκπρόθεσμες πληρωμές. Γιατί να συνεχίζουμε να επιβαρυνόμαστε με επιπλέον κόστη για μια διαδικασία που σήμερα θεωρείται αυτονόητη ξεπερασμένη;

Κριτική ή «τοξικότητα»; Ποιος φοβάται τον έλεγχο

Και κάπου εδώ φτάνουμε στην κορύφωση του απολογισμού. Μέρος της αντιπολίτευσης που στέκεται απέναντι - έστω και για επικοινωνιακούς λόγους - χαρακτηρίζεται «τοξικό» και «ανήθικο».

Την ίδια στιγμή, εκείνοι από την αντιπολίτευση που συμπορεύονται με τις απευθείας αναθέσεις (πρακτική την οποία ο νυν δήμαρχος κατήγγελλε πριν αναλάβει) και μάλιστα σε νεοσύστατες εταιρίες, δεν θεωρούνται τοξικοί ή ανήθικοι.

Ο ρόλος του τοπικού Τύπου στη διαφάνεια

Μήπως, τελικά, τοξικός και ανήθικος θεωρείται και ο τοπικός Τύπος όταν ζητά απαντήσεις με διαφάνεια και άπλετο φως για λογαριασμό των αναγνωστών του;

Το έχουμε ακούσει άλλωστε και στο παρελθόν: δημόσιοι χαρακτηρισμοί πολιτών και δημοσιογράφων ως «αγορασμένων», απέναντι σε «εθελοντές».

Η κριτική, οι ερωτήσεις και ο έλεγχος δεν είναι τοξικότητα. Είναι στοιχειώδης δημοκρατική υποχρέωση. Και όσο πιο καθαρά τίθενται, τόσο πιο δύσκολο γίνεται να αγνοηθούν.

Εν μέσω των τελετών αγιοποίησης και επειδή είμαστε αλλεργικοί στο λιβάνι και στο θυμιατό, ας ασχοληθούμε με κάτι πραγματικά σοβαρό στον Δήμο μας και συγκεκριμένα με το Κίосκι (ΑΔΜΚΕΣ).

Μελετώντας τις οικονομικές καταστάσεις 2023 και 2024 (μπορεί ο καθένας να ελέγξει όποια χρήση θέλει, θα βρει αντίστοιχα «μαργαριτάρια»), μπορεί κανείς να βρει «μαργαριτάρια». Στην χρήση 2023 με τζίρο 476 χιλιάδες ευρώ, οι ζημιές της επιχείρησης ήταν περίπου 524 χιλιάδες ευρώ.

του Γιάννη ΛΕΚΚΑ
Οικονομολόγου

Επαναλαμβάνω, ζημιές 524 χιλιάδες ευρώ. Στην χρήση 2024 με μείωση των απαιτήσεων από 367 χιλιάδες σε 300 χιλιάδες και αύξηση των υποχρεώσεων από 45 σε 77 χιλιάδες ευρώ, σε σύγκριση με την χρήση 2023, παρατηρήθηκε μεταστροφή της οικονομικής κατάστασης και εμφάνιση κερδών 38 χιλιάδων ευρώ. Προφανώς, πρόκειται για ένα μικρό οικονομικό θαύμα, πως οι ζημιές μετατράπηκαν σε κέρδη ενώ μειώθηκαν οι απαιτήσεις μας και αυξήθηκαν οι υποχρεώσεις μας. Και το θαύμα μεγαλώνει, διότι έχουμε μείωση του τζίρου, ήτοι των πωλήσεων, κατά 125 χιλιάδες ευρώ ανάμεσα στις 2 χρήσεις (από 476 χιλιάδες σε 351 χιλιάδες ευρώ), στην Κανά δεν πιστεύουν αυτό που γίνεται στον Σαρωνικό.

Και υπάρχουν και χειρότερα. Τα ίδια κεφάλαια, τα κεφάλαια των δημοτών, είναι αρνητικά και στις 2 χρήσεις (-740 χιλιάδες το 2023 και -691 χιλιάδες το 2024). «Το ΔΣ πρέπει να συγκληθεί εντός εξαμήνου από την λήξη της χρήσης με θέμα την υιοθέτηση κάποιου μέτρου προς ανατροπή της αρνητικής οικονομικής κατάστασης και εξυγίανσης της εταιρείας ή εν τέλει την λύση της εταιρείας». Το ίδιο κείμενο είναι και στις 2 εκθέσεις διαχείρισης του ΔΣ. Τελικά, έγινε η σύγκληση του ΔΣ και τι μέτρα πάρθηκαν για την αντιστροφή της κατάστασης; Αν δεν πάρθηκαν μέτρα, γιατί δεν έχει λυθεί η εταιρεία, όπως ορίζει ο νόμος και συνεχίζει την λειτουργία της; Μήπως τα κέρδη είναι λογιστικά και όχι πραγματικά και ωραιοποιούμε την κατάσταση με μεταφορές εσόδων από άλλες πηγές και λογιστικές αλχημείες; Τελικά, θα μάθουμε ποτέ τι γίνεται στην εταιρεία και αν ο δημότης επιβαρύνεται οικονομικά με την συντήρηση μιας ζημιολόγας δημόσιας επιχείρησης;

Για το τέλος, άφησα το καλύτερο. Βασικές αρχές λογιστικής: Το κέρδος μιας επιχείρησης προσδιορίζεται από την σχέση: Κέρδος = Έσοδα - Έξοδα. Στον απολογισμό παρουσιάστηκε ο τζίρος, ήτοι τα έσοδα, αλλά κουβέντα για τα έξοδα. Ο τζίρος από μόνος του είναι η μισή αλήθεια, αλλά αν τα έξοδά μου υπερβαίνουν τον τζίρο, τότε κάτι δεν πάει καλά στο μαγαζί. Και σε μια ιδιωτική επιχείρηση, οι ζημιές επιβαρύνουν την τσέπη του επιχειρηματία, αλλά στο δημόσιο επιβαρύνουν την τσέπη των δημοτών. Αλλά αυτά είναι «ψιλά γράμματα» για τους οικονομικά αναλφάβητους.

Όλα τα στοιχεία είναι από το ΓΕΜΗ, από τις επίσημες οικονομικές καταστάσεις που υποχρεώνεται να δημοσιεύει κάθε Α.Ε. και αυτό θα πρέπει να κάνει κάθε ενεργός, σωστά ενημερωμένος πολίτης που σέβεται τον εαυτό του.

ΕΑΣ Λαυρίου: παραγωγή πυρομαχικών, αποθήκευση εκρηκτικών και οι ανησυχίες της τοπικής κοινωνίας

Τα **Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ)** αποτελούν τη βασική κρατική αμυντική βιομηχανία της χώρας, με δραστηριότητα δεκαετιών στην παραγωγή πυρομαχικών και αμυντικού υλικού. Μία από τις βασικές εγκαταστάσεις της εταιρείας βρίσκεται στο **Λαύριο**, περιοχή με μακρά βιομηχανική ιστορία αλλά και άμεση γειτνίαση με κατοικημένες ζώνες.

Στο Λαύριο πραγματοποιούνται εργασίες που σχετίζονται με την **παραγωγή και πλήρωση πυρομαχικών**, κυρίως μεγάλου διαμετρήματος, στο πλαίσιο συμβάσεων με τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις αλλά και εξαγωγικών συμφωνιών. Τα τελευταία χρόνια, στο φόντο της αυξημένης ζήτησης πυρομαχικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι εγκαταστάσεις των ΕΑΣ επανέρχονται στο προσκήνιο ως μέρος του σχεδιασμού για ενίσχυση της εγχώριας αμυντικής παραγωγής.

Εκρηκτικές ύλες και ζητήματα ασφαλείας

Παράλληλα με τη βιομηχανική δραστηριότητα, στις εγκαταστάσεις του Λαυρίου **παραμένουν σημαντικές ποσότητες εκρηκτικών υλών**, τόσο ενεργές όσο και υπό μορφή υπολειμμάτων παλαιότερων παραγωγικών διαδικασιών. Σύμφωνα με διαθέσιμα έγγραφα και δημοσιεύματα, πρόκειται για στρατιωτικά εκρηκτικά (όπως TNT και άλλα μίγματα), τα οποία απαιτούν **ειδική διαχείριση και αυστη-**

ρά πρωτόκολλα ασφαλείας.

Το θέμα επανήλθε στη δημόσια συζήτηση έπειτα από **περιστατικό πυρκαγιάς στις εγκαταστάσεις**, το οποίο, αν και αντιμετωπίστηκε χωρίς να υπάρξουν τραυματισμοί ή γενικευμένος κίνδυνος, ανέδειξε τις ανησυχίες για το τι σημαίνει η ύπαρξη τέτοιων υλικών σε μικρή απόσταση από κατοικημένες περιοχές.

Αντιδράσεις για μεταφορές εκρηκτικών

Ιδιαίτερη ένταση προκάλεσαν και **μεταφορές μεγάλων ποσοτήτων εκρηκτικών υλών**, οι οποίες, σύμφωνα με καταγγελίες τοπικών φορέων και εργατικών σωματείων, πραγματοποιήθηκαν μέσω οδικού δικτύου που διέρχεται κοντά σε σπίτια και δημόσιους χώρους. Οι κινητοποιήσεις κατοίκων και συνδικάτων είχαν ως βασικό αίτημα τη διασφάλιση ότι τηρούνται όλα τα προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας και ότι υπάρχει πλήρης ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας.

Οι αρμόδιες αρχές, από την πλευρά τους, έχουν επισημάνει ότι οι μεταφορές εκρηκτικών γίνονται βάσει θεσμικού πλαισίου, ωστόσο το **ζήτημα της κοινωνικής αποδοχής** παραμένει ανοιχτό.

Το ζήτημα της απορρύπανσης

Ένα ακόμη κρίσιμο θέμα αφορά την **απορρύπανση του χώρου** από υπολείμματα εκρηκτικών

Για ειδικούς και τοπικούς φορείς, το ζήτημα δεν είναι μόνο περιβαλλοντικό αλλά και **θέμα πρόληψης ατυχημάτων**, καθώς η παρουσία τέτοιων υλικών απαιτεί συνεχή έλεγχο και εξειδικευμένη διαχείριση.

Ανάπτυξη ή ρίσκο;

Η περίπτωση των ΕΑΣ στο Λαύριο φέρνει στο προσκήνιο ένα ευρύτερο δίλημμα: από τη μία, την **ανάγκη ενίσχυσης της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας** και της βιομηχανικής δραστηριότητας από την άλλη, την **ασφάλεια, το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής** των κατοίκων μιας περιοχής που δεν είναι αποκομμένη από τον αστικό ιστό.

Το ζητούμενο, όπως επισημαίνουν πολλοί, δεν είναι η απουσία βιομηχανικής δραστηριότητας, αλλά η **διαφάνεια, η ενημέρωση και η αυστηρή τήρηση των κανόνων ασφαλείας**, ώστε η ανάπτυξη να μην μετατρέπεται σε πηγή ανασφάλειας.

Η γωνιά της Μαρσής

Φρέσκο ψωμί κάθε μέρα

Ψωμάκι €1,00

Μπακέτα €1,50

Αλεύρι

Β' Γεωργίου Β' 30 & Αριστοτέλους 15 - ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ
τηλ. 22910 41140

Αγρότες σε απόγνωση, θεσμοί σε διατεταγμένη υπηρεσία...

Του Κώστα Πετούρη

Το εάν στην διεθνή πολιτική η Ελλάδα τάσσεται με την «σωστή πλευρά της Ιστορίας», αφήνουμε να αποφανθούν οι ιστορικοί του μέλλοντος.

Είναι ωστόσο περισσότερο από προφανές, ότι στην εσωτερική πολιτική οι απώλειες παραδοσιακών συμμάχων της κυβερνώσας παράταξης, δεν συνηγορούν για την ορθότητα των πολιτικών επιλογών της, σε ενεστώτα χρόνο.

Αγρότες και ελεύθεροι επαγγελματίες που αποτελούσαν προνομιακά πεδία για την Κεντροδεξιά παράταξη καθ όλη την περίοδο της μεταπολιτευτικής ιστορικής διαδρομής, τώρα «γυρίζουν την πλάτη».

Πρόκειται για τις ίδιες κοινωνικές ομάδες που ακόμη και όταν την περίοδο της παντοδυναμίας του ΠΑΣΟΚ, αναζήτησαν πολιτική στέγη (στο «ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα») ωφελοόμενοι τα μέγιστα από την πολιτική παροχών και οικονομικής ευμάρειας που αυτό επί μακρόν τους παρείχε, ο κοινωνικός αυτοπροσδιορισμός τους ως τάξης των «νοικοκυraίων», τους καθιστούσε «ενοικιαστές» και όχι «ιδιοκτήτες»

της σοσιαλιστικής παράταξης.

Παραδοσιακά συντηρητικοί οι μεν (αγρότες) λόγω αντιλήψεων, οι δε (επαγγελματίες) λόγω ιδεολογικών ταυτίσεων που αποθέωναν την ελεύθερη αγορά και την ιδιωτική πρωτοβουλία, πάντα ένιωθαν την Δεξιά φυσικό τους χώρο, κάτι που στην μεταπολίτευση μονοπωλούσε το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας.

Ακόμη και την περίοδο των τεκτονικών ανακατατάξεων που ταυτίστηκαν με την επιβολή των επαχθών μνημονιακών πολιτικών και παρά τις πρόσκαιρες, εφήμερες, εκλο-

γικές μετατοπίσεις, η επιστροφή των «μεταναστών στην πατρώα γη», ήταν στοιχείο που συνέβαλε στην ανακατάληψη της εξουσίας από την ΝΔ, τόσο στις εκλογές του 2019 όσο και σε αυτές του 2023.

Τώρα εν μέσω γενικευμένων κινητοποιήσεων πρωτοφανούς συμμετοχής, αυτό που κρίνεται δεν είναι η επανάκτηση της «συμμαχικής στήριξης» αλλά ένα ελάχιστο ανοχής για να αποφευχθούν φαινόμενα έντονης πόλωσης, οξείας σύγκρουσης, ωμής βίας.

Ακόμη και οι ελεύθεροι επαγγελματίες που βρίσκονται σε δεύτερο πλάνο, εγκαταλείπουν τις κομματικές ταυτότητες, υπογραμμίζοντας ότι πέρα από την προσβολή της επαγγελματικής αξιοπρέπειας, η εφαρμογή μεθόδων κοστοβόρας, εξοντωτικής γραφειοκρατίας (ψηφιακή κάρτα εργαζομένων, μητρώα εισερχομένων, ηλεκτρονικές τιμολογήσεις κλπ.) παράλληλα με την εφαρμογή ληστρικών μεθόδων (κατάσχεση λογαριασμών), σε συνδυασμό με την τιμωρική πολιτική απο-ρυθμίσεως των οφειλών 4,5 εκατομμυρίων ΑΦΜ, οδηγούν με μαθηματικό τρόπο στην οριστική εξαφάνιση τους και πριν απ αυτό στην κάθετη εναντίωση τους.

Και όλα τα ανωτέρω σε ένα περιβάλλον διαρκούς συρρίκνωσης της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών, στοιχείο που αποδυναμώνει πέραν των άλλων και τις επιχειρήσεις (ιδιαίτερως τις ευάλωτες μικρομεσαίες) που καλούνται να επιβιώσουν σε ένα απολύτως αφιλόξενο οικονομικό περιβάλλον με προεξάρχοντα εχθρό, τις φορολογικές και διοικητικές υπηρεσίες που εξαντλούν την αυστηρότητα τους, υπηρετώντας τον σχεδιασμό για τον αφανισμό της μεσαίας τάξης.

Εάν σε κάτι αντικειμενικά εκσυγχρονίστηκε το κράτος, είναι στη δυνατότητα να συνθλίβει δια της ηλεκτρονικής οδού, κάθε οφειλέτη

που αδυνατεί να καλύψει τις φορολογικές του υποχρεώσεις.

Τα διθυραμβικά σχόλια και δημοσιεύματα για την εκλογή του Έλληνα υπουργού στην προεδρία του Eurogroup, δεν καθησυχάζουν, τουναντίον ερεθίζουν τα αντανάκλαστα των διαμαρτυρομένων, θεωρώντας ότι οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί δεν είναι μέρος της λύσης αλλά αντίθετα μέρος αυτού καθ αυτού του προβλήματος, εντείνοντας τον Ευρωσκεπτικισμό.

Το υπενθυμίζουν άλλωστε οι πρόσφατα γενικευμένες αντιδράσεις από αγρότες της Ευρώπης (Γαλλία, Βέλγιο, Γερμανία) στις Βρυξέλλες, εκεί όπου η «ρετσινιά» του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν τους αγγίζει και οι οποίοι διαδηλώνουν εναντίον πολιτικών της ΕΕ (βλ. συμφωνία ΕΕ – Mercosur, νέα ΚΑΠ μετά 2027 κ.α.) που τους οδηγούν νομοτελειακά στον αφανισμό.

Βεβαίως η διαρκώς φθίνουσα τάση του πρωτογενούς τομέα στο εσωτερικό της χώρας (βλ. Ελλάδα) όσο και η παράλληλη συρρίκνωση της μικρομεσαίας απασχόλησης είναι μη αναστρέψιμη διαδικασία, άμεσα συναρτημένη με μακροσχεδιασμούς που εκπονήθηκαν παράλληλα με την εφαρμογή των κοινωνικοκτόνων μνημονίων.

Η αλλαγή ωστόσο των παγκόσμιων συσχετισμών και η απειλή για τον Ευρωπαϊό αγρότη και κτηνοτρόφο, ταραξεί το Ευρωπαϊκό οικοδόμημα απειλώντας την ίδια την συνοχή της Ένωσης. Εάν τα μπλόκα στις Μικροθήβες, συμβολίζουν τις προθέσεις των Ελλήνων αγροτών, απειλώντας με διακοπή των συγκοινωνιών μεταξύ Βορείου και Νοτίου Ελλάδος, οι κινητοποιήσεις στις Βρυξέλλες δηλώνουν ότι η αγροτική κρίση έχει μονιμότερα και ευρύτερα χαρακτηριστικά απ ό,τι οι ομφαλοσκοπούντες εν Ελλάδι πιστεύουν ή θέλουν να πιστέψουμε ότι ... πιστεύουν...

Αν οι αντιδράσεις των Ελλήνων αγροτών, στερούν εκλογικά το κυβερνών κόμμα από μια παραδοσιακά ιδεολογικά ταυτισμένη κοινωνική ομάδα, η πανευρωπαϊκή διαμαρτυρία, δοκιμάζει τα όρια των πολιτικών επιλογών που επιβάλλονται, απειλώντας ευθέως τον Ευρωπαϊκό μηχανισμό, σε μια περίοδο όπου η συνοχή του βάλλεται πολυεπίπεδα.

Όσοι λοιπόν αναζητήσουν τα αίτια των κινητοποιήσεων οφείλουν να εστιάσουν στα ουσιαστικά προβλήματα των Αγροτών (απαλλαγμένοι από παραπλανητικούς κομματικούς φακούς) η έκταση των οποίων εγείρει ζητήματα επιβίωσης και αναπαραγωγής, της τόσο σημαντικής για την κοινωνία, πρωτογενούς παραγωγής.

petouris service

Since 1970

ΕΞΑΤΜΙΣΕΙΣ-ΚΑΤΑΛΥΤΕΣ

ΛΕΩΦ. ΠΟΡΤΟ ΡΑΦΤΗ 70
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ
(Δίπλα στην Αστυνομία Μαρκοπούλου)

22990-40808

petouris@otenet.gr

petouris-service.gr

Business as usual

Ο πολιτικός κυνισμός και η αποθέωση της αποτελεσματικότητας καταστρατηγώντας κάθε έννοια διεθνούς νομιμότητας, είναι στοιχεία που σηματοδοτούν την παρουσία του Donald Trump στην προεδρία των Ηνωμένων Πολιτειών. Ήδη από την πρώτη θητεία του ήταν εμφανής η υιοθέτηση διαφορετικού ήθους και ύφους, απ' αυτά που μας είχαν συνηθίσει οι προκάτοχοι του.

Όστόσο η «δεύτερη φορά Trump» δεν αποτελεί αυτούσια αναπαραγωγή της «πρώτης», αφού εισάγει ανατρεπτικότερες και ιδιαιτέρως αντιδραστικές μεθόδους, αυξάνοντας την διακινδύνευση και επιτείνοντας την ανησυχία σε περιβάλλον όξυνσης των διεθνών ανταγωνισμών και των συνακόλουθων ανακατατάξεων.

Έντονα μαξιμαλιστικές θέσεις σε ότι αφορά τη διεθνή παρουσία των ΗΠΑ (Βενεζουέλα, Γροιλανδία, Ιράν, Γάζα και εσχάτως Κούβα), σε συνδυασμό με αυταρχικές μεθόδους στο εσωτερικό, με επίκεντρο την αντι-μεταναστευτική πολιτική.

Το Διεθνές Δίκαιο όχι μόνον καταστρατηγείται αλλά εντέχνως διασκεδάζονται οι εντυπώσεις από την προκλητικά προσβλητική παραβατικότητα. Η επιβολή και ο αυταρχισμός αποτελούν σημαία έως και αυτοσκοπό της πολιτικής του Προέδρου, διατρανώνοντας την ηγεμονία των ΗΠΑ στο εξωτερικό, ακόμη και όταν τα πραγματικά μεγέθη ισχύος στο παγκόσμιο στερέωμα, δεν συνηγορούν για την υπερβάλλουσα αλαζονεία που επιδεικνύεται.

Σε ότι αφορά το εσωτερικό, η ψευδεπίγραφη υπηρετήση της δημόσιας τάξης, εξαπολύοντας επιθέσεις με τάγματα ασφαλείας (βλ. ICE) που συναντώνται σε ανελεύθερα τριτοκοσμικά καθεστώτα, μπορεί να ικανοποιούν μέρος του συντηρητικού ακροατηρίου του, ωστόσο την ίδια στιγμή, οι κοινωνικές αντιδράσεις διεγείρουν αντανάκλαστικά που με τη σειρά τους παραπέμπουν στη βίαιη καταστολή των αντιρατσιστικών κινητοποιήσεων που δίχάζαν επί δεκαετίες την Αμερικανική κοινωνία.

Με ξεκάθαρη στόχευση την εκμετάλλευση αλλότριων πλουτοπαραγωγικών πηγών (πετρέλαιο, φυσικό αέριο, σπάνιες γαίες, χρυσό κ.α.) και με πρόσχημα τον δήθεν εκδημοκρατισμό των κοινωνιών από υφιστάμενα αυταρχικά καθεστώτα, τη θωράκιση της εθνικής ασφάλειας από εξωτερικούς κινδύνους και την επικράτηση της Αμερικανικής κυριαρχίας στο παγκόσμιο στερέωμα, εκδηλώνει τις αξιώσεις της και επιβάλλει το δίκαιο του ισχυρού, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου ο αιφνιδιασμός και η προκλητικότητα υπερβαίνει την αντικειμενική της ισχύ.

Όστόσο το κρίσιμο μέγεθος είναι ποιος ωφελείται από την Αμερικανική επιθετικότητα; Είναι άραγε ο Αμερικανός πολίτης ο τελικός αποδέκτης των επιτευγμάτων της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ; Ποια είναι τα κριτήρια που διαφοροποιούν τις πολιτικές επι τη βάση της ηθικής νομιμοποίησής τους;

Παραβλέποντας τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου, τότε μια επέμβαση σε ξένο έδαφος θεωρείται επωφελής για την Αμερικανική κοινωνία πλην των ολίγων εταιρειών που απολαμβάνουν την εκμετάλλευση πλουτοπαραγωγικών πηγών, την εξαγωγή οπλικών συστημάτων, την ανοικοδόμηση ερειπίων πολέμου και την αναδημιουργία κατεστραμμένων υποδομών;

Κι αν εργαστηριακά τολμήσουμε το απλουστευτικό ερώτημα σε τι διαφέρουν οι βομβαρδισμοί της Γιουγκοσλαβίας, από την «Αραβική άνοιξη», την εισβολή στο Ιράκ και την απαγωγή Maduro, μήπως η απάντηση περί ανθρωπιστικής παρέμβασης εναντίον εμφύλιων συρράξεων, ανελεύθερων καθεστώτων, εξουδετέρωσης όπλων μαζικής καταστροφής, ανατροπής αυταρχικών ηγετών, αποκρύπτει τα πραγματικά τους αίτια;

Την ώρα που διατυπώνω τις ανησυχίες μου «στο χαρτί» παρακολουθώ τη μεταφορά Αμερικανικών δυνάμεων προς την Μέση Ανατολή συνοδευόμενες από απειλητικούς υπαινιγμούς του Trump για το ενδεχόμενο επίθεσης στο Ιράν.

Σύμφωνα με την ορθόδοξη θεωρία οφείλω να δεχτώ (για να αποφύγω ενστάσεις περί συνομοσιολογίας) ότι οι ΗΠΑ της CIA, πρόκειται να επέμβουν στρατιωτικά στο Ιράν προκειμένου να απαλλάξουν την Ιρανική κοινωνία από το πράγματι ανελεύθερο, σκοταδιστικό, θεοκρατικό, καθεστώς της.

Ο ανθρωπισμός, η ανιδιοτέλεια, τα υψηλά ιδανικά στο μεγαλείο τους...

Business as usual...

Κώστας Πετούρης

ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ ΛΥΣΗ

• ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ • ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
• ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ • ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ
• ΣΠΟΡΟΙ • ΦΥΤΑ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ • ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΚΗΠΩΝ

ΦΡΑΓΓΟΥΛΗΣ Ι. - ΚΑΤΣΟΥΛΗ Γ. Ο.Ε.
ΓΕΩΠΟΝΟΙ Τ.Ε.Ε.

Μ. Ασίας 6 Π.Φωκαία

Τηλ. 22910 41641

N & K ΜΠΟΥΚΗΣ Ο.Ε.

ΑΣΒΕΣΤΟΠΟΙΙΑ
ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

ΛΕΩΦ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ - ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ 19013
ΤΗΛ. 22910 36895 ΚΙΝ. 6946-007378 & 6944-590719

Vathron
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

Ιωάννης Δαμ. Κυριακόπουλος
πολιτικός μηχανικός

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

- μελέτες • επιβλέψεις • κατασκευές
- ενεργειακά πιστοποιητικά (ΠΕΑ)
- σύνταξη φακέλου ταυτότητας κτιρίου

Μελέτη-Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών

ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ

ΑΓΟΡΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ

- διαμερισμάτων • ακινήτων

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Α. Καραμανλή & Κυριακόπουλου
ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ Τ. 22910 39411, f. 22910 37328
κ. 6944 749579

Χάρης Ζαγουρή: «Θα είμαι δήμαρχος όλων και της διεκδίκησης— όχι δήμαρχος φίλων και κολλητών και της λευκής πετσέτας»

Με μια συγκέντρωση που ξεπέρασε κάθε προηγούμενο και έθεσε νέα δεδομένα στην αυτοδιοικητική σκηνή, ο Χάρης Ζαγουρή ανακοίνωσε πριν λίγους μήνες την ίδρυση της δημοτικής παράταξης «Δήμος για Όλους». Η παρουσία περίπου 2.500 δημοτών σε μια πολιτική εκδήλωση ουσίας και όχι προεκλογικού χαρακτήρα προκάλεσε ενδιαφέρον και έκπληξη, όχι μόνο εντός Αττικής αλλά και σε πανελλαδικό επίπεδο. Ενδεικτικό του αποτυπώματος που άφησε ήταν το γεγονός ότι η συγκεκριμένη συγκέντρωση αποτέλεσε αντικείμενο συζήτησης στο πρόσφατο συνέδριο της ΚΕΔΕ, στους διαδρόμους και στα πηγαδάκια μεταξύ αυτοδιοικητικών από όλη τη χώρα.

Ο Χάρης Ζαγουρή δεν εμφανίζεται ως «επαγγελματίας της εξουσίας», αλλά ως ένας νέος αυτοδιοικητικός που μιλά για ένα πρότυπο δήμαρχο όλων και όχι φίλων, για διεκδίκηση και όχι λευκή πετσέτα, για διαφάνεια, συμμετοχή και σύγχρονη αυτοδιοίκηση. Με λόγο καθαρό, χωρίς κραυγές, αλλά με σαφές πολιτικό στίγμα, επιχειρεί να εκφράσει ένα αίτημα αλλαγής που, όπως δείχνουν οι αντιδράσεις, ωριμάζει στην κοινωνία της Λαυρεωτικής.

Στη συνέντευξη που ακολουθεί, μιλά αποκλειστικά στο μέσο μας για το κλίμα μετά την ίδρυση της παράταξης, τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζει να κινηθεί μέχρι τις εκλογές, τη θέση του για τη διαφάνεια και τη ζωντανή μετάδοση των Δημοτικών Συμβουλίων, την προσαρμοστικότητα για τα ΑμεΑ και το όραμά του για τον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σήμερα. Μια συζήτηση που φωτίζει όχι μόνο ένα πρόσωπο, αλλά και μια διαφορετική αντίληψη για το τι σημαίνει διοί-

κηση ενός Δήμου στον 21ο αιώνα.

Κύριε Ζαγουρή, έχουν περάσει λίγοι μήνες από την ίδρυση της παράταξης “Δήμος για Όλους”. Ποιο είναι σήμερα το κλίμα που συναντάτε στην κοινωνία;

Το κλίμα είναι ζωντανό, απαιτητικό και ειλικρινές. Αυτό που εισπράττω

καθημερινά δεν είναι απλώς στήριξη, είναι μια τεράστια προσδοκία που μας γεμίζει ευθύνη. Οι πολίτες δεν ζητούν θαύματα, ζητούν σοβαρότητα, αλήθεια και παρουσία. Μετά την ίδρυση της παράταξης άνοιξε μια συζήτηση που έλειπε χρόνια από τη Λαυρεωτική. Μια συζήτηση για το πώς θέλουμε να διοικείται ο Δήμος μας, με ποιους όρους, με ποιες αξίες. Και αυτό είναι το πιο αισιόδοξο στοιχείο. Και βέβαια για το μέλλον του

Λέτε συχνά ότι θέλετε να είστε “δήμαρχος όλων”. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη;

Σημαίνει κάτι πολύ συγκεκριμένο: ότι δεν θα υπάρξουν πολίτες πρώτης και δεύτερης κατηγορίας. Δεν θα υπάρξει Δήμος φίλων, συγγενών και κολλητών. Δεν θα υπάρξει διοίκηση που ανταμείβει τη σιωπή και τιμωρεί τη διαφωνία. Ο δήμαρχος όλων ακούει και αυτούς που τον ψήφισαν και αυτούς που δεν τον ψήφισαν. Διοικεί με κανόνες, όχι με εξυπηρετήσεις. Με διαφάνεια, όχι με ψιθύρους. Αυτό

για μένα δεν είναι σύνθημα, είναι προσωπική δέσμευση.

Έχετε μιλήσει για δήμαρχο που διεκδικεί επίσης. Γιατί το λέτε αυτό;

Αναφέρομαι σε μια νοοτροπία που δυστυχώς ταλαιπώρησε τον τόπο. Ότι “δεν γίνεται”, “δεν μας αφήνουν”, “έτσι είναι τα πράγματα”. Εγώ δεν πιστεύω στη λευκή πετσέτα. Πιστεύω στη διεκδίκηση με σχέδιο, τεκμηρίωση και επιμονή. Δήμαρχος σημαίνει πρώτος στη μάχη για τον τόπο του, όχι διαχειριστής της αδράνειας. Όταν υπάρχει ζήτημα ασφάλειας, περιβάλλοντος, χρηματοδότησης, υποδομών, ο Δήμος πρέπει να πιέζει, όχι να συμβιβάζεται.

Κάνετε συχνά αναφορά στα 25 χρόνια διοίκησης της σημερινής δημοτικής αρχής. Μήπως αυτό συνιστά συνολική απαξίωση;

Όχι, και το λέω καθαρά. Δεν διαγράφω τίποτα και δεν μηδενίζω καμία προσπάθεια. Όμως 25 χρόνια είναι αρκετά για να κρίνουν οι ίδιοι οι δημότες αν ο τόπος απογειώθηκε ή αν έμεινε στάσιμος. Αυτό δεν είναι προσωπική επίθεση, είναι θεσμική αξιολόγηση. Σε ένα τέταρτο του αιώνα, ένας Δήμος είτε αλλάξει επίπεδο είτε χάνει ευκαιρίες. Οι πολίτες βλέπουν, συγκρίνουν και βγάζουν συμπεράσματα.

Οι εκλογές είναι ακόμη μακριά. Γιατί επιμένετε να κινείστε από τώρα τόσο έντονα;

Γιατί η αυτοδιοίκηση δεν είναι εποχικό άθλημα. Δεν εμφανίζεται έξι μήνες πριν τις κάλπες με υποσχέσεις. Θέλουμε χρόνο για να οργανωθούμε, να μιλήσουμε με την κοινωνία, να χτίσουμε πρόγραμμα με συμμετοχή. Το 2026 δεν είναι χρονιά αναμονής, είναι χρονιά δουλειάς. Όσο πιο έτοιμοι είμαστε πολιτικά και οργανωτικά, τόσο πιο καθαρή θα είναι η πρότασή μας όταν έρθει η ώρα της κρίσης.

Πώς ακριβώς σχεδιάζετε να οργανώσετε την παράταξη μέσα στο 2026;

Με τρεις άξονες. Πρώτον, οργάνωση με γερά θεμέλια: θεματικές ομάδες, τοπικούς πυρήνες, ανθρώπους που θέλουν να προσφέρουν. Δεύτερον, παρουσία στην κοινωνία: όχι πολιτική από τα γραφεία, αλλά στις γειτονιές, στους συλλόγους, στους επαγγελματίες, στους νέους. Τρίτον, συνδιαμόρφωση προγράμματος με επιστήμονες, ενεργούς πολίτες και κινήσεις βάσης. Θέλουμε πρόγραμμα ταυτότητας, όχι βιτρίνας.

Πρόσφατα πήρατε πρωτοβουλία

για τη ζωντανή μετάδοση των Δημοτικών Συμβουλίων. Γιατί το θεωρείτε τόσο σημαντικό;

Γιατί η δημοκρατία δεν φοβάται το φως. Είναι ντροπή το 2026 να συζητάμε αν οι πολίτες πρέπει να βλέπουν τι αποφασίζεται για τη ζωή τους. Η άρνηση της ζωντανής μετάδοσης είναι φήμωση. Είναι πρακτική που μας γυρίζει 30 χρόνια πίσω. Με προσχήματα αρνούνται το αυτονόητο σε μια σύγχρονη εποχή. Όποιος φοβάται τη διαφάνεια, φοβάται τον πολίτη.

Η Δημοτική Αρχή επικαλείται τεχνικά ή διαδικαστικά ζητήματα. Πώς το σχολιάζετε;

Δεν πείθομαι. Σήμερα ακόμη και μικροί Δήμοι μεταδίδουν live τις συνεδριάσεις τους. Δεν μιλάμε για πολυτέλεια, μιλάμε για δημοκρατική υποχρέωση. Όταν αρνείσαι τη ζωντανή μετάδοση, στέλνεις μήνυμα ότι θέλεις κλειστές πόρτες. Εγώ δεσμεύομαι: τα Δημοτικά Συμβούλια θα είναι ανοιχτά, ζωντανά, προσβάσιμα σε όλους.

Έχετε δείξει ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα ασφάλειας, όπως αυτό των ΕΑΣ στο Λαύριο. Γιατί;

Γιατί ο Δήμος δεν είναι μόνο έργα και βιτρίνες. Είναι πρώτα απ' όλα ασφάλεια ζωής. Όταν υπάρχει υπαρκτός κίνδυνος, δεν μπορείς να σιωπάς. Ο ρόλος του δημάρχου είναι να προλαμβάνει, όχι να τρέχει πίσω από τις εξελίξεις. Εκεί φαίνεται αν μια διοίκηση έχει πυγμή και ευθύνη.

Τι διαφορετικό φέρνει, τελικά, η πρότασή σας για τη Λαυρεωτική;

Φέρνει αλλαγή νοοτροπίας. Δήμο με ανοιχτές πόρτες, με λογοδοσία, με συμμετοχή. Δήμο που δεν λειτουργεί ως μηχανισμός εξουσίας αλλά ως κοινό σπίτι. Δήμο που διεκδικεί πόρους, έργα και λύσεις, όχι άλλοθι. Δήμο που σέβεται κάθε περιοχή, κάθε γειτονιά, κάθε άνθρωπο.

Ποιο είναι το προσωπικό σας στόιχημα σε αυτή τη διαδρομή;

Να μη χαθεί η επαφή με την κοινωνία. Να μη γίνουμε αυτό που θέλουμε

να αλλάξουμε. Να αποδείξουμε ότι η πολιτική στην αυτοδιοίκηση μπορεί να είναι καθαρή, ανθρώπινη και αποτελεσματική. Θέλω, αν οι δημότες μου εμπιστευτούν τη διοίκηση του Δήμου, να μπορούν να πουν: "Αυτός είναι δήμαρχος όλων μας".

Έχετε δείξει έντονη ευαισθησία στα ζητήματα προσβασιμότητας και ΑμεΑ. Το θεωρείτε κρίσιμο?

Δεν είναι θέμα ευαισθησίας, είναι θέμα δικαιοσύνης. Ένας Δήμος που δεν είναι προσβάσιμος για τα άτομα με αναπηρία δεν είναι σύγχρονος Δήμος. Η προσβασιμότητα αφορά όλους μας ηλικιωμένους, γονείς, ανθρώπους με προσωρινές δυσκολίες. Δείχνει το επίπεδο πολιτισμού μιας κοινωνίας.

Τι σημαίνει αυτό στην πράξη;

Σημαίνει ότι τα ΑμεΑ δεν είναι υποσημείωση. Δημόσια κτίρια, σχολεία, πεζοδρόμια και υπηρεσίες οφείλουν να είναι πραγματικά προσβάσιμα. Δεν μπορείς να μιλάς για ανάπτυξη όταν κάποιοι αποκλείονται από την καθημερινότητα.

Ως νέος αυτοδιοικητικός, ποιο είναι το όραμά σας για τον ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σήμερα;

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι προθάλαμος εξουσίας ούτε διαχειριστής ρουτίνας. Είναι ο πιο κοντινός θεσμός στον πολίτη και οφείλει να δίνει λύσεις στην καθημερινότητα, να προστατεύει την κοινωνία και να σχεδιάζει το μέλλον.

Οραματίζομαι μια αυτοδιοίκηση ανοιχτή, διαφανή, με συμμετοχή των πολιτών, που διεκδικεί πόρους και αρμοδιότητες και δεν σηκώνει τα χέρια ψηλά. Μια αυτοδιοίκηση που δεν φοβάται τον έλεγχο, δεν κλείνεται στον εαυτό της και δεν λειτουργεί ως μηχανισμός εξουσίας, αλλά ως εργαλείο προόδου για όλους.

Θα μπορούσατε να μας περιγράψετε με λίγα λόγια ποιος είναι ο Χάρης Ζαγουρή;

Πάνω απ' όλα είμαι πατέρας. Αυτή είναι η πιο σημαντική μου ιδιότητα. Έχω δύο υπέροχα, εκπληκτικά παιδιά που μου θυμίζουν κάθε μέρα γιατί αξίζει να παλεύεις για έναν καλύτερο τόπο. Δίπλα μου έχω σταθερό στήριγμα τη γυναίκα μου, χωρίς την οποία τίποτα από όσα κάνω δεν θα ήταν εφικτό.

Έχω αφιερώσει μεγάλο κομμάτι της ζωής μου στην προσφορά στα κοινά, όχι από φιλοδοξία, αλλά από αγάπη για τον τόπο μου. Γεννήθηκα και μεγάλωσα εδώ, ζω εδώ και θέλω τα παιδιά μου να μεγαλώσουν σε έναν Δήμο με αξιοπρέπεια, ασφάλεια και προοπτική. Αυτό το πάθος για τη Λαυρεωτική είναι η δύναμή μου και ο λόγος που συνεχίζω.

Ένα τελευταίο μήνυμα προς τους πολίτες;

Τίποτα δεν αλλάζει αν δεν τολμήσουμε. Η Λαυρεωτική αξίζει περισσότερα και μπορεί περισσότερα. Σας καλώ να είμαστε μαζί σε αυτή τη διαδρομή, με καθαρές κουβέντες, χωρίς φόβο, χωρίς αποκλεισμούς. Ο Δήμος για Όλους δεν είναι παράταξη εξουσίας. Είναι υπόθεση κοινωνίας.

Πετρέλαιο Θέρμανσης

Πρατήριο υγρών καυσίμων
Πλυντήριο - Λιπαντήριο

PETTAS OIL

Λεωφ. Καλυβίων 72, Λαγονήσι

☎ 22910 22728

ΚΑΥΣΟΞΥΛΑ ΚΑΡΒΟΥΝΑ

ΠΩΛΗΣΗ
ΧΟΝΔΡΙΚΗ-ΛΙΑΝΙΚΗ

ΠΕΛΛΕΤ
ΜΠΡΙΚΕΤΕΣ
ΥΓΡΑΕΡΙΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΛΟΓΩ
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κυθικό Στοιβαχτό

ΣΠΥΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Λ. Καλυβίων - ΚΑΛΥΒΙΑ
Τηλ.: 22990 46316, κιν. 6944 780805

Αναβίωση στρατηγικής παραγωγής πυρομαχικών στο Λαύριο

- Τι συμβαίνει;

Την 30η Ιανουαρίου 2026 υπογράφηκε σημαντική συμφωνία για τη σύσταση κοινοπραξίας στο Λαύριο με στόχο την παραγωγή πυρομαχικών μεγάλου διαμετρήματος στην Ελλάδα.

Η νέα εταιρεία ονομάζεται **Hellenic Ammunition A.E.** και αποτελεί κοινοπραξία μεταξύ: του τσεχικού βιομηχανικού ομίλου **Czechoslovak Group (CSG)** – μέσω της θυγατρικής του **MSM Greece**, και της ελληνικής κρατικής εταιρείας **Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα Α.Ε. (ΕΑΣ/ΗΔΣ)**.

Στόχοι και σημασία του έργου

Στρατηγική παραγωγή πυρομαχικών

Η κοινοπραξία στοχεύει στη λειτουργική αναβίωση και επέκταση εγκαταστάσεων παραγωγής πυρομαχικών στο Λαύριο, με έμφαση στα πυρομαχικά μεγάλου διαμετρήματος, όπως τα **155 mm πυροβόλου**. Εντός του 2026 αναμένεται η παραγωγή αυτή να λειτουργεί σε **πολλαπλές βάρδιες** και να επεκτείνει την παραγωγή σε πρόσθετες διαμετρήσεις.

Δημιουργία θέσεων εργασίας

Σύμφωνα με τις συμφωνίες, περίπου 120 εργαζόμενοι απασχολούνται σήμερα στο χώρο, με πρόβλεψη για ~180 νέες προσλήψεις εντός της χρονιάς, ανεβάζοντας το συνολικό εργατικό δυναμικό σε περίπου 300 άτομα.

Τεχνολογικές επενδύσεις

Το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- σύγχρονο εξοπλισμό παραγωγής πυρομαχικών,
- την κατασκευή και παραγωγή σύνθετων προωθητικών υλών (π.χ. *base bleed grain / composite propellant*), με στόχο λειτουργία το δεύτερο εξάμηνο του 2026,
- και την αποκατάσταση της παραγωγής TNT (νιτροποίηση και ενδιάμεσα προϊόντα), με προγραμματισμένη λειτουργία μεταξύ 2026–2027.

Οι συνολικές επενδύσεις στο έργο εκτιμώνται σε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, με δέσμευση της CSG να επενδύσει περίπου € 50 εκ. στη νέα εταιρεία.

Ευρύτερο πλαίσιο & προοπτικές

Σημασία για την Ευρώπη

Η επένδυση αξιολογείται ως σημαντική για την στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης στον αμυντικό τομέα, ειδικά σε παραγωγικές ικανότητες πυρομαχικών που είχαν μειωθεί σημαντικά τα προηγούμενα χρόνια.

Ιστορικό & προγενέστερα έργα

Η προσπάθεια αυτή δεν ξεκίνησε χθες: ήδη από το 2024–2025 η συνεργασία ΕΑΣ με ξένους εταίρους (π.χ. με **MSM Export**) είχε οδηγήσει στην επανεκκίνηση της παραγωγής **155 mm πυρομαχικών** στο Λαύριο υπό την κοινοπραξία Ελληνικά Πυρομαχικά Α.Ε..

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το έργο αυτό έχει επίσης τραβήξει αντιδράσεις στο παρελθόν, με καταγγελίες και έρευνες σχετικά με συμφωνίες και διαγωνισμούς στο χώρο της αμυντικής βιομηχανίας.

Τι σημαίνει για την Ελλάδα;

Η εξέλιξη αυτή έχει πολλαπλές επιπτώσεις:

Ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας.

Ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή του Λαυρίου.

Μεγαλύτερη συμμετοχή της Ελλάδας σε κρίσιμες αμυντικές αλυσίδες αξίας στην Ευρώπη.

Τεχνολογική αναβάθμιση μέσω στρατηγικών επενδύσεων.

Όταν η διοίκηση εισπράττει χωρίς συναίνεση, ο έλεγχος είναι υποχρεωτικός

Του Ηλία Διάκου

Το τέλος των 0,75€/τ.μ. έχει επιβληθεί και εισπράττεται. Αυτό είναι το δεδομένο. Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, ακύρωση της απόφασης από την Αποκεντρωμένη για ουσιαστικούς λόγους, προσφυγή του Δήμου στο ΣτΕ που έκρινε για τυπικούς λόγους εκπρόθεσμη την ακύρωση, επιτρέπουν στον Δήμο να εισπράττει απρόσκοπτα για τα επόμενα χρόνια. Με αυτά και αυτά, είναι αδιάφορο αν μας αρέσει ή όχι το τέλος. Το ζητούμενο είναι να επιβληθεί-διασφαλιστεί η σωστή του χρήση, ώστε εντέλει να προστατεύεται ο πολίτης από τυχόν αυθαιρεσίες όσο αυτό ισχύει.

Η αντιπολίτευση -αλλά και εμείς οι δημότες μέσω αυτής ή των φορέων μας- δεν έχει πλέον περιθώριο για γενικές καταγγελίες. Οφείλει να ζητάει στοιχεία, διαδικασίες και δεσμεύσεις. Να απαιτεί πλήρη και δημόσιο απολογισμό εσόδων και όχι εκτιμήσεις, πραγματικά στοιχεία, μήνα προς μήνα, ακίνητο προς ακίνητο. Να επιβάλει απολογισμό -λογοδοσία δηλαδή- για όλες τις πραγματοποιηθείσες αγορές. Ποια ακίνητα -οι τοποθεσίες τους. Οι προηγούμενοι ιδιοκτήτες. Οι συμβολαιογραφικές πράξεις. Το κόστος ανά περίπτωση. Τέλος, όσοι ενέκριναν κάθε αγορά.

Να απαιτηθεί δεσμευτική λίστα των μελλοντικών απαλλοτριώσεων. Δεν έχουν νόημα οι ενδεικτικοί κατάλογοι. Συγκεκριμένα ακίνητα, σειρά προτεραιότητας, αιτιολόγηση, εκτιμώμενο κόστος, προβλεπόμενη χρήση, ιδιοκτήτες και συντεταγμένες. Άλλως πως τεκμαίρεται η ανταποδοτικότητα που επικαλείται η Δημοτική Αρχή;

Να ζητάει -για το θέμα των ακινήτων και του συγκεκριμένου κωδικού του λογαριασμού- τακτική και υποχρεωτική λογοδοσία κάθε μήνα. Όχι όποτε το επιλέγει η διοίκηση. Η οικονομική υπηρεσία να δημοσιοποιεί πόσα χρήματα βρίσκονται στον ειδικό κωδικό, πόσα εισπράχθηκαν μέσα στον μήνα, πόσα δαπανήθηκαν και για ποιο λόγο. Όχι για τους συμβούλους. Είμαστε οι δημότες που πληρώνουμε και πρέπει να γνωρίζουμε.

Να ελέγχει -διαρκώς κι επισταμένως- τον καθορισμένο λογαριασμό πίστωσης. Μόνο έτσι θα είναι βέβαιο ότι δεν θα μεταφέρονται κεφάλαια σε άλλες ανάγκες, έστω και «προσωρινά». Αυτός ο έλεγχος θα πρέπει να γίνεται κάθε μήνα μεν αλλά όχι σε σταθερές ημερομηνίες. Ο ειδικός σκοπός δεν θα πρέπει να εκπέσει σε μία απλά... νομικίστικη/λογιστική διατύπωση.

Να επιμένει στον καθορισμό σαφούς διαδικασίας σε περίπτωση ακύρωσης από το ΣτΕ... πώς, πότε, σε ποιον χρόνο, με ποια διοικητική πράξη, χωρίς νέα πολιτική διαπραγμάτευση. Ο πολίτης δεν μπορεί να πληρώνει σήμερα ελπίζοντας να δικαιωθεί σε έξι χρόνια.

Επιτέλους να οριστεί τι σημαίνει «αναβάθμιση ποιότητας ζωής», γιατί για κάποιον χωρίς όρια ηγέτη αυτό σημαίνει απλά την κατασκευή αγαλμάτων για τους υπηκόους του -αλλά αυτό για εμάς είναι τουλάχιστον προσβλητικό. Αν δεν μεταφράζεται σε συγκεκριμένο χώρο, συγκεκριμένο έργο, συγκεκριμένο χρόνο και συγκεκριμένο όφελος, τότε δεν είναι πολιτική έννοια. Είναι εργαλείο άσκησης απόλυτης εξουσίας.

Τα συνθήματα δεν έχουν ρόλο και ουσία και η αντιπολίτευση θα πρέπει να λειτουργήσει υπεύθυνα. Χρειαζόμαστε επίμονη απαίτηση στοιχείων. Να παγιωθούν διαδικασίες. Να τηρούνται οι δεσμεύσεις. Με μία φράση... σοβαρό και διαρκή έλεγχο. Όσο αυτά δεν υφίστανται, το πρόβλημα υπερβαίνει το τέλος των 0,75€. Είναι ο τρόπος άσκησης της διοίκησης. Και αυτό μας αφορά όλους.

Κάθε Σάββατο
Ζωντανή Μουσική

Μύθος

ΤΑΒΕΡΝΑ

ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΟΥ ΘΕΩΝΗ ΠΙΤΣΙΚΑΛΗ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

50 χλμ. Αθηνών - Σουνίου | 2291037665 | 6944207256

SECURITY

24ΩΡΟ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΗΨΗΣ ΣΗΜΑΤΩΝ
(Το μοναδικό Κέντρο Λήψης στους Δήμους Σαρωνικού & Λαυρεωτικής)

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ | ΚΛΕΙΣΤΑ ΚΥΚΛΩΜΑΤΑ TV | ΠΥΡΑΝΙΧΝΕΥΣΗ
ΑΜΕΣΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ & PATROL ΜΕ ΠΕΡΙΠΟΛΙΚΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΣ

ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΑΣ

50 χρόνια επενδύουμε στην ασφάλεια σας

ΑΘΗΝΑ: 210-5243197 ΣΑΡΩΝΙΔΑ: 22910-55288 site:www.dgs.gr

Νίκη Θ. Σωτηροπούλου
Συμβολαιογράφος

Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 έως 17:00

📍 Αριστοτέλους 13 - 190 13 Ανάβυσσος

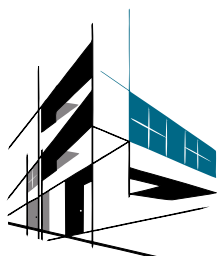
☎ 22910 78070 📱 690 8812239
✉ nikisotiropoulout@gmail.com

ΑΠΟΘΗΚΗ ΣΙΔΗΡΟΥ

ΛΑΜΑΡΙΝΕΣ - ΓΑΛΒΑΝΙΖΕ
ΛΑΜΕΣ - ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΣΙΔΗΡΟΥ
ΕΙΔΗ ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΩΣ - ΠΑΝΕΛ ΟΡΟΦΗΣ
ΚΟΙΛΟΔΟΚΟΙ - ΣΩΛΗΝΕΣ - ΓΩΝΙΕΣ

ΗΛΙΑΣ ΓΡ. ΤΖΕΛΕΠΗΣ

Λ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ 100 - ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ
📧 hliastz31@gmail.com ☎ 22910 41232

ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΙ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

📧 info@afoi-p.gr 📞 Λεωφ. Καραμανλή - Ανάβυσσος ☎ 22910.38228 | 6947.152025 🌐 www.afoi-p.gr

Ο ιστορικός ρόλος της MEDI ACCESS στη νοτιοανατολική Αττική

Η MEDI ACCESS ιδρύθηκε τον Μάιο του 2003 από αδειούχους τεχνικούς ορθωτικών κατασκευών με στόχο την επιχειρηματική ανάπτυξη και σκοπό την πλήρη κάλυψη των ιατροτεχνολογικών αναγκών της νοτιοανατολικής Αττικής. Ο επικεφαλής κ. Δημήτρης Τσιμπούκης καθιέρωσε διαδικασίες πάνω σε αυστηρά δεοντολογικά πρότυπα για να αναδειχτεί το σύγχρονο πρόσωπο της νοσηλείας στο σπίτι.

Καθιερώθηκε από την πρώτη μέρα η άμεση αντιμετώπιση των έκτακτων περιστατικών όλο το 24ωρο.

Οι συμπυκνωτές οξυγόνου και οι νεφελοποιητές φαρμάκων αντικατέστησαν τις παρωχημένες φιάλες οξυγόνου και την κοπιαστική προσέλευση των ασθενών στα Κέντρα Υγείας. Αναπνευστικές συσκευές και είδη βραχείας ή μακράς νοσηλείας σε κατ'οίκον παραδόσεις.

Οι ορθωτικές κατασκευές σε χρόνια πάσχοντες αναβάθμισαν την ποιότητα της ζωής τους και έδωσαν νέα πνοή στις δραστηριότητές τους.

Νάρθηκες, κηδεμόνες, μπροκνημικές κατασκευές, μηχανισμοί τύπου "Κλέτζακ" σε μοντέρνα σχέδια υποδημάτων και τεχνητά μέλη διαμόρφωσαν σταδιακά νέες συνθήκες στην επανένταξη των ασθενών.

Αναπηρικά αμαξίδια όλων των τύπων, νοσοκομειακά κρεβάτια (μηχανικά στην αρχή, ηλεκτρικά αργότερα) γερανοί ανύψωσης ασθενών, ηλεκτρικοί ορθοστάτες και σύγχρονα είδη ατομικής υγιεινής διευκόλυναν ασθενείς και συνοδούς.

Η εξειδίκευση στις κατασκευές εξατομικευμένων πελμάτων κατόπιν λήψης προπλάσματος και οι κατασκευές διαβητικών υποδημάτων είναι μια ακόμα πρωτοπορία.

Το 2005 προστέθηκε το Πρότυπο Κέντρο Ακοής με εξειδικευμένη ακοοπροθεσία στο πλήρες studio ελέγχων και εφαρμογών διεθνώς πιστοποιημένων ακουστικών βαρηκοΐας.

Η MEDI ACCESS δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην τακτική ενημέρωση των γιατρών και των φυσικοθεραπευτών για τις ιατροτεχνολογικές εξελίξεις.

Γι' αυτό σε συχνές συγκεντρώσεις εργασίας παρουσιάζονται νέα προϊόντα και γίνονται επιδείξεις εφαρμογών.

Η MEDI ACCESS είναι παρούσα στα αιτήματα και στις ανάγκες της κοινωνίας.

Με δωρεές σε δημόσιες δομές, χορηγίες σε ομαδικά και ατομικά αθλήματα, οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και αξιόπιστες ενημερωτικές αναρτήσεις, λειτουργεί μέσα στον κοινωνικό ιστό.

“Τσ’ αποκριάς γελάνε τα λεμόνια κι ο έρωτας κοκκινίζει”

Έτσι έλεγε η γιαγιά,
κι άνοιγε τα παράθυρα
να μπει η χαρά στο σπίτι.

Τσ' αποκριάς γελάνε τα λεμόνια κι ο έρωτας κοκκινίζει.

Έτσι το 'λεγε η γιαγιά, κι άνοιγε διάπλατα τα παράθυρα, λες και η χαρά ήθελε αέρα για να σταθεί. Σαν να 'ταν κάτι ζωντανό που, αν δεν το άφηνες να περάσει, θα μαράζωνε. Δεν το 'λεγε για σοφία· δεν το 'λεγε για να διδάξει. Το 'λεγε όπως λες τον καιρό ή την ώρα. Σαν κάτι αυτονόητο, σχεδόν καθημερινό. Γιατί η αποκριά, τότε, δεν ήταν γεγονός. Δεν ήταν ημερομηνία στο ημερολόγιο. Ήταν τρόπος.

Στις αυλές των σπιτιών, εκεί που στέγνωναν τα ρούχα και μεγάλωναν τα παιδιά, εκεί που οι καρέκλες έβγαιναν το απόγευμα κι έμπαιναν αργά το βράδυ, η αποκριά έμπαινε χωρίς πρόσκληση. Ένα μαντίλι δεμένο αλλιώς, μια ποδιά φορεμένη ανάποδα, μια κάλτσα στο κεφάλι, λίγο κάρβουνο στα μάγουλα, κι ήσουν άλλος άνθρωπος. Όχι για να κρυφτείς· για να φανερωθείς. Για να πεις μισή κουβέντα παραπάνω, να γελάσεις λίγο πιο δυνατά, να κάνεις ένα βήμα εκεί που τις άλλες μέρες στεκόσουν ακίνητος. Να κοιτάξεις εκεί που συνήθως χαμήλωνες τα μάτια.

Δεν υπήρχαν θεατές. Κανείς δεν στεκόταν απ' έξω. Όλοι έπαιζαν. Μικροί και μεγάλοι, γυναίκες και άντρες, παιδιά που μιμούνταν τους μεγάλους και μεγάλοι που έκαναν πως ξέχασαν τη σοβαρότητά τους. Η αποκριά δεν ξεχώριζε ηλικίες, ρόλους ή κύρος. Ήταν μια μικρή άδεια στο συναίσθημα. Μια σιωπηλή συμφωνία πως, για λίγο, επιτρεπόταν να είσαι λιγότερο προσεκτικός και περισσότερο αληθινός.

Τα μασκαρέματα δεν αγοράζονταν. Φτιάχνονταν. Από ρούχα παλιά, από πράγματα της καθημερινότητας, από φαντασία και χέρια πρόθυμα. Κι αυτό είχε σημασία. Γιατί η μεταμφίεση δεν έκρυβε τον άνθρωπο· τον τόνιζε. Ήξερες ποιος είναι από μέσα, αναγνώριζες τη φωνή, το γέλιο, το περπάτημα. Κι ακριβώς γι' αυτό γελούσες. Το παιχνίδι ήταν στο «ξέρω και κάνω πως δεν ξέρω». Στην ελευθερία του προσποιητού.

Κι εκεί, μέσα στο γέλιο, κοκκίνιζε ο έρωτας. Όχι φανερός, όχι κραυγαλέος. Ένα βλέμμα λίγο πιο παρατεταμένο απ' όσο επιτρεπόταν τις άλλες μέρες. Ένα πείραγμα που πήγαινε ένα βήμα παραπέρα και μετά σταματούσε. Ένα τραγούδι με λόγια διπλά, που όποιος ήξερε, καταλάβαινε, κι όποιος δεν ήξερε, απλώς χόρευε. Η αποκριά ήταν η εποχή που ο έρωτας δεν χρειαζόταν εξήγηση. Έπαιρνε τη θέση του ανάμεσα στους ανθρώπους, όπως παίρνει θέση μια καρέκλα στο τραπέζι: φυσικά, χωρίς ερωτήσεις.

Τα τραγούδια το ήξεραν αυτό. Γι' αυτό κι έλεγαν πολλά χωρίς να τα λένε. Λόγια που γελούσαν, που πείραζαν, που άφηναν χώρο στη φαντασία να συμπληρώσει τα κενά. Δεν φώναζαν. Υπαινίσσονταν. Και ο υπαινιγμός είχε πάντα μεγαλύτερη δύναμη από τη δήλωση. Γιατί ζητούσε συμμετοχή, όχι απλώς ακρόαση.

Μαζί με τα τραγούδια, οι μυρωδιές. Λεμόνια φρέσκα, κομμένα στην αυλή, που άφηναν το

άρωμα τους στον αέρα. Τηγανίτες που ψήνονταν βιαστικά. Κρασί που μοιραζόταν χωρίς μέτρημα. Καπνός από ξύλα και κουβέντες. Σπίτια ανοιχτά. Κατώφλια που τα περνούσες χωρίς να χτυπήσεις. Η αποκριά δεν είχε σκηνή. Είχε χώρο. Και ο χώρος ήταν κοινός.

Τ' αποκριάς γελούσαν τα λεμόνια γιατί ακόμα και το ξινό γινόταν χαρά. Γιατί για λίγες μέρες όλα επιτρέπονταν λίγο παραπάνω. Όχι για να ανατραπούν τα πάντα, αλλά για να αντέξουν. Η γιορτή δεν ήταν φυγή από την καθημερινότητα· ήταν ανάσα μέσα σ' αυτήν. Μια παύση που έκανε τη συνέχεια πιο υποφερτή.

Και ύστερα, σιγά σιγά, ήρθε ο θόρυβος. Η αποκριά βγήκε από την αυλή και μπήκε στη βιτρίνα. Έγινε θέαμα. Οι στολές αγοράστηκαν έτοιμες, ίδιες, καθαρές από ιστορία. Τα τραγούδια έπαψαν να λέγονται και άρχισαν να παίζουν από μεγάφωνα. Το γέλιο μεγάλωσε σε ένταση, μα μίκρυνε σε νόημα. Ο κόσμος άρχισε να κοιτά αντί να συμμετέχει.

Γέμισε κομφετί, πλαστικό, φως τεχνητό. Κι όσο πληθαιναν όλα αυτά, τόσο λιγότευε εκείνο το κάτι που δεν αγοραζόταν. Το πείραγμα, το κοκκίνισμα, η σιωπηλή συνεννόηση. Ο έρωτας φόρεσε μάσκα όχι για να παιχτεί, αλλά για να προστατευτεί. Έγινε πιο προσεκτικός, πιο μόνος.

Ίσως γι' αυτό σήμερα δυσκολευόμαστε να θυμηθούμε πώς ήταν η αποκριά πριν γίνει πρόγραμμα. Πριν αποκτήσει ημερολόγιο, εισιτήριο, φωτογραφία. Πριν χρειαστεί απόδειξη ότι συνέβη. Ήταν απλώς μια στιγμή που το χωριό, η γειτονιά, η αυλή έλεγαν: σήμερα θα γελάσουμε αλλιώς.

Τ' αποκριάς γελάνε τα λεμόνια κι ο έρωτας κοκκινίζει.

Όχι γιατί ήταν όλα καλύτερα. Αλλά γιατί όλα ήταν πιο κοντά. Κι ίσως, αν το θυμηθούμε έτσι - χωρίς θόρυβο, χωρίς νοσταλγία επιδεικτική - να μπορέσει η αποκριά να ξαναβρεί τη φωνή της. Όχι σαν θέαμα, αλλά σαν μνήμη που ζει. Σαν κάτι που δεν χρειάζεται να αναπαραστήσουμε· μόνο να του αφήσουμε χώρο.

Αποκριάτικα δίστιχα του Σουρή

Στα ποιητικά σαλόνια του Σουρή οι παρέες των μασκαράδων έμπαιναν ελεύθερα, χωρίς ανασήκωμα της μάσκας.

Ο μπουφές της Αποκράς στο σπίτι του Σουρή και της φιλόξενης κυρίας του, της μαντάμ Μαρή, δεν ήταν βέβαια τόσο πλούσιος όσο στου Σερπιέρη. Οι αυτοσχέδιοι όμως στίχοι πασπαλισμένοι με μπόλικο "Αττικόν Άλας" ήταν πλουσιότατοι και χάριζαν το γέλιο.

Στα σαλόνια του Σουρή πάντα παρόντες οι "μεγάλοι" φίλοι του, ο Παλαμάς, ο Δροσίνης, ο Καμπούρογλου, ο Λάσκαρης, ο Βελιανίτης, ο Μπάμπης Άννινος, ο Τσοκόπουλος, ο Πωπ, ο Στρατήγης, ο Σκόκος, ο Νιρβάνας και άλλοι.

Κάποια αποκριάτικη βραδιά, έκαναν την παρουσία τους στου Σουρή δυο υψηλότατοι μασκαράδες με ντόμινα. Ο Άννινος ψιθύρισε στη μαντάμ Μαρή πως ήταν οι πρίγκιπες Νικόλαος και Ανδρέας. Η κα Σουρή άρχισε τότε τις ρεβεράντσες... Σε λίγο όμως οι δύο μυστηριώδεις "πρίγκιπες" έβγαλαν τις μάσκες και δεν ήταν άλλοι από τους "υψηλότατους" αδελφούς, τον Κοκό και το Βασιλάκη Μελά.

Και να πως σατίριζε ο Σουρή στο "Ρωμηό" του το καρναβάλι της Αθήνας.

**"Γλέντα λοιπόν Αποκρή μασκαρεμένη χώρα
που ένα μόνο έμαθες στα φανερά να κλέβεις
Να γίνεσαι ρεντίκολο κάθε στιγμή και ώρα
που όλα τα μασκάρεψες κι όλα τα μασκαρεύεις
Έξω λοιπόν οι λύπες, έξω κακή καρδιά
και πάλι Καρναβάλι ανοίγει βρε παιδιά.**

**Κι εγώ τραγούδια νέα θα τονίσω
σ' αυτό τον μασκαρένιο μας καιρό,
και μασκαράς εμπρός σας θα πηδήσω
να σύρω αποκρηάτικο χορό.**

Όπ! Όπ! στο γύρο όλοι... τιριρί...

Καρσιλαμά η λύρα μου βαρεί.

**Στους τωρινούς καιρούς της Ρωμιουσύνης,
τραγούδια δεν μας πρέπει σοβαρά
ούτε κλωνάρια δάφνης και μυρσίνης,
μας φθάνει μουσική του ταμπουρά.
Γυναίκες, άνδρες όλοι στο χορό,
Και σας κρατώ το ίσο ... τιριρό.**

**Όλο το χρόνο είμαστε μεπρλίνες,
κι όμως βαστούμε ύφος σοβαρό,
και για τις δόξες σκούζουμε εκείνες,
που άλλοτε τις είχαμε σωρό.**

**Όπ! Όπ! πηδάτε όλοι σας ψηλά
Οι φτέρνες σας ν' ανάψουν... τραλαλά.**

**Όλοι σ' αυτή τη γη μασκαρευτήκαν,
Ονειράτα, ελπίδες και σκοποί,
Οι μοίρες μας μπουτσουνές εγινήκαν,
Δεν ξέρομε τι λέγεται ντροπή.**

**Όπ! Όπ! στο γύρο όλοι... τραλαλό...
Κι εγώ μασκαρεμένος σας γελώ."**

«ΤΑ ΜΑΝΤΙ» – ΑΠΟΚΡΙΕΣ (ΛΑΥΡΙΟ 1922–1934)

Της Αντωνίας Γκίνη

ΦΩΤΟ 1: Ποντιακά II: Μαντί ;
Αρθρα ; Bostanistas.gr
ΦΩΤΟ 2: Συνταγούλης
m.sintagoulis.gr

Ταιριάζανε σε όλα η μάνα μου με την κυρά Κατίνα Τσακουμάκη.
«Τις “έτρωγε” και τις δυο η κουζίνα», έλεγε η μητέρα μου και συμπλήρωνε με ύφος:
«Νοικοκυρές γυναίκες ήντουσαν... κοιτάγανε την οικογένεια... Πού χρόνος για βόλτες και χασομέρια; Μόνο στην εκκλησία πηγαίνανε την Κυριακή και σε κάνα εσπερινό... Εκεί ανταμώνανε και τα λέγανε. Και στα τραπεζώματα, φυσικά, της κυρά Κατίνας, που ήταν πολλά κι όλα με κάποιες αφορμές:

“Την Κυριακή σας περιμένουμε για φαγητό. Απόκριες είναι, να φάμε παρέα!” έλεγε η κυρά Κατίνα, κι η Διαλέκτη την ψευτομάλωνε:
“Τόσα άτομα είσαστε, Κατίνα μου! Θέλεις κι εμάς από κοντά; Άλλη φορά...”».

Της έσφιγγε το χέρι και την ευχαριστούσε για την πρόσκληση. Όμως εκείνη επέμενε:
«Δεν γίνεται να φάμε μόνοι μας! Να φέρετε και τη γιαγιά Βασιλοπούλα. Να ρθειτε οπωσδήποτε. Σας περιμένω!».

«Τότε θα φτιάξω και θα φέρω το “φαγητό σου” και μην πεις κουβέντα...» της έλεγε η Διαλέκτη.
Κι εννοούσε «τα μαντί»: γεμιστά, χειροποίητα μακαρόνια, που ήταν χρονοβόρο φαγητό, για εξαιρετικές περιπτώσεις.

Άνοιγε φύλλο και το έκοβε σε στενόμακρες λωρίδες αρχικά κι έπειτα σε τετράγωνα. Έβαζε ένα μικρό κομμάτι βρασμένο κρέας, σαν μεγάλο φουντούκι, κι άλλες φορές ένα μικρό κομμάτι τυρί φέτα (την εβδομάδα της Τυρινής) και, αφού έκλεινε τις τέσσερις άκρες στη μέση, φτιάχνοντας ένα φακελάκι, τα έβαζε σε κατσαρόλα καλά στρωμένα. Τα έβραζε σε λίγο ζωμό κρέατος μέχρι να αποστραγγίσουν. Μετά τα περιέχυνε με καυτό βούτυρο κι έριχνε στο σερβίρισμα τριμμένο τυρί.

Της άρεσε πολύ αυτό το φαγητό της κυρά Κατίνας. Έφτιαχνε και μπακλαβά ή σαραγλί.

Τρώγαμε και μιλάγαμε όλοι μεταξύ μας, στο τραπέζι. Ο πατέρας μου με τον κυρ Βασίλη και τον Φάνη, η Χρυσή με τη Μάρθα και την Ασημίνα. Εγώ με τη Διαμάντω και τον Γιώργο. Η μάνα μου με την κυρά Κατίνα σέρβιραν, παινεύοντας η μία την άλλη.

Μέχρι και η γιαγιά η Βασιλοπούλα ήταν ευχαριστημένη, που η κυρά Κατίνα όλο την είχε δίπλα της και τη σέρβιρε ιδιαίτερα και την περιποιόταν. Έγερνε πίσω στην καρέκλα της κι απολάμβανε το φαγητό, το μεγάλο αυτό σπίτι, την καλή αυτή οικογένεια που τους καλοδέχονταν.

Μα πιο πολύ χαιρόταν με την κυρά Κατίνα, που έγερνε, μιλώντας δυνατά, δίπλα στ’ αυτί της, σαν να μιлагαν για ένα μυστικό. Κάνοντας, στην ουσία, μια αναμετάδοση όσων λέγονταν στο τραπέζι, για εκείνη που ήταν βαρήκοη, με μια κομπόχτη και διακριτικότητα που την σκλάβωνε...!!

Και τότε, κάποιες στιγμές - θες απ’ τη γλυκιά αυτή ατμόσφαιρα... θες από το καλό κρασί και φαγητό... θες από το μεγάλο εκείνο σπίτι -μπερδεύονταν ο νους της και θαρρούσε πως ήτανε πάλι στο σπίτι της... στην Αθήνα... Σε κάποια δικά της τραπεζώματα, κανονισμένα από τον παπα-Ζαχαρία, τον άντρα της, με τους Μητροπολίτες και με τους Πρωτοσύγγελους από την Πόλη...

Το παλτουδάκι

Έλεγε πως της το έραψε η αδελφή της, η Χρυσή το λεμονί παλτουδάκι της. Την πρώτη κιόλας χρονιά που μάθαινε μοδιστρική στης κ. Μάρθας του Τσακουμάκη. Το φόρεσε για την φωτογράφιση στο σχολείο. Έπειτα έπρεπε να το φύλαξη και να το φορά μόνο Κυριακές και γιορτές. Αυτή ήταν η συμφωνία. Στην φωτογράφιση στο σχολείο, το πρωτοφόρεσε. Και ποζάρισε δίπλα στην δασκάλα της, την δεσποινίδα Καλλιρρόη. Μετά δεν ήθελε να το αποχωριστεί. Με υποσχέσεις, παρακάλια και κλάματα καταπάτησε την συμφωνία. Συνέχισε να το φορά, στο σχολείο κάθε μέρα... Μια μέρα κρατώντας το μελανοδοχείο στα χεριά της, έμπαινε φουριόζα στην τάξη της. Ένα παιδί την σκούνησε. Το έβαψαν μπλε σκούρο. Το μελάνι, ξεχώριζε κάτω από το σκούρο χρώμα. Κι έλεγε ότι μετά το φόραγε έτσι. Κακοβαμμένο και παραμορφωμένο και στο σχολείο και παντού. Γιατί δεν είχε άλλο. Μα και για τιμωρία. Ήταν το πρώτο παλτουδάκι της. Πόσες φορές το θρήνησε εκείνο το παλτό! Το περιέγραφε σε μένα, σέρνοντας τα χέρια πάνω της, σαν να το φόραγε. Έλεγε πως ήταν το πρώτο έργο της Χρυσής. Και το ωραιότερο παλτό που είχε φορέσει στη ζωή της !

(Από τις αναμνήσεις της μητέρας μου Λαύριο 1922-1934)

Φωτο: Χάρης Συρίγος , Η Λαυρεωτική στα παλιά τα χρόνια)

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΜΑΚΗΣ ΑΓΚΟΥΤΟΓΛΟΥ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ | ΞΕΝΑΓΗΣΕΙΣ | ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Μαρία & Όλγα Αγκούτογλου
Χιονία Μαυρομμάτη

Κ
Α
Π
Π
Α
Δ
Ο
Κ
Ι
Α

Η χώρα των θρύλων και των μυστηρίων.

Το γέννημα των ηφαιστειών και των άγριων βουνών.

Η γη των σκληροτράχηλων ανθρώπων
και των γενναίων παλικαριών.

Το Σταυροδρόμι των Εθνών.

Το μεγάλο αλώνι της ώσμωσης πολιτισμών και
θρησκειών.

Ο κοινός τόπος του Χριστιανικού και του
Μουσουλμανικού Ασκητισμού.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εκεί που οι Βράχοι Ψιθυρίζουν την Ορθοδοξία

Στην καρδιά της Μικράς Ασίας, εκεί που η φύση σμίλεψε το τοπίο με τρόπο απόκοσμο και μοναδικό, εκτείνεται η γη της Καππαδοκίας. Δεν πρόκειται απλώς για έναν γεωλογικό θησαυρό με «νεραϊδοκαμινάδες» και υπόγειες πολιτείες, αλλά για έναν τόπο ιερό, μια «Αγιοτόκο» γη. Για αιώνες, οι λαξευμένοι βράχοι της δεν υπήρξαν μόνο καταφύγια, αλλά και πνευματικά εργαστήρια όπου σφυρηλατήθηκε το δόγμα και το ήθος της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

ΦΩΤΟ 2_Νεραϊδοκαμινάδες στην ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ)

Η ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ αποτέλεσε και αποτελεί μέσω διατήρησης και ανάδειξης της Ιστορίας του Ελληνισμού & της Μικράς Ασίας. Με άλλα λόγια ένας σταθερός πυλώνας της Ορθοδοξίας και του Παγκόσμιου Πολιτισμού.

ΦΩΤΟ 1_Πετρομονάστηρα στην κοιλάδα του Κοράματος

ΦΩΤΟ 3_Εθνικό πάρκο Γκιόρεμε (Κόραμα), Καππαδοκία (Goreme National Park, Cappadocia)

Η Γη των Μεγάλων Φωστήρων

Η Καππαδοκία ονομάζεται «Αγιοτόκος» κυρίως λόγω της παρουσίας των **Μεγάλων Καππαδοκών Πατέρων** του 4ου αιώνα.

Ο Μέγας Βασίλειος: Οργανωτής του μοναχισμού και προστάτης των αδυνάτων, που με τη «Βασιλειάδα» του έδειξε πώς η πίστη γίνεται πράξη και κοινωνική προσφορά. **Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος:** Ο βαθυστόχαστος ποιητής και θεολόγος που υπερασπίστηκε την ορθότητα του δόγματος με λόγο που έλαμπε σαν φως. **Ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης:** Ο φιλόσοφος της πνευματικής ζωής, που ανέλυσε το ταξίδι της ψυχής προς τον Θεό. **Ο Άγιος Γεώργιος ο Τροπαιοφόρος:** Η παράδοση θέλει την καταγωγή του από εδώ. **Ο Άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης:** Ο πνευματικός πατέρας του Αγίου Παΐσιου (αναφορά στα Φάρασα). **Ο Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος:** Η ζωή και το μαρτύριό του στο Προκόπι (Ürgür). **Ο Γέροντας - Άγιος Παΐσιος (ο Αγιορείτης)** Αυτές οι προσωπικότητες δεν σφράγισαν μόνο την εποχή τους, αλλά καθόρισαν την πορεία του Χριστιανισμού παγκοσμίως.

Μαζί με αυτές τις προσωπικότητες που γέννησε και έθρεψε η ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΚΗ ΓΗ, χαρίστηκαν στην Παγκόσμια Αρχιτεκτονική Κληρονομιά οι λαξευτοί ναοί της Καππαδοκίας που αποτελούν ένα από τα πιο εντυπωσιακά μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς, συνδυάζοντας τη φυσική ομορφιά με την ανθρώπινη πίστη.

Έτος
2026

<< ΙΕΡΟ
ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ
στην Αγιοτόκο
Καππαδοκία >>

Οι Άγιοι Πατέρες &
η Αρχιτεκτονική
Κληρονομιά

Η Τέχνη της Αφαίρεσης: Οι Ναοί μέσα στους Βράχους

Η αρχιτεκτονική της Καππαδοκίας δεν βασίστηκε στο χτίσιμο, αλλά στην **αφαίρεση**. Αντί οι τεχνίτες να προσθέτουν υλικά για να υψώσουν τοίχους, σμίλευαν το μαλακό ηφαιστειακό πέτρωμα (τόφφο), αφαιρώντας μάζα μέχρι να αποκαλυφθεί ο ιερός χώρος.

ΦΩΤΟ 4_ Λαξευτοί βράχοι ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

Καταφύγιο και Προσευχή: Ήδη από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, οι πιστοί ανακάλυψαν ότι οι «νεραΐδοκαμινάδες» και οι απόκρημνοι βράχοι πρόσφεραν ιδανική μόνωση και ασφάλεια. Οι ναοί αυτοί λειτούργησαν ως κρυφά καταφύγια κατά τις περιόδους των διωγμών και των αραβικών επιδρομών, αλλά και ως ησυχαστήρια για εκατοντάδες μοναχούς.

Πνευματική Σμίλευση: Παρόλο που οι ναοί είναι λαξευμένοι στο εσωτερικό των βράχων, ακολουθούν με ακρίβεια την τυπολογία της βυζαντινής ναοδομίας. Θα βρει κανείς βασιλικές, σταυροειδείς με τρούλο, ακόμα και κίονες ή αψίδες, όλα λαξευμένα απευθείας στην πέτρα, χωρίς να εξυπηρετούν πάντα στατική ανάγκη, αλλά για να μεταφέρουν την αίσθηση ενός επίγειου παραδείσου.

Φως και Χρώμα: Το πιο συγκλονιστικό στοιχείο παραμένει ο εσωτερικός τους διάκοσμος. Στο σκοτάδι των βράχων, οι τοιχογραφίες (φρεσκό) διατηρήθηκαν ζωντανές για αιώνες, απεικονίζοντας τη ζωή του Χριστού και των Αγίων με μια τέχνη που ακόμη και σήμερα, το 2026, κόβει την ανάσα των επισκεπτών στο **Ανοιχτό Μουσείο του Κοράματος (Göreme)**.

Αυτοί οι «πέτρινοι μάρτυρες» δεν είναι απλώς τουριστικά αξιοθέατα· είναι η απόδειξη μιας πίστης που κατάφερε να μεταμορφώσει την άγρια φύση σε έναν απέραντο ναό.

Η Καππαδοκία παραμένει ένας τόπος προσκυνήματος όπου **«οι λίθοι κεκράζονται»**. Παρά τη σιγή των καμπάνων μετά την Ανταλλαγή, η πνευματική κληρονομιά των Αγίων εξακολουθεί να υφίσταται, όπως και τα αρχιτεκτονικά τους μνημεία.

Σκοτεινή Εκκλησία (Karanlık Kilise): Φημίζεται για τις πιο ζωντανές και καλοδιατηρημένες τοιχογραφίες στην Καππαδοκία, καθώς το ελάχιστο φως που εισέρχεται βοήθησε στη διατήρηση των χρωμάτων.

Εκκλησία της Πόρπης (Tokali Kilise): Ο μεγαλύτερος λαξευτός ναός στο Κόραμα, με εντυπωσιακές σκηνές από τη ζωή του Χριστού σε έντονο μπλε φόντο.

Εκκλησία των Μήλων (Elmalı Kilise): Μικρότερος ναός με σταυροειδή διάταξη και λεπτομερείς απεικονίσεις αγίων και βιβλικών σκηνών.

Εκκλησία του Φιδιού (Yılanlı Kilise): Ονομάστηκε έτσι από μια τοιχογραφία που απεικονίζει τον Άγιο Γεώργιο να σκοτώνει τον δράκο (που μοιάζει με φίδι).

ΦΩΤΟ 5_ Σκοτεινή Εκκλησία (Karanlık Kilise)

ΦΩΤΟ 6_ Εκκλησία της Πόρπης (Tokali Kilise)

Οι ναοί αυτοί δεν είναι μόνο καλλιτεχνικά αριστουργήματα, αλλά και σιωπηλοί μάρτυρες της βαθιάς πίστης των χριστιανικών κοινοτήτων που έζησαν στην περιοχή για αιώνες

Γροιλανδία: η χώρα των πάγων, των ανθρώπων και του χρόνου

Για πολλούς, η Γροιλανδία μπήκε πρόσφατα στο προσκήνιο μέσα από τα τρέχοντα γεγονότα και τις διεθνείς συζητήσεις. Στην πραγματικότητα όμως, πρόκειται για έναν τόπο που εδώ και αιώνες ζει στον δικό του ρυθμό, μακριά από τα κέντρα αποφάσεων, σε

ένα τοπίο που μοιάζει περισσότερο με όριο του κόσμου παρά με χώρα. Κι όμως, κάτω από τον πάγο και τη σιωπή, υπάρχει μια κοινωνία με βαθιά πολιτισμική ταυτότητα και μια ιστορία που αξίζει να ακουστεί.

Η χώρα στο άκρο του κόσμου

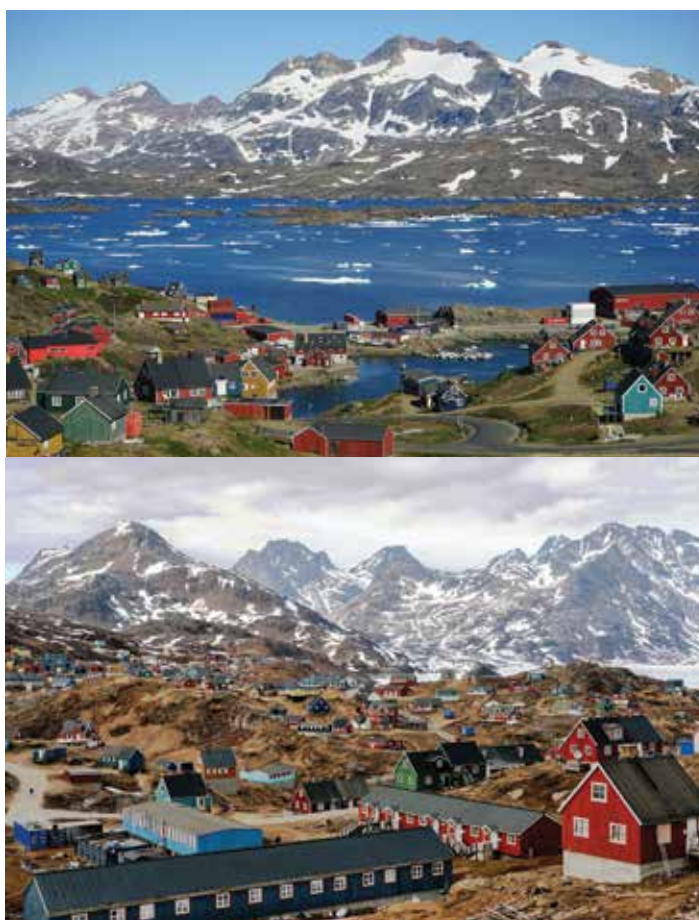
Η Γροιλανδία είναι το μεγαλύτερο νησί του πλανήτη, καλυμμένο σχεδόν εξ ολοκλήρου από πάγους. Οι ακτές της, ωστόσο, φιλοξενούν μικρές κοινότητες που ζουν σε άμεση επαφή με τη φύση. Πόλεις όπως το Νουούκ, η πρωτεύουσα, ή το Ιλουισάτ δεν θυμίζουν τίποτα από τη συνηθισμένη έννοια της αστικής ζωής: χαμηλά, πολύχρωμα σπίτια, λιμάνια γεμάτα ψαρόβαρκες και ένας ορίζοντας που κυριαρχείται από παγόβουνα.

Η απομόνωση δεν είναι απλώς γεωγραφική. Είναι και ψυχική. Ο χρόνος κυλά διαφορετικά σε έναν τόπο όπου ο χειμώνας διαρκεί μήνες και το φως του ήλιου γίνεται πολύτιμο αγαθό.

Άνθρωποι του πάγου

Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι Ινουίτ ή μικτής καταγωγής. Ο πολιτισμός τους διαμορφώθηκε μέσα από την ανάγκη επιβίωσης σε ακραίες συνθήκες. Το κυνήγι, η αλιεία και η βαθιά γνώση του περιβάλλοντος δεν είναι απλώς παραδοσιακές ασχολίες, αλλά τρόπος ζωής. Ακόμη και σήμερα, η σχέση με τη φύση παραμένει σχεδόν ιερή: ο καιρός, η θάλασσα και ο πάγος καθορίζουν τις καθημερινές αποφάσεις.

Οι μικρές κοινότητες βασίζονται στην αλληλεγγύη. Η επιβίωση ήταν – και σε κάποιο βαθμό παραμένει – συλλογική υπόθεση.

Γλώσσα, μνήμη και ταυτότητα

Η γλώσσα, τα γροιλανδικά (καλααλισούτ), αποτελεί βασικό στοιχείο της ταυτότητας της χώρας. Είναι μια γλώσσα πλούσια σε λέξεις που περιγράφουν τον πάγο, το χιόνι και τις μεταβολές τους – μια απόδειξη του πώς το περιβάλλον διαμορφώνει τη σκέψη. Παράλληλα, η δανική γλώσσα παραμένει παρούσα, καθώς η Γροιλανδία

αποτελεί αυτόνομη περιοχή εντός του Βασιλείου της Δανίας.

Αυτή η διπλή πολιτισμική κληρονομιά δημιουργεί έναν συνεχή διάλογο γύρω από την ανεξαρτησία, τη μνήμη και το ποιος αφηγείται την ιστορία της χώρας.

Παράδοση και σύγχρονη Γροιλανδία

Η σύγχρονη Γροιλανδία ισορροπεί

ανάμεσα στην παράδοση και τη νεωτερικότητα. Από τη μία, οι παλιές αφηγήσεις, τα τύμπανα, τα τραγούδια και οι μύθοι των Ινουίτ συνεχίζουν να μεταδίδονται από γενιά σε γενιά. Από την άλλη, οι νέοι μεγαλώνουν με το διαδίκτυο, τη μουσική και τις παγκόσμιες τάσεις, προσπαθώντας να ορίσουν τι σημαίνει να είσαι Γροιλανδός στον 21ο αιώνα.

Η τέχνη παίζει καθοριστικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία. Γλυπτά από κόκαλο και πέτρα, σύγχρονες εικαστικές δημιουργίες και φωτογραφία εμπνευσμένη από το τοπίο αποτυπώνουν τη συνεχή συνομιλία ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν.

Όταν ο πάγος υποχωρεί

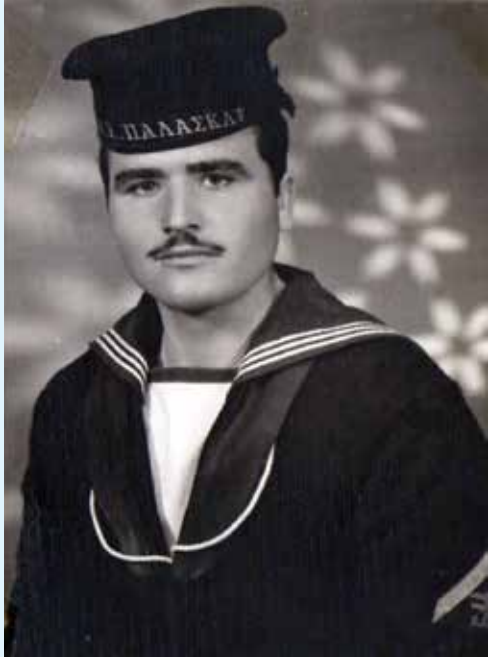
Η κλιματική αλλαγή δεν είναι μια αφηρημένη έννοια για τη Γροιλανδία. Είναι καθημερινή εμπειρία. Οι πάγοι υποχωρούν, τα τοπία μεταμορφώνονται και μαζί τους αλλάζει και ο τρόπος ζωής. Αυτός ο μετασχηματισμός γεννά ανησυχία, αλλά και ερωτήματα για το μέλλον: πώς μπορεί ένας τόπος τόσο στενά δεμένος με τον πάγο να επαναπροσδιορίσει τον εαυτό του;

Ίσως γι' αυτό η Γροιλανδία γοητεύει τόσο. Δεν είναι απλώς ένας παγωμένος προορισμός στον χάρτη, αλλά ένας ζωντανός πολιτισμός που μας θυμίζει ότι ο κόσμος δεν κινείται παντού με την ίδια ταχύτητα. Σε μια εποχή συνεχούς θορύβου, η Γροιλανδία στέκεται σαν μια ήσυχη υπενθύμιση: ότι υπάρχουν ακόμη τόποι όπου ο χρόνος, η φύση και ο άνθρωπος διαπραγματεύονται καθημερινά τη συνύπαρξή τους.

γράφει Η Κατερίνα Μερκούρη

...ετοιμάσαμε και για τον χειμώνα σύκα ξερά, σταφίδες, πετιμέζι, κρασί, μαρμελάδα, γλυκό κρασί [το βραστό].

Πέρασε το φθινόπωρο και άρχισε ένας βαρύς χειμώνας με δυνατό κρύο, βροχές και χιόνια. Πριν ακόμα τελειώσει ο χρόνος, ότι είχαμε ετοιμάσει για το χειμώνα, σύκα, σταφίδες κλπ, είχαν τελειώσει. Είχε μείνει πολύ λάδι και λίγο πετιμέζι. Οι κότρες, η κασίκα, δεν υπήρχαν, είχαν γίνει τροφή. Στο στάβλο είχε μείνει μόνο το γαϊδούρι το οποίο ήταν απαραίτητο κάθε μέρα, που κουβαλούσε ότι χρειαζόμασταν, ξύλα για το τζάκι από το βουνό και σακιά γεμάτα με χόρτα που μαζεύαμε από τον κάμπο. Το καλό ήταν ότι εκείνη την χρονιά είχε πολλά χόρτα. Ποτέ από τότε δεν έχω δει τόσα πολλά χόρτα. Εκατοντάδες σακιά γεμίζαμε οι περισσότεροι κάτοικοι του χωριού κάθε μέρα και τα πουλούσαμε σε εμπόρους στο χωριό. Οι έμποροι τα πήγαιναν στην Αθήνα που τότε είχαν αρχίσει και πέθαιναν οι άνθρωποι από την πείνα. Με τα λεφτά που παίρναμε από τα χόρτα αγοράζαμε ορισμένα είδη που πουλούσαν στην μαύρη αγορά, όπως σύκα ξερά, χαρούπια και πολύ σπάνια λίγο αλεύρι από καλαμπόκι την 'μπομποτά'.

Μία από τις χειρότερες ημέρες της Κατοχής ήταν η Πρωτοχρονιά του 1942. Το δράμα άρχισε πολύ πρωί, όταν ο πατέρας μου άνοιξε την πόρτα του σπιτιού και άκουσα που έλεγε, 'ελάτε όλοι να δείτε κάτι φοβερό στην αυλή'. Σηκωθήκαμε όλα τα αδέρφια, πήγαμε τρέχοντας στην πόρτα και είδα πράγματι κάτι πολύ σπουδαίο, χιόνι στην αυλή, πάνω από ένα μέτρο! Πρώτη φορά στην ζωή μου είδα στο χωριό τόσο πολύ χιόνι. Ήταν τόσο ξαφνικό, που κανένας δεν το περίμενε, αφού δεν υπήρχαν σημάδια στο ουρανό την προηγούμενη. Αντίθετα, ήταν μια καλή ημέρα με ήλιο και μαζεύαμε χόρτα στον κάμπο με τον πατέρα μου, την μάνα μου και τον αδερφό μου τον Μήτσο. Τα βουνά όμως γύρω μας, ήταν χιονισμένα. Την παραμονή, είχαμε γεμίσει τρία σακιά με χόρτα και τα πήγαμε κατευθείαν στον έμπορο. Για το σπίτι δεν είχαμε κρατήσει χόρτα, διότι θα

μαζεύαμε ξανά την Πρωτοχρονιά. Άκουγα την μάνα μου που έλεγε συνεχώς, 'τι ήταν αυτό που πάθαμε! τι θα φάμε σήμερα αφού τα χόρτα τα δώσαμε όλα χθες στον έμπορο!' Όλοι μέσα στο σπίτι κλαίγαμε την μοίρα μας. Δεν μπορούσαμε να πάμε πουθενά. Αργότερα ανοίξαμε δρόμους με το φτυάρι και πηγαίναμε στο πηγάδι για νερό και στην αποθήκη για ξύλα που βάζαμε στο τζάκι. Τα πέντε αδέρφια ήμασταν μικρά παιδιά. 12 χρονών ήταν η αδερφή μου η Αγγελική, 11 ήμουν εγώ, 9 ήταν ο αδερφός μου ο Μήτσος, 6 ήταν ο Βασίλης και ενός έτους ήταν ο Γιώργος. Όλοι βρισκόμασταν σε πολύ άσχημη κατάσταση από την πείνα. Δεν υπήρχε τίποτα εκτός από πετιμέζι που πίναμε λίγο λίγο και ψάχναμε παντού μέσα στο σπίτι μήπως βρεθεί τίποτα άλλο. Οι γονείς μου περνούσαν πολύ δραματικές ώρες, μας κοιτούσαν απελπισμένοι, χωρίς να μπορούν να κάνουν κάτι. Η θυσία που έκανε εκείνη την ημέρα η μάνα μου, ήταν μεγάλη. Άρπαξε στα χέρια ένα καλάθι, ένα μαχαίρι, αψήφισε τον κίνδυνο, πηδούσε σαν ελάφι πάνω στα χιόνια κι έφυγε προς την δυτική πλευρά του χωριού. Όλοι μας πληγωθήκαμε που είδαμε την μάνα μας σε αυτή την κατάσταση και περιμέναμε με αγωνία να γυρίσει.

Μετά από μισή περίπου ώρα γύρισε, αλλά ήταν σαν ένα ναυάγιο που βγαίνει από την θάλασσα, βρεμένη, κρύσταλλο από την παγωνιά. Το καλάθι όμως, ήταν γεμάτο χόρτα. Παραξενευτήκαμε που τα είδαμε, αφού ξέραμε ότι όλα ήταν σκεπασμένα από το χιόνι, αλλά όπως μας είπε, είχε κάνει μεγάλο κόπο για να τα μαζέψει. Άνοιγε τρύπες μέσα στο χιόνι, έφτανε μέχρι κάτω και έκοβε ότι χόρτα υπήρχαν. Ευτυχώς δεν είχε πάει μακριά, μέχρι τα τελευταία σπίτια του χωριού, εκεί που άρχιζε ο κάμπος...

Σωτήρης Κόλλιας "τα γεγονότα που έζησα".

Έρχονταν τα Χριστούγεννα.

Πλησίαζαν όπως κάθε χρόνο, βλέπεις εκείνα δε λογάριαζαν φτώχεια, σκληρή δουλειά, βιοπάλη, δε λογάριαζαν ούτε τον πόλεμο.

Έρχονταν κάθε χρόνο, φέρνοντας χιόνι, παγωνιά, μούσκευαν ως το κόκαλο με ατέλειωτη

βροχή την ανθρώπινη σάρκα. Έφερναν και το χαρμόσυνο μήνυμα, αυτό που πάντα περίμεναν οι άνθρωποι για να ζεσταθούν και να ελπίζουν.

Τα χέρια του τα πρωτογνώρισα αδύνατα, τραχιά, με ρόζους. Κάτι χλωμά νεύρα διέτρεχαν τον καρπό, τις παλάμες, έφταναν στα ακροδάχτυλα, αν μπορούσαν θα μπλέκονταν με τη γραμμή της ζωής που κρυβόταν με επιμέλεια από κάτω. Μόνο όταν έσφιγγε τη γεροντική γροθιά τα νεύρα γέμιζαν αίμα, γίνονταν τότε κόκκινα, τότε μπλε λες και περίμεναν να πιάσουν πάλι την τσάπα και ν' ανοιχτούν στα χωράφια με μια ρώμη που είχε από καιρό κοπάσει.

Του άρεσε να καπνίζει, τι κάπνιζε δηλαδή, αυτά τα ξερόχορτα και τα καλάμια που έφτιαχναν για να ξεγελούν την ανέχεια!

Του άρεσε και το κρασάκι. Το τιμούσε συχνά, καθημερινά, έπαιρνε και λίγο μαζί του στο ταγάρι μαζί με το κολατσιό. Αδυναμίες, που όριζαν τη ζωή του, στον αγώνα για τον επιούσιο.

Καθόταν σε μια πέτρα και κάπνιζε.. πού και πού σήκωνε την τραγιάσκα και σκούπιζε το ιδρωμένο μέτωπο που ο βοριάς δεν το χαλούσε. Χριστούγεννα παραμονή. Ούτε που το είχε σκεφτεί. Η καμπάνα της Μεσοπορίτισσας άρχισε να χτυπάει δυνατά, άπλωνε τον ήχο κυκλικά, ήθελε ντε και καλά να τυλίξει τους ανθρώπους με χαρά, μα πιο πολύ να "συνεφέρει" όσους είχαν ξεχαστεί.

Πετάχτηκε επάνω λες και τον χτύπησε χέλι ηλεκτροφόρο!

Θυμήθηκε...

Πέταξε μακριά το άτυπο τσιγαριλίκι, έκανε το σταυρό του και ορκίστηκε στο Βρέφος να μην το ξαναβάλει στο στόμα του!

Κι όταν κάποια στιγμή ο γιατρός του είπε δείχνοντας του το ποτήρι με το κρασί "μπάρμπα Παναή, αυτό θα σε στείλει!" μεμιάς το πέταξε κι αυτό! Ήταν κοντά Χριστούγεννα και τότε!

Τελευταία φορά με κοίταξε με αυτά τα μάτια τα υγρά όταν πήγα να τον σηκώσω που είχε πέσει λυγίζοντας από το βάρος των γηρατειών.

Μου είπε... "Λίνα μου, την ευχή μου!"

Κόντευαν Χριστούγεννα θυμάμαι!

Εις μνήμη.

Μπακλαχοράνι – Το καρναβάλι της Κωνσταντινούπολης

Εισαγωγή

Το **Μπακλαχοράνι** (στα ελληνικά Μπακλαχοράνι, στα τουρκικά *Tatavla Karnaval*, και στα αγγλικά *Baklahorani Carnival*) ήταν ένα από τα πιο ζωντανά και πολύχρωμα καρναβαλικά έθιμα της Κωνσταντινούπολης μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα.

Το όνομα του προέρχεται από το ελληνικό «**τρώω φασόλια**», μια αναφορά στην παράδοση της νηστείας πριν από το Πάσχα και στη Σαρακοστή, δηλαδή στη μετάβαση από την εορταστική Αποκριά στη νηστεία.

Ιστορικό πλαίσιο

Κωνσταντινούπολη: Πολυπολιτισμικό περιβάλλον

Κατά τα τέλη της οθωμανικής περιόδου, η Κωνσταντινούπολη ήταν μια πόλη με έντονη **πολυεθνική και πολυπολιτισμική δομή**, όπου Έλληνες, Αρμένιοι, Εβραίοι, Τούρκοι και άλλοι ζούσαν μαζί. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκαν κοινότητες

γιορτές και καρναβαλικές παραδόσεις που επιχειρούσαν να συνδέσουν θρησκευτικά δρώμενα με κοινωνική έκφραση.

Το Μπακλαχοράνι ξεκίνησε πιθανότατα από τον **19ο αιώνα ή και νωρίτερα** ως καρναβάλι που γιόρταζαν κυρίως οι ελληνικές ορθόδοξες κοινότητες, αλλά με τη συμμετοχή και άλλων κατοίκων της πόλης.

Το καρναβάλι- Τρόπος εορτασμού

Σκηνές και δραστηριότητες

Κατά την περίοδο του καρναβαλιού:

- Οι κάτοικοι **φορούσαν πολύχρωμες στολές και μάσκες**, σε μια γιορτή όπου για λίγες μέρες οι κοινωνικοί ρόλοι και οι συμβάσεις ανατρεπόταν.
- Πομπές και παρελάσεις ξεκινούσαν από διάφορα σημεία της πόλης, ιδίως από τις συνοικίες **Πέρα (Beğözü)** και **Γαλατά**, και κατέληγαν στη συνοικία **Ταταύλα**, που σήμερα είναι γνωστή ως

Kurtuluş.

- Η μουσική, οι χοροί και η συμμετοχή από διαφορετικές κοινότητες ήταν χαρακτηριστικό στοιχείο - όχι μόνο ελληνικές αλλά και άλλες εθνικές και θρησκευτικές ομάδες συμμετείχαν ή παρακολουθούσαν.
- Ο χορός **τσάμικο**, όπως και ανατολικές παραδοσιακές μορφές χορού, ήταν μέρος της γιορτής, συνοδευόμενες από τύμπανα, κλαρίνα και άλλα μουσικά όργανα.

Κάποιοι νεαροί φορούσαν παραδοσιακές στολές με **φουστανέλες**, μουστάκια ή ζωγραφισμένο πρόσωπο με αλεύρι ή κάρβουνο, ενώ οι γυναίκες συμμετείχαν με πιο χρωματιστές φορεσιές.

Κοινωνικό και πολιτιστικό νόημα

Το Μπακλαχοράνι δεν ήταν απλώς «γλέντι»· ήταν μια συλλογική εμπειρία που:

- **Συμβόλιζε τη μετάβαση** από την Αποκριά στη Σαρακοστή.
- **Έδινε χώρο σε κοινότητες να εκφράσουν την ταυτότητά τους** δημόσια μέσα από μεταμφιέσεις και τελετουργικά που έσπαγαν τους καθημερινούς ρόλους.
- Συνδέθηκε με εκδηλώσεις κοινωνικής ανατροπής, όπου για λίγο οι κοινωνικές διακρίσεις και ιεραρχίες έπαιρναν αναστολή.

Απαγόρευση και Παύση

Το καρναβάλι συνέχισε να γιορτάζεται

έως και τις αρχές του 20ού αιώνα, αλλά **σταμάτησε** όταν η τουρκική κυβέρνηση απαγόρευσε τη χρήση μάσκας και δημόσιων καρναβαλικών εκδηλώσεων την περίοδο του Βα Παγκοσμίου Πολέμου (περίπου 1943).

Η απαγόρευση συνέπεσε με ευρύτερες κοινωνικές και πολιτικές πιέσεις που ασκήθηκαν στις μη-μουσουλμανικές μειονότητες της Κωνσταντινούπολης την ίδια εποχή, οδηγώντας στην πλήρη διακοπή των δημόσιων εορτασμών.

Αναβίωση στον 21ο αιώνα

Μετά από δεκαετίες, **από το 2010 και μετά**, υπήρξαν προσπάθειες αναβίωσης του Μπακλαχοράνι σε μικρότερη, πιο σύγχρονη μορφή με διαδηλώσεις, μουσική και καρναβαλικές πορείες στην περιοχή του *Kurtuluş* στην Κωνσταντινούπολη.

Αυτή η αναβίωση επιχειρεί να φέρει στο φως την ιστορία και το πολυπολιτισμικό παρελθόν της πόλης μέσα από μια πολύχρωμη γιορτή που υπενθυμίζει την πολιτιστική κληρονομιά των κοινοτήτων που ζούσαν εκεί.

Συμβολισμός και διδακτική αξία

Το Μπακλαχοράνι αποτελεί μια **πολιτιστική γέφυρα** ανάμεσα:

- στην **ορθόδοξη θρησκευτική παράδοση**,
- στην **αστική κοινωνική ζωή** της Κωνσταντινούπολης,
- και στην **πολυπολιτισμικότητα και αλληλεπίδραση εθνοτήτων/ κοινοτήτων**.

Μέσα από τις στολές, τις παρελάσεις και τη μουσική του, το καρναβάλι προσέφερε μια στιγμή συλλογικής έκφρασης και κοινωνικής συμμετοχής, όπου οι παραδόσεις ενώνονταν και γίνονταν κοινός δημόσιος τόπος.

Πηγές

1. **Baklahorani** – Wikipedia (στα Αγγλικά) - γενικά στοιχεία για το καρναβάλι, το όνομα, τις παραδόσεις, την απαγόρευση και την αναβίωση.
2. **Daily Sabah / Reuters** - περιγραφή παραδοσιακών εορτασμών και σύγχρονων αναβιώσεων του καρναβαλιού.
3. **ESACH – Journey of Heritage** - ιστορική αφήγηση για το καρναβάλι και τη σημασία της κοινότητας Tatavla.
4. **Pera Museum** - περιγραφή του καρναβαλιού και της πορείας του πριν από τη Σαρακοστή.
5. **Manifold Press / κοινωνικοπολιτική ανάλυση** - κριτική και κοινωνιολογική ερμηνεία των τελετουργικών και της ταυτότητας.

Όταν οι Απόκριες μιλούσαν αρβανίτικα

Οι αποκριάτικες παραδόσεις των Αρβανιτών στην Αττική

Ένας κόσμος μεταμφίεσης, σάτιρας και θορύβου, όπου η κοινότητα γελοούσε με τον εαυτό της πριν μπει στη σιωπή της Σαρακοστής.

Εισαγωγή

Οι Αρβανίτες της Αττικής, εγκατεστημένοι στον ελλαδικό χώρο ήδη από τον ύστερο Μεσαίωνα (13ος–15ος αιώνες), ανέπτυξαν έναν ιδιαίτερο πολιτισμό, στον οποίο η γλώσσα, τα έθιμα και η κοινοτική συνοχή κατείχαν κεντρική θέση. Ανάμεσα στις πιο ζωντανές εκφράσεις αυτού του πολιτισμού ξεχωρίζουν οι Απόκριες – μια περίοδος όπου το γέλιο, η μεταμφίεση και η κοινωνική ανατροπή λειτουργούσαν ως συλλογικό τελετουργικό.

Στους αρβανίτικους οικισμούς της Αττικής, όπως το Μενίδι, τα Σπάτα, το Μαρκόπουλο, το Κορωπί, τα Καλύβια, τα Μέγαρα, τα Βίλια και η Σαλαμίνα, οι Απόκριες δεν ήταν απλώς γιορτή· ήταν ένας θεσμός με βαθύ κοινωνικό και συμβολικό περιεχόμενο.

Το ιστορικό πλαίσιο των εθίμων

Οι αποκριάτικες πρακτικές των Αρβανιτών

εντάσσονται στον ετήσιο αγροτικό και θρησκευτικό κύκλο. Από τη μία πλευρά συνδέονται με τη χριστιανική παράδοση και την προετοιμασία για τη Σαρακοστή· από την άλλη, διατηρούν έντονα ίχνη παλαιότερων, προχριστιανικών αντιλήψεων που σχετίζονται με τη γονιμότητα, την αναγέννηση της φύσης και την αποτροπή του κακού.

Η προσωρινή άρση των κοινωνικών κανόνων, χαρακτηριστική των Αποκριών σε ολόκληρη τη Μεσόγειο, αποκτά στους αρβανίτικους πληθυσμούς ιδιαίτερη ένταση και λαϊκή αυθεντικότητα.

Μεταμφίεση και μασκαράδες

Κεντρικό στοιχείο των Αποκριών ήταν οι μεταμφιέσεις. Οι μασκαράδες, κυρίως άνδρες, μεταμορφώνονταν σε γέρους και γριές, ζώα ή γελοιογραφημένες ανθρώπινες φιγούρες. Οι στολές κατασκευάζονταν από ό,τι υπήρχε πρόχειρο: προβιές, κουρέλια, παλιά ρούχα, ενώ τα πρόσωπα βάφονταν με κάρβουνο ή αλεύρι.

Η μάσκα εξασφάλιζε ανωνυμία και, μαζί της, ελευθερία. Ελευθερία λόγου, σάτιρας και κριτικής – στοιχεία απαραίτητα για την εκτόνωση της κοινότητας.

Κουδουνάτοι και ζωόμορφες μορφές

Ιδιαίτερα εντυπωσιακή ήταν η παρουσία των κουδουνάτων. Με μεγάλα κουδούνια δεμένα στη μέση ή στην πλάτη, οι μεταμφιεσμένοι περιφέρονταν στα χωριά δημιουργώντας εκκωφαντικό θόρυβο. Ο ήχος αυτός θεωρούνταν ότι διώχνει τα κακά πνεύματα και «ξυπνά» τη γη, προετοιμάζοντάς τη για τη νέα καλλιεργητική περίοδο.

Το έθιμο αυτό συνδέεται άμεσα με αρχαίες γονιμικές τελετουργίες και συναντάται, με παραλλαγές, σε πολλά μέρη των Βαλκανίων.

Σάτιρα, τραγούδι και λόγος

Οι Απόκριες ήταν η κατεξοχήν εποχή της σάτιρας. Σατιρικά τραγούδια, συχνά στα αρβανίτικα, αυτοσχέδιοι διάλογοι και πειράγματα στόχευαν πρόσωπα και καταστάσεις του χωριού: γάμους, προξενιά, φιλοδοξίες, ακόμη και κοινωνικές ανισότητες.

Ο λόγος ήταν συχνά τολμηρός, με φαλλικά ή σκωπτικά στοιχεία, χωρίς όμως να ξεπερνά τα άτυπα όρια που όριζε η ίδια η κοινότητα.

Το κοινό γλέντι

Καμία αποκριάτικη εκδήλωση δεν νοείται χωρίς φαγητό και κρασί. Τα γλέντια ήταν συλλογικά, με κοινά τραπέζια, άφθονο κρέας και μουσική. Η συμμετοχή δεν ήταν προαιρετική· ήταν σχεδόν επιβεβλημένη, καθώς αποτελούσε πράξη ένταξης και συνοχής.

Κοινωνική λειτουργία των Αποκριών

Οι Απόκριες λειτουργούσαν ως μια ελεγχόμενη ανατροπή της τάξης. Οι νέοι μπορούσαν να σατιρίσουν τους μεγαλύτερους, οι κοινωνικά αδύναμοι να γελοιοποιήσουν συμβολικά τους ισχυρούς. Μετά το τέλος της γιορτής, η κοινωνία επανερχόταν στην κανονικότητα, ανανεωμένη και ισορροπημένη.

Παρακμή και σύγχρονες αναβιώσεις

Κατά τον 20ό αιώνα, η αστικοποίηση, η σταδιακή εγκατάλειψη της αρβανίτικης γλώσσας και η αλλαγή του τρόπου ζωής οδήγησαν στην υποχώρηση πολλών αποκριάτικων εθίμων. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται προσπάθειες αναβίωσης από πολιτιστικούς συλλόγους, που επιχειρούν να διασώσουν και να επανανοηματοδοτήσουν αυτή την άυλη πολιτιστική κληρονομιά.

Επίλογος

Οι αποκριάτικες παραδόσεις των Αρβανιτών στην Αττική αποτελούν πολύτιμο κομμάτι της πολιτισμικής ιστορίας του τόπου. Μέσα από τον θόρυβο των κουδουνιών, τη σάτιρα και τη μεταμφίεση, αναδεικνύεται μια κοινωνία που ήξερε να γελά με τον εαυτό της, πριν στραφεί στη νηστεία και την εσωστρέφεια της Σαρακοστής.

Πηγές

- Ν. Πολίτης, *Παραδόσεις*, τόμοι Α'–Β'.
- Γ. Μέγας, *Ελληνικές Γιορτές και Έθιμα της Λαϊκής Λατρείας*.
- Α. Μιχαηλίδης-Νουάρος, *Αρβανίτες και αρβανίτικη Παράδοση*.
- Αρχαία Κέντρου Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών.
- Λαογραφικές καταγραφές αρβανίτικων κοινοτήτων Αττικής.

| m+o agkoutoglou |

Established by Makis Agkoutoglou in 1964

Δημιουργία

ARCHITECTURE DEVELOPMENT REAL ESTATE

Το γραφείο **I m + o agkoutoglou I** ιδρύθηκε το 1964 από τον Μάκη Αγκούτογλου.

Τα 60+ χρόνια λειτουργίας μας τα πετύχαμε παραμένοντας πιστοί στις αρχές των ιδρυτών μας: εμπιστοσύνη, σεβασμός, ακεραιότητα, καινοτομία.

Διαθέτουμε ολοκληρωμένη σειρά υπηρεσιών που αφορούν το ακίνητο:

- αρχιτεκτονικός σχεδιασμός ■
- οικοδομικές άδειες ■ τακτοποιήσεις ■
- κατασκευή | επίβλεψη | διαχείριση έργου ■
- ανάπτυξη ακινήτων ■
- αγορές | πωλήσεις | μισθώσεις ■
- πολεοδομικός & νομικός έλεγχος ■
- εκτιμήσεις ■ διαχείριση ακινήτων ■

60⁺ ΧΡΟΝΙΑ
ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ

I ΜΕΛΟΣ I

REAAA, FIABCI, TCG, UIA, EDEM,
SADAS - PEA, CAM

ΟΔΟΣ ΧΛΟΗΣ 3, ΣΑΡΩΝΙΔΑ, ΑΤΤΙΚΗ, 19013
ΤΗΛ. +30 22910 52443 ΚΙΝ. +30 6945803384
www.agkoutoglou.gr
agkoutoglou@agkoutoglou.gr

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΜΕΛΕΤΩΝ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΤΗΝ
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΡΙΒΙΕΡΑ

ΣΤΕΦΑΝΙΑΙΑ ΝΟΣΟΣ– ΔΟΜΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

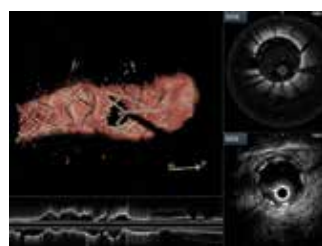
ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ

Γράφει ο **Αντώνιος Γ. Χαλαπάς**, Επεμβατικός Καρδιολόγος – Αριστούχος Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής Αθηνών
Δ/ντής Ιατρικού Κέντρου Αθηνών, Μαρούσι-Τμήμα Επεμβατικής Καρδιολογίας και Βαλβιδοπαθειών
Antonios Chalapas, MD, PhD, FESC, Interventional Cardiology and THV Program
Email. info@drchalapas.gr Mob. 6973388762 http://www.drchalapas.gr

Οι εξελίξεις στις **Δομικές Καρδιακές Παθήσεις** και τη **Στεφανιαία Νόσο** με την χρήση της **ενδοστεφανιαίας απεικόνισης**, τον **λειτουργικό έλεγχο** εντός του **αιμοδυναμικού εργαστηρίου** (ένα είδος stress test), της χρήσης φαρμακευτικά επικαλυμμένων μπαλονιών και της **νεότερης γενιάς Stents** καθώς και την **μη επεμβατική απεικόνιση** είναι ορισμένες από τις κύριες τάσεις που πρόκειται να συναντήσουμε στα επόμενα χρόνια. Υπάρχει ένας πολύ διαφορετικός τρόπος προσέγγισης και σκέψης, πλέον συζητάμε για εξατομικευμένη αντιμετώπιση

νή. Μελέτες έχουν δείξει ότι οι τεχνολογίες αυτές, όπως ο ενδοαγγειακός υπέρηχος (IVUS) και η οπτική τομογραφία συνοχής (OCT), βελτιστοποιούν τα αποτελέσματα σε «σύμπλοκες» ανατομικά στενώσεις και περιστατικά. Επίσης, μας δίδεται η δυνατότητα να ανιχνεύουμε ευάλωτες («επικίνδυνες») αθηρωματικές πλάκες, ή ανατομι-

κές ιδιαιτερότητες εκ των προτέρων, οδηγώντας σε εξατομικευμένη προσέγγιση, πιο σωστές αποφάσεις και καλύτερο μακροχρόνιο αποτέλεσμα για τον ασθενή μας.

Με βάση τις διεθνείς τάσεις, στην επόμενη 10-ετία αναμένεται ένα δυναμικό **μέλλον** για το πεδίο των δομικών καρδιοπαθειών. Το πεδίο των **δομικών καρδιακών επεμβάσεων** πρόκειται να εξελιχθεί από ένα χώρο που κυριαρχείται σχεδόν αποκλειστικά από την Διαδερμική Αντικατάσταση της Αορτικής Βαλβίδας (γνωστό ως «TAVI») για τη στένωση της αορτικής βαλβίδας σε ένα τοπίο που θα περιλαμβάνει εκτός της στεφανιαίας νόσου, θεραπείες Μιτροειδούς και Τριγλώχινας βαλβίδας, σύνθετα «Valve in Valve» περιπτώσεις, και τέλος περιστατικά προχωρημένης Καρδιακής Ανεπάρκειας. Νεότερες έννοιες όπως η επιδιόρθωση και αντικατάσταση της μιτροειδούς και τριγλώχινας βαλβίδας συνιστούν ένα δυναμικό επιστημονικό τομέα.

Στον τομέα της **Φαρμακο-βιομηχανίας** σε σχέση με τις παρεμβάσεις στα στεφανιαία αγγεία χρησιμοποιούνται πλέον **βραχύτερα αντιαιμοπεταλιακά/αντιθρομβωτικά σχήματα** μειώνοντας τον αιμορραγι-

κό κίνδυνο, αυξάνοντας την ασφάλεια και την ευκολότερη συμμόρφωση των ασθενών. Ως εκ τούτου διευκολύνονται οι ασθενείς μας, οι οποίοι συχνά παρουσιάζουν πολλαπλά προβλήματα υγείας, ή πρόκειται να υποβληθούν σε άλλες χειρουργικές επεμβάσεις.

Σχετικά με τα **βιο-απορροφήσιμα Stent** αναμένεται να δούμε πολλά περισσότερα σε αυτό το πεδίο τα επόμενα χρόνια. Η τεχνολογία αυτή επιτρέπει την επανααγγείωση «φραγμένων» αγγείων χωρίς να αφήνει πίσω της μόνιμο μεταλλικό υλικό, που μπορεί να περιορίσει μελλοντικές διαδερμικές ή καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις. Η Abbott πήρε αυτήν την τεχνολογία stent και την αναδιαμόρφωσε για

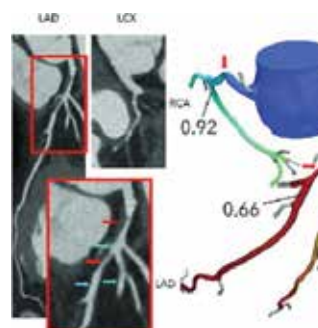

χρήση σε ιστορικά δύσκολες στη θεραπεία βλάβες της περιφερικής αρτηριακής νόσου κάτω από το γόνατο, σε αυτό που είναι τώρα το εμπορικά διαθέσιμο βιοαπορροφήσιμο ικρίωμα Esprit BTK, ενώ αντίστοιχες τεχνολογίες έχουν αναπτυχθεί πλέον και για τα αγγεία της καρδιάς.

Συχνά πιστεύουμε ότι υπάρχει μία ασθένεια με το ενδιαφέρον να επικεντρώνεται σε ένα μόνο πρόβλημα. Ωστόσο, στην πραγματικότητα, πολλές φορές οι ασθενείς μας έχουν περισσότερα παθήσεις. Λαμβάνοντας υπόψιν

την υψηλή επίπτωση συνύπαρξης Βαλβιδοπάθειας και Στεφανιαίας Νόσου, (> 30-40% των περιπτώσεων), μια αναδυόμενη τάση είναι η ταυτόχρονη συνδυαστική αντιμετώπιση των σύνθετων αυτών περιπτώσεων. Συνεπώς όπου μπορούν να λάβουν χώρα **συνδυασμένες - υβριδικές τεχνικές παρέμβασης** στα στεφανιαία αγγεία και τις βαλβίδες της καρδιάς προσφέρεται μικρότερη επεμβατικότητα, ταχύτερη ανάρρωση και βελτίωση της πρόγνωσης.

Τέλος, οι **αλγόριθμοι Τεχνητής Νοημοσύνης (TN)** που έχουν εγκριθεί από τον FDA επιτρέπουν την αυτοματοποιημένη, λεπτομερή ποσοτικοποίηση των στεφανιαίων αρτηριών, την αξιολόγηση των διαφόρων τύπων μορφολογίας αθηρωματικής πλάκας (ευάλωτες από μη-ευάλωτες),

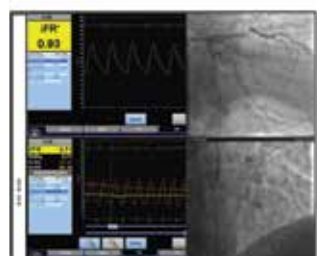

ώστε οι επεμβατικοί καρδιολόγοι να έχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πλάνο της επέμβασης. Σήμερα διαθέτουμε τεχνολογίες TN που εξετάζουν αυτές τις πλάκες οριοθετώντας τις περιοχές ενδιαφέροντος. Επίσης, μέσω της TN θα δίδεται η δυνατότητα λειτουργικής αξιολόγησης (ένα είδος stress test) μέσω

της εικονικής κλασματικής ροής (FFR-CT) για ολόκληρο το στεφανιαίο δίκτυο.

Συμπερασματικά, με βάση τις τρέχουσες διεθνείς τάσεις στα επόμενα 5-10 χρόνια αναμένεται ένα δυναμικό **μέλλον** για την αγορά των καρδιακών επεμβάσεων στην χώρα μας. Το πεδίο των δομικών καρδιακών επεμβάσεων πρόκειται να εξελιχθεί από μια αγορά που κυριαρχείται σχεδόν αποκλειστικά από την Διαδερμική Αντικατάσταση της Αορτικής Βαλβίδας (γνωστό ως «TAVI») για τη στένωση της Αορτικής Βαλβίδας σε ένα τοπίο που θα περιλαμβάνει εκτός της Στεφανιαίας Νόσου, θεραπείες Μιτροειδούς, Τριγλώχινας βαλβίδας, «Valve in Valve» περιστατικά, και τέλος περιστατικά Καρδιακής Ανεπάρκειας. Ως εκ τούτου, διαμορφώνεται ένας τομέας όπου οι **καρδιολογικές ομάδες** θα πρέπει να είναι σε θέση, **εκτός από την ανθρώπινη προσέγγιση**, να καθορίζουν ποιοι ασθενείς **με εξατομικευμένο τρόπο** θα επωφελούνται περισσότερο από τις νεότερες και καινοτόμες αυτές θεραπείες στην καθημερινή πρακτική, **πάντα με γνώμονα το μέγιστο όφελος** του ασθενούς.

**** Ο Dr. Αντώνιος Χαλαπάς**, είναι πιστοποιημένος επεμβατικός καρδιολόγος, μέλος της Ευρωπαϊκής Ομάδας Επεμβατικής Καρδιολογικής Εταιρείας, απόφοιτος της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με περισσότερη από 10-ετή εμπειρία στο πεδίο των **δομικών Καρδιακών Διαταραχών - Βαλβιδοπαθειών & της Στεφανιαίας Νόσου**. Διαθέτει πλούσιο επιστημονικό, ερευνητικό & συγγραφικό έργο, κατέχοντας τον τίτλο του Αριστούχου Διδάκτορα της Ιατρικής Σχολής του Παν. Αθηνών και ήταν ο **επιστημονικός υπεύθυνος** του 1^{ου} workshop **Επεμβατικής Καρδιολογίας** που **πραγματοποιήθηκε στον ελλαδικό χώρο**, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας, για **φοιτητές Ιατρικής και ειδικευόμενους καρδιολόγους**.

μέσα από διεπιστημονικές ομάδες.

Η **μη επεμβατική** υψηλής ανάλυσης **αξονική τομογραφία (CCTA)** χρησιμοποιείται για την καλύτερη κατανόηση της ανατομίας των στεφανιαίων αγγεία και των αθηρωματικών τους πλακών. Η CCTA βοηθά σημαντικά στον σωστό προγραμματισμό πριν από την αγγειοπλαστική (PCI), καθώς οι αρτηρίες της καρ-

διάς μπορεί να διαφέρουν σημαντικά από ασθενή σε ασθενή.

Επίσης, η **ενδοαγγειακή απεικόνιση** μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες με μια πολύ εξειδικευμένη προσέγγιση για τον ασθε-

Αριστείδης Β. Βασιλείου, MD

Ειδικός Νευρολόγος

Εξειδικευθείς στην Μ. Βρετανία
Southmead Hospital, Bristol, UK

Εξ. Συνεργάτης

Δέχεται κατόπιν ραντεβού
Επισκέψεις κατ' οίκον

Α. Αθηνών 8-10, Λαύριο (Εμπ. Κέντρο «Σακιάτση») Είσοδος Α
Τηλ. 215 52 55 964 | Κιν. 6939 10 11 81
aristeidis.vasileiou@gmail.com

Ευάγγελος Κατσαρός

Νευρολόγος

Διευθυντής Νευρολόγος Νοσοκομείου Metropolitan
(Ν.Φάληρο)

Άνοια-Πάρκινσον-Επιληψία-Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια-
Σκλήρυνση κατά πλάκας- Οργανικό ψυχосύνδρομο

Ιατρείο: Λαύριο, Μ.Μητροπούλου 49-51

Δυνατότητα επίσκεψης κατ' οίκον

Επικοινωνία: 6944456484, 2292027419, 2106983940
e-mail: vankat19@gmail.com

ΕΥΡΩΣΥΝΑΨΙΣ

... Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ ...

...ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

...ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟ !!!

...ΕΝΤΥΠΗΣ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ...

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ...

2292069509

ΕΠΙΓΡΑΦΟΠΟΙΙΑΣ...

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗΣ...

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ • ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

www.kmoisidis.gr

Κώστας Μωυσίδης

ΟΛΓΑ Γ. ΚΗΛΥΠΟΥΡΗ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ-ΔΙΑΒΗΤΟΛΟΓΟΣ
INTERNIST - DIABETES SPECIALIST

ΣΥΜΒΕΒΛΗΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΕΟΠΥΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ έως ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 8.00 - 16.00

για ΡΑΝΤΕΒΟΥ 22920 60758-6972802863-6945226492

ή e-rv ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ή στο 14900

ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ & με ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΒΟΓΙΑΤΖΗ 15 & ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ 29
(Εναντι Αστυνομίας Λαυρίου) - ΛΑΥΡΙΟ

τηλ. 6972802863 - 6945226492

email: olga.kilipouri@gmail.com

ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΩΝ Γ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗΣ

Καρδιολόγος - Αντιστράτηγος ε.α.

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

επ. πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Ιατρών Λογοτεχνών

από το ομώνυμο βιβλίο των Εκδόσεων Αγγελάκη, μια ευγενική προσφορά στους αναγνώστες μας.

Πώς μετριέται σωστά η πίεση;

Κατά τη μέτρηση της πίεσης πρέπει να είμαστε καθιστοί, ήρεμοι και ξεκούραστοι, με το χέρι απλωμένο και χαλαρό πάνω στο τραπέζι. Το σημάδι της περιχειρίδας (συνήθως ένα βέλος) θα πρέπει να βρίσκεται στο έσω μέρος του αγκώνα, πάνω από τον σφυγμό της κερκιδικής αρτηρίας.

Η μέτρηση της αρτηριακής πίεσης αν και αποτελεί σχετικά απλή υπόθεση, χρειάζεται μια στοιχειώδη γνώση για να έχουμε αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα. Τα ηλεκτρονικά πιεσόμετρα έχουν καταστήσει τη μέτρηση πολύ απλή. Τα πιεσόμετρα όμως με τα ακουστικά χρειάζονται κάποια εξοικείωση στο άκουσμα του πρώτου σφυγμικού κύματος (Συστολική πίεση) και στο σβήσιμο του ήχου σφυγμού (Διαστολική πίεση).

Στη μέτρηση της πίεσης θα πρέπει να τηρούνται ορισμένοι απλοί κανόνες για να είναι το αποτέλεσμα ακριβές:

- 1) Κατά τη μέτρηση θα πρέπει να είμαστε καθιστοί, ψυχικά ήρεμοι, ξεκούραστοι και χαλαροί.
- 2) Το χέρι να είναι απλωμένο και χαλαρό πάνω στο τραπέζι και η περιχειρίδα του πιεσόμετρου να εφαρμόζεται 1 εκατοστό πιο πάνω από την κλείδωση του αγκώνα.
- 3) Το σημάδι στην περιχειρίδα των αυτόματων πιεσόμετρων (συνήθως ένα βέλος) να βρίσκεται στο μέσο μέρος του αγκώνα, εκεί που περνάει η κερκιδική αρτηρία και ψηλαφείται ο σφυγμός.
- 4) Πολλές φορές χρειάζεται και δεύτερη ή και τρίτη μέτρηση της πίεσης, οι οποίες κυμαίνονται συνήθως πιο κάτω από την πρώτη και θεωρούνται πιο αντιπροσωπευτικές.
- 5) Δεν μπορούμε να στηριχτούμε σε μία και μόνη ανεβασμένη πίεση για να χαρακτηρίσουμε κάποιον υπερτασικό. Θα χρειαστούν πολλαπλές μετρήσεις και πιθανόν ένα Χόλτερ πιέσεως.
- 6) Δεν πρέπει να μετράμε με νευρωσικό τρόπο κάθε λίγο και λιγάκι την πίεσή μας γιατί δημιουργούμε ψυχολογική εξάρτηση και άσκοπη ανησυχία που την ανεβάζει τελικά, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο άγχους - υπέρτασης.

Τι βλάβες προκαλεί η υπέρταση;

Η αυξημένη αρτηριακή πίεση θεωρείται μεγάλος κίνδυνος για τον οργανισμό, δεδομένου ότι πλήττει πολλά και ζωτικά όργανα. Το κακό είναι ότι αποτελεί «σιωπηλό εχθρό», γιατί στις περισσότερες περιπτώσεις δεν προκαλεί συμπτώματα. Σε μερικούς προκαλεί κεφαλαλγία, σε άλλους αδιαθεσία, αλλά στους περισσότερους δεν εμφανίζει κανένα ενόχλημα.

Εκτός από τον σιωπηλό χαρακτήρα της υπέρτασης, υπάρχει και ένα άλλο λεπτό της σημείο που δημιουργεί προβλήματα. Από πολλές επιδημιολογικές μελέτες προκύπτει ότι η υπέρταση σε παγκόσμιο επίπεδο δεν ρυθμίζεται καλά, είτε από άγνοια της ύπαρξής της είτε από ελλιπή θεραπεία. Ένα ποσοστό των υπερτασικών μέχρι και 30% αγνοεί ότι έχει υπέρταση και ένα άλλο ποσοστό γύρω στο 40% από αυτούς που παίρνουν θεραπεία δεν επιτυγχάνουν το αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Τα δύο αυτά στοιχεία που αφορούν την αρτηριακή υπέρταση, ο σιωπηλός της χαρακτήρας και η μη καλή της ρύθμιση, οδηγούν σε βλάβες οργάνων οι οποίες δεν είναι εν πολλοίς αναστρέψιμες. Τα όργανα που επηρεάζει δυσμενώς η υπέρταση είναι από τα πιο ζωτικά του οργανισμού.

Βλάβες της υπέρτασης στην καρδιά

Όταν η υπέρταση παραμένει αρρυθμιστή επί πολλά χρόνια, δημιουργεί υπερτροφία των τοιχωμάτων της καρδιάς, η οποία στη συνέχεια μπορεί να καταλήξει σε καρδιακή ανεπάρκεια ή σε στεφανιαία νόσο.

Συγκεκριμένα, η υπέρταση είναι εχθρός τεσσάρων κυρίως οργάνων:

- 1) Στο **Καρδιαγγειακό σύστημα** μπορεί να προκαλέσει διαστολική δυσλειτουργία, υπερτροφία της καρδιάς και αρρυθμίες με καταληκτικό στάδιο την καρδιακή ανεπάρκεια. Αποτελεί επίσης πρωτεύοντα προδιαθεσικό παράγοντα για πρόκληση στεφανιαίας νόσου. Στα αγγεία συντελεί στην αθηρωμάτωση και στη σκλήρυνσή τους. Η απότομη αύξησή της μπορεί να προκαλέσει σχάση αθηρωματικής πλάκας σε στεφανιαία αρτηρία με συνέπεια τη δημιουργία εμφράγματος.
- 2) Στον **Εγκέφαλο** αποτελεί την κυριότερη αιτία εγκεφαλικού επεισοδίου, κυρίως αιμορραγικού από ρήξη εγκεφαλικής αρτηρίας.
- 3) Στα **Νεφρά** προκαλεί νεφρική ανεπάρκεια. Οι πλειονότητα των αιμοκαθαρισμένων φθάνουν ως εκεί κυρίως από αρρυθμιστή υπέρταση σε συνδυασμό ίσως και με σακχαρώδη διαβήτη.
- 4) Στα **Μάτια** προκαλεί αρτηριοσκλήρυνση του αμφιβληστροειδούς με συνέπεια διαταραχές οράσεως και αύξηση της ενδοφθάλμιας πίεσης.

Πώς θεραπεύεται η υπέρταση;

Για τη σωστή αντιμετώπιση της αυξημένης πίεσης θα πρέπει να τηρούνται ορισμένοι κανόνες. Τρία είναι τα κύρια βήματα για τη θεραπεία της υπέρτασης:

Το **πρώτο βήμα** είναι η τεκμηρίωσή της, με επανειλημμένες μετρήσεις ή με το Holter 24ωρης καταγραφής της πίεσης. Μία τυχαία καταγραφή υψηλής πίεσης δεν είναι αρκετή για να αρχίσει φαρμακευτική αγωγή.

Το **δεύτερο βήμα** ιδιαίτερα σε ήπιες υπερτάσεις, είναι η εφαρμογή υγιεινοδιατροφικών μέτρων πριν την έναρξη της φαρμακευτικής αγωγής. Η μείωση του αλατιού, η απώλεια βάρους, η σωματική άσκηση, η διακοπή του καπνίσματος και ένα ισορροπημένο διαιτολόγιο σαν αυτό της μεσογειακής διαίτας είναι δυνατόν να επαναφέρουν την ήπια υπέρταση στα φυσιολογικά επίπεδα.

Το **τρίτο βήμα** είναι η καταπολέμηση της υπέρτασης με φάρμακα: Τα φάρμακα που διατίθενται για τη θεραπεία της υπέρτασης ανήκουν κυρίως σε πέντε κατηγορίες.

Επιγραμματικά, τα διαθέσιμα αντιυπερτασικά φάρμακα είναι τα ακόλουθα και δρουν ως εξής:

- 1) Τα **διουρητικά**: η Φουροσεμίδα (-Lasix, Frumil), το Fludex, το Moduretic κ.ά. μειώνουν τον όγκο των κυκλοφορούντων υγρών.
- 2) Οι **βήτα - αδρενεργικοί αναστολείς**: προπρανολόλη (Inderal), μετοπρολόλη (Lopresor), ατε-νολόλη (Tenormin, Neocardon), βισοπρολόλη (Pactens, Concor, blocatens), σεληπρολόλη (Selectol), καρβεντιλόλη (Dilatrent, Carvedilen, Carverpen), νεμπιβολόλη (Lobivon, Bivol), πινοτολόλη (Visken) μειώνουν την ένταση συστολής της καρδιάς και προκαλούν βραδυκαρδία.
- 3) Οι **αναστολείς του μετατρεπτικού ενζύμου, a-Mea**: καπτοπρίλη (Capoten), εναλαπρίλη (Renitec), περινοπρίλη (Coversyl), Ραμιπρίλη (Triatec, Piramil), κινλαπρίλη (Accupron) κ.ά. εμπο-δίζουν τη διαδικασία παραγωγής της αγγειοπιεσίνης, αγγειοσυσπαστικής ορμόνης που ανεβάζει την πίεση.
- 4) Οι **αναστολείς των υποδοχέων της αγγειοπιεσίνης T II, (σαρτάνες)**: λοσαρτάνη (Cozaar), βαλοσαρτάνη (Dionan),επροσαρτάνη (Teveten), ιβεσαρτάνη (Approvel, Carvea), καντεσαρτάνη (Atacand), τελμισαρτάνη (Micardis, Pritor), ολμεσαρτάνη (Olartan, Olmetec) μπλοκάρουν τους υπο-δοχείς των αρτηριών πάνω στους οποίους δρα η αγγειοπιεσίνη.
- 5) Οι **ανταγωνιστές του ασβεστίου**: νιφεδιπίνη (Adalat, Gloripir, Macorel), αμλοδιπίνη (Norvasc, Amlotens, Amlorpen), φελοδιπίνη (Plendil), λασιδιπίνη (Lacipil, Motens), νιτρενδιπίνη (Baypress, Syscor), λερκανδιπίνη (Lercadip, Zanidip) είναι αγγειοδιασταλτικές ουσίες και κατεβάζουν την πί-εση με την αγγειοδιαστολή που προκαλούν. Μπορεί να αυξήσουν αντανεκλαστικά τους σφυγμούς.

Δύο άλλες κατηγορίες που σπανίως χρησιμοποιούνται είναι τα **Συμπαθητικολυτικά** και οι **άλφα αποκλειστές**, φάρμακα που κατεβάζουν την πίεση με την αγγειοδιαστολή που προκαλούν στις αρ-τηρίες.

Τι προσφέρει το Χόλτερ καταγραφής πίεσης 24ώρου;

Το Χόλτερ 24ωρης καταγραφής της πίεσης και των παλμών είναι μια εξέταση η οποία έχει λύσει πολλά προβλήματα στη διάγνωση και στην παρακολούθηση της αρτηριακής πίεσης. Η καταγραφή γίνεται από μια μικρή συσκευή ηλεκτρονικής καταγραφής της πίεσης που στήριζεται στη ζώνη του ασθενούς και είναι συνδεδεμένη με περιχειρίδα που εφαρμόζεται στον βραχίονα.

Καταγράφει ανά τακτά χρονικά διαστήματα την πίεση τόσο κατά τη διάρκεια της ημέρας όσο και κατά τη διάρκεια του ύπνου. Η συχνότητα που θα μετράει την πίεση καθορίζεται με ανάλογο προ-γραμματισμό της συσκευής (συνήθως ανά 15 ή 30 λεπτά). Οι μετρήσεις της πίεσης είναι πιο κοντά στην πραγματικότητα, δεδομένου ότι αποφεύγεται ο ψυχολογικός επηρεασμός που δημιουργείται όταν τη μετράει ο γιατρός ή ο ίδιος ο ασθενής.

Τρεις είναι οι κύριοι παράγοντες που οδήγησαν στη χρήση του Χόλτερ 24ωρης καταγραφής της πίεσης:

- Πρώτον, η αρτηριακή πίεση κυμαίνεται σε όλα τα άτομα κατά τη διάρκεια του 24ώρου σε σημαντικό βαθμό. Στα άτομα που έχουν φυσιολογική πίεση δεν αποκλείονται παροδικές αυξήσεις της πίεσης σε ψυχολογική υπερένταση ή σωματική κόπωση. Έτσι μια τυχαία μέτρηση με υψηλή πίεση δεν σημαίνει σώνει και καλά ότι υπάρχει μόνιμη υπέρταση, αλλά απαιτούνται επανειλημμένες μετρήσεις

Δεύτερος παράγοντας είναι η διελεύκανση του φαινομένου της «υπέρτασης της άσπρης μπλούζας». Στο 15-20% των ατόμων η πίεση που μετρείται από τον γιατρό στο ιατρείο βρίσκεται μεγαλύτερη από την πίεση που μετρείται στο σπίτι, και αυτό συμβαίνει βέβαια λόγω ψυχολογικού επηρεασμού.

Ένας τρίτος παράγοντας είναι ότι το Χόλτερ μετράει και τη νυχτερινή διακύμανση της πίεσης κατά τον ύπνο, η οποία έχει σημασία στη θεραπεία. Όταν βρεθεί υψηλή νυχτερινή πίεση, σηματο-δοτεί κάποια αλλαγή στην ώρα λήψεως των φαρμάκων με μία επιπλέον μικρή δόση αντιυπερτασι-κού το βράδυ.

Το Χόλτερ λοιπόν, με τις πολλαπλές μετρήσεις που πραγματοποιεί, δίνει καθαρές απαντήσεις για την πίεση. Οι καταγραφόμενες πιέσεις καθ' όλο το 24ωρο οδηγούν τον γιατρό στη σωστή επιλογή όχι μόνο του κατάλληλου φαρμάκου (μαζί βέβαια και με άλλες παραμέτρους), αλλά και της κατάλληλης ώρας λήψεως του. Η μέτρηση της πίεσης στο σπίτι από τον ίδιο τον ασθενή για ένα χρονικό διάστημα είναι αρκετά διαφωτιστική, αλλά και πάλι θα μας λείπει η νυχτερινή της διακύμανση.

Πού οδηγεί η υπέρταση εάν παραμείνει αρρυθμιστή;

Η αρρυθμιστή υπέρταση μπορεί να οδηγήσει:

- 1) Σε αρτηριοσκληρυνση, επιταχύνει την ανάπτυξη ινωδών και λιπαρών στοιχείων στα τοιχώματα των αγγείων με αποτέλεσμα τη σκλήρυνση των αρτηριών και τη δημιουργία αθηρωματικών πλακών.
- 2) Σε καρδιακή προσβολή συντελεί στη στένωση των στεφανιαίων αρτηριών λόγω αθηρωμά-τωσης. Μπορεί μια υπερτασική κρίση να αποτελέσει τη σκανδάλη που θα πυροδοτήσει τη ρήξη αθηρωματικής πλάκας, με συνέπεια τη δημιουργία εμφράγματος.
- 3) Σε καρδιακή ανεπάρκεια καρδιά καλούμενη να αντιμετωπίσει αυξημένη πίεση καταβάλλει μεγάλη συσταλτική δύναμη η οποία οδηγεί στα αρχικά στάδια σε υπερτροφία των τοιχωμάτων της και σε δεύτερο βαθμό προκαλεί Καρδιακή ανεπάρκεια.
- 4) Σε ανευρύσματα αορτής καθώς και άλλων μεγάλων αρτηριών του σώματος. Μια υπερτασική κρίση μάλιστα με απότομη και μεγάλη αύξηση της πίεσης μπορεί να προκαλέσει ρήξη προϋπάρχο-ντος ανευρύσματος.
- 5) Σε εγκεφαλικό επεισόδιο αυξημένη πίεση μπορεί να πυροδοτήσει ρήξη εγκεφαλικής αρτη-ρίας (αιμορραγικό επεισόδιο) ή φράξιμο της αρτηρίας από θρόμβο (θρομβωτικό ή εμβολικό επει-σόδιο) οπότε σταματάει η κυκλοφορία στο αντίστοιχο τμήμα του εγκεφάλου, με αποτέλεσμα τη νέκρωσή του.
- 6) Σε νεφρική ανεπάρκεια. Η υπέρταση προκαλεί βλάβες στις λεπτές δομές του νεφρού, στα σπειράματά του, διαταράσσοντας τη νεφρική λειτουργία αποβολής των άχρηστων και τοξικών ου-σιών από τον οργανισμό.

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ 14, ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΝΑΒΥΣΣΟΥ
ΤΗΛ.: 22910 38990

DELIVERY & TAKE AWAY

before ————— after

Wave

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΣΙΓΑΡΑ

Στο κατάστημα μας θα βρείτε προϊόντα περιπτέρου, όπως:

Ποικιλία προϊόντων ΣΤΕΡΓΙΟΥ
Κρύα σαντούιτς, κρουασάν, τσουρέκια, κέικ κ.α.

Διάφορα σνακ
Μπισκότα, κρουασάν, πατατόκια κ.α.
Χυμοί, Αναψυκτικά, Μπύρες κ.α.

CHATZIPARASOGLOU
CHATZIPARASOGLOU
GLASS CONSTRUCTIONS

Δημοσθένους 6, Ανάβυσσος
☎ 22910 36763
☎ 6974 023530
✉ info@chatziparasoglou.gr

www.chatziparasoglou.gr

Διακεκριμένος
Πιστοποιημένος
Συνεργάτης του Δικτύου

iatrica
www.iatrica.gr

ΤΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΕΙΝΑΙ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
ΚΑΤΑ ISO 9001.2008

**ΑΚΤΙΝΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΚΕΡΑΤΕΑΣ**

ΦΩΤΙΟΣ Ε. ΤΑΚΗΣ
ΙΑΤΡΟΣ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΟΣ

- ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΕΣ
- ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑ
- ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΕΣ-ΚΕΦΑΛΟΜΕΤΡΙΚΕΣ
- ΥΠΕΡΗΧΟΙ ΣΩΜΑΤΟΣ
- TRIPLEX ΑΓΓΕΙΩΝ
- ΜΕΤΡΗΣΗ ΟΣΤΙΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ
- FNA ΘΥΡΕΟΕΙΔΟΥΣ
- ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΥΠΕΡΗΧΟΙ - TRIPLEX ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ

**Λ. Αθηνών - Σουνίου 108 - β
19001 ΚΕΡΑΤΕΑ ΑΤΤΙΚΗΣ**
Τηλ/φαξ 22990 67762, Κιν.: 6944 671 643
e-mail: ftakis@otenet.gr

Του Στέφανου Ε. Μπινιάρη
Διπλωματούχου
Μηχανολόγος-Μηχανικός
Διπλωματούχου
Οικονομολόγος-Μηχανικός
Αριστούχου Διδάκτωρ Μηχανολόγος-
Μηχανικός

33η Ενότητα: Είσοδος Ακτινοβολιών στο Φυσικό Περιβάλλον.

Η Δομή του Ατόμου (Πρωτόνια, Νετρόνια, Ηλεκτρόνια). Ακτινοβολία.

Ραδιενέργεια (Φυσική και Τεχνητή).

Ακτινοβολία (α, β και γ). Διάσπαση του Πυρήνα των Ατόμων. Παραγωγή Ενέργειας κατά τη Διάσπαση του Πυρήνα των Ατόμων

Εισαγωγή

Στην 31η Ενότητα Σας ζήτησα συγνώμη, διότι πέρασε αρκετός καιρός από την 30η Ενότητα. Η αιτιολογία τότε ήταν, ότι χρειάστηκε χρόνο για την σύνταξη μίας εκτενούς μελέτης για όλα τα μοντέρνα προβλήματα γύρω από την κλιματική αλλαγή, τις ΑΠΕ (Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας), την ενεργειακή κρίση, τον πόλεμο στην Ουκρανία και και ... Την μακροσκελή Μελέτη αυτή Σας την κοινοποίησα σαν 32η Ενότητα.

Ο χρόνος που πέρασε από την 32η έως την 33η Ενότητα ήταν ακόμη μεγαλύτερος από αυτόν από την 30η στην 31η Ενότητα. Η αιτιολογία όμως τώρα είναι μία άλλη, δηλαδή το γεγονός, ότι ήμουν για περίπου 3 εβδομάδες στο Βερολίνο στη Γερμανία. Θα μπορούσα βέβαια να αιτιολογήσω την αργοπορία μου, με το ότι επισκέφτηκα την «Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος» της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (Umwelt Bundes Amt) όπου πράγματι συνάντησα παλιούς Γνωστούς και ενημερώθηκα για τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της Προστασίας του Περιβάλλοντος. Πλην όμως δεν είναι αυτός ο πραγματικός λόγος.

Η πραγματική αιτιολογία είναι το γεγονός, ότι επισκεφτήκαμε με την Σύζυγό μου τον τότε ηλικίας 2 μηνών εγγονό μας Αλκίνοο-Στέφανο. Επιτρέψτε μου εδώ να αναφερθώ σε κάτι προσωπικό. Ο Γιος μας Μίνως και η Γερμανίδα Σύζυγός του Janin Biniaris-Kuss διευθύνουν 2 διαφορετικά Φαρμακεία στο Βερολίνο. Η Janin εξέφρασε την εξής επιθυμία: «Είμαι πολύ υπερήφανη που παντρεύτηκα Έλληνα και θα ήθελα να το επιδεικνύω. Έτσι θα επιθυμούσα πολύ ο Γιος μας να έχει εκτός του ονόματος του Έλληνα παππού του και ένα χαρακτηριστικό αρχαίο Ελληνικό όνομα». Έτσι μετά από ενδελεχή έρευνα καταλήξαμε στο όνομα Αλκίνοος (αφού εκτός του ιστορικού μέρους – βασιλιάς των Φαιάκων, πατέρας της Ναυσίκας που οδήγησε τον Οδυσσέα στην Ιθάκη... -- το ετυμολογικό του ονόματος είναι «ισχυρός νους»). Είμαστε όλοι πολύ υπερήφανοι για την επιλογή του ονόματος και ιδιαίτερα ευτυχείς για τις ημέρες που περάσαμε με τόσο αξιαγάπητους ανθρώπους. Ελπίζω, ότι έχετε κατανόηση για αυτήν την αργοπορία μου.

Επιστρέφω όμως στην κυρίως Ιστοσελίδα μας. Με την 33^η και 34^η Ενότητα θα ολοκληρώσουμε την περιγραφή της ρύπανσης και της προστασίας του Περιβάλλοντος, αφού θα έχουμε περιγράψει την είσοδο στο φυσικό Περιβάλλον (ατμόσφαιρα, νερό και έδαφος) εκτός από τις ουσίες τόσο τους ήχους όσο και τις ακτινοβολίες. Επειδή, ότι θα ακολουθήσει, είναι εκλαϊκευμένη «Πυρηνική Φυσική», υπάρχει πάντα ένας μικροπροβληματισμός. Όταν περιγράψω την είσοδο των ακτινοβολιών στο φυσικό Περιβάλλον ανάλογα με την περίπτωση κάνω μία σύντομη ή και εκτενέστερη αναφορά στο αντικείμενο. Στην περίπτωση Σας, έχω επιλέξει την εκτενέστερη αναφορά. Το σκεπτικό είναι το εξής: Όταν μία Αναγνώστριά ή ένας Αναγνώστης έχει παρακολουθήσει την Ιστοσελίδα μου επί ένα τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα (περίπου 2 χρόνια) και έχει ασχοληθεί με περισσότερες από 300 σελίδες κειμένου που αφορά στην Προστασία του Περιβάλλοντος, έχει όλες τις προϋποθέσεις να παρακολουθήσει ένα πιο απαιτητικό κείμενο. Έτσι, την περιγραφή της εισόδου των ακτινοβολιών στο φυσικό Περιβάλλον θα την ολοκληρώσουμε σε 2 Ενότητες (στην 33^η και 34^η Ενότητα). Μετά από τις 2 αυτές Ενότητες όμως θα γνωρίζετε τι σημαίνει Διάσπαση του Ατόμου (σωστότερα διάσπαση του πυρήνα των ατόμων), πώς λειτουργεί ένας Πυρ-

νικός Αντιδραστήρας διάσπασης των πυρήνων, τι είναι η Ατομική Βόμβα, τι είναι η Σύντηξη Πυρήνων των ατόμων, τι είναι η Πυρηνική Βόμβα, πώς λειτουργεί ο Ήλιος μας και τέλος πώς θα λυθεί το ενεργειακό πρόβλημα του μέλλοντος της Ανθρωπότητας με την βοήθεια των Πυρηνικών Αντιδραστήρων Σύντηξης Πυρήνων.

Ας ξεκινήσουμε όμως απλά απλά:

Τα Υλικά από τα οποία αποτελείται η Γης μας

Στη φύση συναντάμε 92 διαφορετικά υλικά, από τα οποία αποτελείται όλη η ύλη στον πλανήτη Γη. Τα υλικά αυτά δε μπορούν με τις συνηθισμένες χημικές μεθόδους να μεταβληθούν σε απλούστερα υλικά και ονομάζονται στοιχεία.

Παραδείγματα τέτοιων στοιχείων είναι το υδρογόνο, το οξυγόνο, ο άνθρακας, ο σίδηρος, ο χρυσός, το ουράνιο κ.λπ. Ό,τι υλικό υπάρχει γύρω μας είναι, είτε ένα από αυτά τα στοιχεία μόνο του, είτε κάποια ένωση δύο ή περισσότερων αυτών των στοιχείων, είτε κάποιο μείγμα αυτών των στοιχείων. Ένα παράδειγμα μίας ένωσης στοιχείων είναι το νερό (που αποτελείται από τα δύο στοιχεία υδρογόνο και οξυγόνο). Ένα παράδειγμα ενός μείγματος είναι ο αέρας (που αποτελείται από στοιχεία όπως π.χ. από οξυγόνο και άζωτο αλλά και από ενώσεις όπως π.χ. από υδρατμό). Εκτός των 92 φυσικών στοιχείων υπάρχουν μέχρι τώρα και άλλα 26 τεχνητά στοιχεία (δηλαδή που δεν υπάρχουν στη φύση), τα οποία έχει δημιουργήσει ο άνθρωπος.

Το «Άτομο»

Μία ορισμένη μάζα ενός οποιουδήποτε στοιχείου π.χ. του άνθρακα, μπορούμε να τη διαιρέσουμε σε μικρότερα μέρη δίχως το στοιχείο αυτό να χάσει τις χαρακτηριστικές του χημικές ιδιότητες. Κάποτε όμως φτάνουμε σε μία τόσο μικρή μάζα του στοιχείου, που αν τη διαιρέσουμε περαιτέρω, τότε το μέρος αυτό του στοιχείου δεν θα έχει πλέον τις χαρακτηριστικές χημικές ιδιότητες αυτού του στοιχείου. Η μικρότερη μάζα ενός στοιχείου, που διατηρεί όμως τις χημικές του ιδιότητες, λέγεται **άτομο**, δηλαδή αδιαίρετο (η ελληνική λέξη άτομο χρησιμοποιείται διεθνώς προς τιμήν των περισσότερων αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων, που είχαν υποστηρίξει αυτήν την ιδιότητα της ύλης). Ένα άτομο χαρακτηρίζει ένα στοιχείο και είναι διαφορετικό για κάθε ένα από τα στοιχεία.

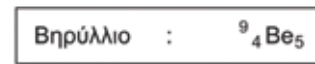
Η Δομή του Ατόμου

Η δομή ενός ατόμου που θα περιγράψουμε στη συνέχεια ανταποκρίνεται στις γνώσεις της επιστήμης πριν από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα και είναι πολύ απλούστερη των σημερινών γνώσεων. Είναι όμως πιο σκόπιμη, αφού αρκεί, για να γίνουν κατανοητά όσα θα περιγράψουμε στην 33^η και 34^η Ενότητα (σχετικά με την είσοδο των ακτινοβολιών στο φυσικό Περιβάλλον), δίχως να κάνει την κατανόηση της πραγματικής δομής του ατόμου πολύπλοκη.

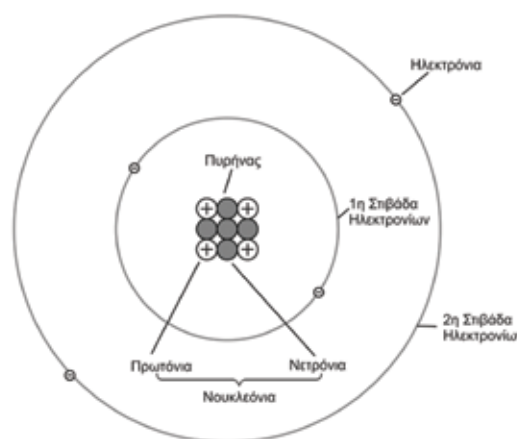
Ο «Πυρήνας» του Ατόμου

Έτσι ένα άτομο αποτελείται (βλέπε και Σχήμα 18) καταρχάς από έναν **πυρήνα**, στον οποίον είναι συγκεντρωμένη, όπως θα εξηγήσουμε στη συνέχεια, σχεδόν όλη η μάζα του ατόμου. Ο πυρήνας αποτελείται από δύο διαφορετικά είδη σωματιδίων τα **πρωτόνια** και τα **νετρόνια**. Τα νετρόνια λέγονται και **ουδετερόνια**. Τα πρωτόνια και τα νετρόνια λέγονται και **νουκλεόνια**. Τα πρωτόνια είναι ηλεκτρικώς θετικά φορτισμένα, ενώ τα νετρόνια ή ουδετερόνια είναι (όπως δηλώνει και το

όνομά τους) ηλεκτρικώς ουδέτερα. Έτσι, ο πυρήνας κάθε ατόμου είναι συνολικά ηλεκτρικώς θετικά φορτισμένος.

⊕ Πρωτόνιο ● Νετρόνιο ⊖ Ηλεκτρόνιο
Z : Αριθμός των Πρωτονίων ή Ατομικός Αριθμός Z = 4
N : Αριθμός των Νετρονίων N = 5
A : Αριθμός των Νουκλεονίων ή Μαζικός Αριθμός A = Z + N = 9

Σχήμα 18 : Απλοποιημένο Ατομικό Μοντέλο για το Στοιχείο Βηρύλλιο. Προβολή σε Επίπεδο

Τα «Ηλεκτρόνια» που στρέφονται γύρω από τον Πυρήνα του Ατόμου

Γύρω από τον πυρήνα του ατόμου «στρέφονται» (απλοποιημένα) σε προκαθορισμένες «τροχιές» σωματίδια που ονομάζονται **ηλεκτρόνια** και είναι ηλεκτρικώς αρνητικά φορτισμένα. Το μέγεθος του αρνητικού ηλεκτρικού φορτίου ενός ηλεκτρονίου είναι ακριβώς ίσο με το μέγεθος του θετικού ηλεκτρικού φορτίου ενός πρωτονίου. Σε κάθε άτομο όμως υπό **κανονικές συνθήκες** ο αριθμός των πρωτονίων είναι ίσος με τον αριθμό των ηλεκτρονίων. Έτσι κάθε άτομο είναι υπό κανονικές συνθήκες ηλεκτρικώς ουδέτερο. Οι τροχιές των ηλεκτρονίων γύρω από τον πυρήνα βρίσκονται επάνω σε «στιβάδες», που μπορούμε απλοποιημένα να πούμε, ότι είναι ομόκεντρες σφαίρες γύρω από τον πυρήνα με διαφορετικές ακτίνες. Η κάθε στιβάδα μπορεί να έχει το πολύ ένα μέγιστο αριθμό ηλεκτρονίων. Η πρώτη στιβάδα, που είναι πιο κοντά στον πυρήνα έχει το πολύ 2 ηλεκτρόνια. Η δεύτερη στιβάδα έχει το πολύ 8, η τρίτη έχει το πολύ 18, η τέταρτη στιβάδα το πολύ 32 ηλεκτρόνια. Έτσι, π.χ. το στοιχείο ράδιο του οποίου ο αριθμός των πρωτονίων αλλά και των ηλεκτρονίων είναι 88, έχει στην πρώτη στιβάδα 2 ηλεκτρόνια, στη δεύτερη 8, στην τρίτη 18, στην τέταρτη 32 και στην πέμπτη στιβάδα 28 ηλεκτρόνια. Η δομή του ατόμου είναι βέβαια τρισδιάστατη. Στο Σχήμα 18, για λόγους απλότητας έχει σχεδιαστεί η προβολή της τρισδιάστατης δομής του ατόμου σε ένα επίπεδο.

Η Μάζα του Ατόμου

Η μάζα ενός πρωτονίου είναι περίπου 1836,4 φορές μεγαλύτερη από τη μάζα ενός ηλεκτρονίου, ενώ η μάζα ενός νετρονίου είναι περίπου 1838,6 φορές μεγαλύτερη από τη μάζα ενός ηλεκτρονίου. Έτσι γίνεται κατανοητό αυτό που αναφέραμε προηγουμένως, ότι δηλαδή σχεδόν όλη η μάζα του ατόμου είναι συγκε-

ντρωμένη στον πυρήνα του ατόμου. Αν λάβουμε υπόψη, ότι π.χ. στην περίπτωση του απλούστερου ατόμου, δηλαδή του ατόμου του υδρογόνου η **διάμετρός** του (πυρήνας και ηλεκτρόνια) είναι περίπου 100 000 φορές μεγαλύτερη από τη διάμετρο του πυρήνα (στον οποίο είναι συγκεντρωμένη σχεδόν όλη η μάζα του ατόμου), τότε προκύπτει, ότι όλο το άτομο είναι σχεδόν «άδείο». Αυτό σημαίνει (και είναι εύκολο να υπολογιστεί), ότι αν παραδεχτούμε για λόγους απλότητας, ότι η μάζα της Γης αποτελείται μόνο από υδρογόνο και «στριμωχνόταν» έτσι, ώστε τα άτομα να μην είχαν κενό, τότε η ακτίνα της Γης δεν θα ήταν 6 371 χιλιόμετρα (βλέπε 30ή Ενότητα) αλλά μόνο 63,71 μέτρα !

Αριθμός των Πρωτονίων Z, των Νετρονίων N και των Νουκλεονίων A στον Πυρήνα ενός Ατόμου

Ο **αριθμός των πρωτονίων** που βρίσκεται στον πυρήνα ενός ατόμου καθορίζει το είδος του ατόμου αυτού και λέγεται **ατομικός αριθμός Z**. Μερικά παραδείγματα είναι: Όταν ένας πυρήνας έχει 1 πρωτόνιο, ο πυρήνας αυτός ανήκει στο στοιχείο υδρογόνο, 2 πρωτόνια στο στοιχείο ήλιο, 3 πρωτόνια στο στοιχείο λίθιο, 4 πρωτόνια στο στοιχείο βηρύλλιο (βλέπε Σχήμα 18) κ.ο.κ. μέχρι το τελευταίο φυσικό στοιχείο το ουράνιο με 92 πρωτόνια στον πυρήνα του.

Ο **αριθμός των νετρονίων** ενός πυρήνα συμβολίζεται με το γράμμα N (στην περίπτωση του στοιχείου βηρύλλιο N = 5, βλέπε και Σχήμα 18).

Ο αριθμός, που προκύπτει από το **άθροισμα των πρωτονίων και των νετρονίων** (δηλαδή όλων των νουκλεονίων) που υπάρχουν στον πυρήνα ενός ατόμου, καθορίζει τη μάζα του, δηλαδή το βάρος του στοιχείου. Για λόγους συντομίας πολλές φορές αντί να χρησιμοποιούμε το όνομα ενός στοιχείου χρησιμοποιούμε το χημικό σύμβολό του, δηλαδή ένα ή περισσότερα γράμματα που αποτελούν σύντμηση της ονομασίας του. Υπάρχει όμως μία δυνατότητα με την οποία μπορούμε να περιγράψουμε συγχρόνως τόσο το στοιχείο όσο και τη «δομή» του ατόμου του. Αυτό θα το εξηγήσουμε στην περίπτωση του στοιχείου ράδιο Ra. Η περιγραφή αυτή είναι η εξής: ²²⁶₈₈ Ra₁₃₈. Ra είναι το χημικό σύμβολο του στοιχείου ράδιο. Κατά την περιγραφή αυτή ο δείκτης κάτω αριστερά του Ra, δηλαδή το 88, είναι ο αριθμός των πρωτονίων που έχει ο πυρήνας, δηλαδή ο ατομικός αριθμός Z που χαρακτηρίζει το στοιχείο ράδιο. Ο δείκτης κάτω δεξιά, δηλαδή το 138, είναι ο αριθμός των νετρονίων N που έχει ο πυρήνας του στοιχείου ράδιο. Τέλος ο δείκτης επάνω αριστερά, δηλαδή το 226, είναι το άθροισμα των πρωτονίων και των νετρονίων, δηλαδή το άθροισμα των νουκλεονίων δηλαδή ο μαζικός ή και νουκλεονικός αριθμός A = Z + N του πυρήνα του στοιχείου ράδιο.

Ισότοπα ενός Στοιχείου

Όπως αναφέραμε προηγουμένως, ο αριθμός των πρωτονίων, που έχει ο πυρήνας του ατόμου ενός στοιχείου, χαρακτηρίζει μονοσήμαντα το στοιχείο αυτό. Είναι όμως δυνατό, ο πυρήνας ενός συγκεκριμένου στοιχείου, ο οποίος έχει βέβαια πάντα τον ίδιο αριθμό πρωτονίων, να έχει διαφορετικούς αριθμούς νετρονίων. Τα στοιχεία αυτά, δηλαδή με τον ίδιο αριθμό πρωτονίων, αλλά με διαφορετικό αριθμό νετρονίων ονομάζονται **ισότοπα**. Στη συνέχεια θα αναφέρουμε μερικά **ισότοπα** δύο σημαντικών στοιχείων που θα τα χρησιμοποιήσουμε στη συνέχεια, δηλαδή τα ισότοπα του υδρογόνου και του ουρανίου.

Τα ισότοπα του υδρογόνου H είναι:

- Το απλό υδρογόνο, δηλαδή το **πρώτιο** ¹₁H₀ με ένα πρωτόνιο και κανένα νετρόνιο και επομένως με ένα νουκλεόνιο.
- Το δευτέριο ²₁H₁ με ένα πρωτόνιο και ένα νετρόνιο και επομένως με δύο νουκλεόνια.

- Το τρίτιο ³₁H₂ με ένα πρωτόνιο και δύο νετρόνια και επομένως με τρία νουκλεόνια.

Το ουράνιο U έχει 25 ισότοπα. 3 σημαντικά ισότοπα του ουρανίου U είναι:

- ²³⁴₉₂U₁₄₂ με 92 πρωτόνια και 142 νετρόνια και επομένως με 234 νουκλεόνια.
- ²³⁵₉₂U₁₄₃ με 92 πρωτόνια και 143 νετρόνια και επομένως με 235 νουκλεόνια.
- ²³⁸₉₂U₁₄₆ με 92 πρωτόνια και 146 νετρόνια και επομένως με 238 νουκλεόνια.

Ακτινοβολία

Τώρα έχουμε όλες τις προϋποθέσεις, για να γίνουν κατανοητά όσα θα αναφέρουμε στη συνέχεια για την ακτινοβολία, της οποίας η είσοδος στο φυσικό Περιβάλλον (όπως αναφέραμε περισσότερες φορές) αποτελεί μία μορφή ρύπανσης του φυσικού Περιβάλλοντος. Με τον όρο ακτινοβολία εννοούμε τη ροή ενέργειας είτε με τη μορφή κυμάτων είτε με τη μορφή σωματιδίων.

Από τις κυμάνσεις συνήθως μόνο η ηλεκτρομαγνητική συμπεριλαμβάνεται στην ακτινοβολία. Έτσι π.χ. οι ηχητικές κυμάνσεις (βλέπε 22η Ενότητα) δεν κατατάσσονται στην ακτινοβολία. Η ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία διαδίδεται στο κενό με την ταχύτητα του φωτός c, δηλαδή c = 300 000 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο (βλέπε 22η Ενότητα). Με την κυματική ακτινοβολία εν γένει ασχοληθήκαμε στην 15η Ενότητα, όταν περιγράψαμε την ακτινοβολία που έρχεται στη Γη από τον Ήλιο. Εκεί εξηγήσαμε ότι ένα μέγεθος που χαρακτηρίζει μία ακτινοβολία είναι είτε το μήκος κύματός της είτε η συχνότητά της είτε η ενέργειά της και ότι ισχύει: Όσο μικρότερο είναι το μήκος κύματος μίας ακτινοβολίας, τόσο μεγαλύτερη είναι η συχνότητά της και τόσο μεγαλύτερη είναι η ενέργειά της. Έτσι μία σειρά παραδειγμάτων ακτινοβολιών από μεγάλο μήκος κύματος σε μικρότερο, δηλαδή από μικρή συχνότητα σε μεγαλύτερη και επομένως από μικρή ενέργεια σε μεγαλύτερη είναι: τα ραδιοκύματα (π.χ. ενός ραδιοφωνικού σταθμού), τα μικροκύματα (π.χ. φούρνος μικροκυμάτων), οι ηλιακές ακτινοβολίες όπως η υπέρυθη ακτινοβολία, η ορατή ηλιακή ακτινοβολία και η υπεριώδης ακτινοβολία, οι ακτίνες X που ονομάζονται και ακτίνες ρέντγκεν (π.χ. όταν κάνουμε μια ακτινογραφία), η ακτινοβολία γ (με την οποία θα ασχοληθούμε σε ένα επόμενο Κεφάλαιο).

Η σωματιδιακή ακτινοβολία διαδίδεται στο κενό με ταχύτητα μικρότερη της ταχύτητας του φωτός. Παραδείγματα σωματιδιακής ακτινοβολίας είναι η ακτινοβολία άλφα (α) και η ακτινοβολία βήτα (β) με τις οποίες θα ασχοληθούμε επίσης σε ένα επόμενο Κεφάλαιο.

Ραδιενέργεια

Για τη ραδιενέργεια θα μπορούσα να Σας αναφέρω, ότι είναι λόγος για τον οποίο οι ακτινοβολίες είναι επικίνδυνες για τον άνθρωπο και να συνεχίσω, δίχως να ασχοληθούμε περισσότερο με αυτήν. Με τη ραδιενέργεια θα ασχοληθούμε όμως περισσότερο γιατί θέλω να Σας δείξω πώς φτάσαμε στην διάσπαση του ατόμου, όπου σωστότερη είναι η έκφραση διάσπαση του πυρήνα των ατόμων, στην οποία βασίζεται τόσο η ανεξέλεγκτη διάσπαση (Ατομική, δηλαδή Πυρηνική Βόμβα), όσο και η ελεγχόμενη διάσπαση (Πυρηνικός Αντιδραστήρας), έστω και αν αυτά δεν είναι αυτονόητα ακόμη και σε Φοιτητές Πανεπιστημίων.

Το 1896 ο Γάλλος φυσικός Antoine Henri Becquerel (Μπεκερέλ) ανακάλυψε, ότι οι πυρήνες ορισμένων ορυκτών του στοιχείου ουράνιο διασπώνται **αυθόρμητα**, δηλαδή δίχως κάποια εξωτερική αιτία, δημιουργώντας άλλους πυρήνες και εκπέμποντας συγχρόνως ηλεκτρομαγνητική ή σωματιδιακή ακτινοβολία. Το φαινόμενο αυτό το ονόμασε 2 χρόνια αργότερα η Marie Curie (Κιουρί) ραδιενέργεια. Η Κιουρί που πήρε 2 βραβεία Νόμπελ (Φυσικής και Χημείας) είναι η μόνη γυναί-

κα μεταξύ των τεσσάρων επιστημόνων που έχουν πάρει περισσότερα του ενός βραβείου Νόμπελ. Είναι δε επιπλέον μαζί με τον Linus Pauling (Πόλινγκ) το μόνο άτομο με βραβεία Νόμπελ σε δύο διαφορετικά πεδία. Επειδή δε η διάσπαση αυτή είναι, όπως αναφέραμε, αυθόρμητη, δηλαδή δίχως κάποια εξωτερική αιτία, ονομάζεται και **φυσική ραδιενέργεια**. Τα δε στοιχεία με αυτήν την ιδιότητα ονομάζονται ραδιενεργά και βρίσκονται στο τέλος αυτής της σειράς των στοιχείων που προκύπτει, όταν κατατάξουμε τα στοιχεία με αυξανόμενο ατομικό αριθμό Z, δηλαδή με αυξανόμενο αριθμό πρωτονίων. Συγκεκριμένα ραδιενεργά (και εδώ αναφερόμαστε μόνο στη φυσική ραδιενέργεια) είναι τα στοιχεία με ατομικό αριθμό μεγαλύτερο του 83, κάτι το οποίο σημαίνει ότι ραδιενεργά είναι τα πολύ βαριά στοιχεία. Παραδείγματα ραδιενεργών στοιχείων είναι επομένως το ραδόνιο ²²²₈₆Rn₁₃₆, το ράδιο ²²⁶₈₈Ra₁₃₈, το θόριο ²³²₉₀Th₁₄₂, το ουράνιο ²³⁸₉₂U₁₄₆, το πλουτώνιο ²³⁹₉₄Pu₁₄₅ κ.λπ.

Κατά τη ραδιενεργό δράση μπορούν να ελευθερωθούν εκτός των άλλων περισσότερα είδη ακτινοβολίας. Στη συνέχεια θα περιγράψουμε σκόπιμα μόνο τρία διαφορετικά είδη ακτινοβολίας, διότι είναι αυτά τα είδη που γίνονται κατανοητά με το απλοποιημένο μοντέλο περιγραφής του ατόμου που επιλέξαμε για το σκοπό μας. Οι τρεις αυτές ακτινοβολίες είναι η άλφα (α), η βήτα (β) και η γάμμα (γ), χαρακτηρίζονται δε διεθνώς με τα Ελληνικά γράμματα α, β και γ και όσο προχωρούμε από την α προς τη γ αυξάνει και η διεισδυτικότητά τους σε υλικά ή το ανθρώπινο σώμα.

Μέχρι τώρα ασχοληθήκαμε με τη φυσική ραδιενέργεια. Σε ένα επόμενο Κεφάλαιο θα εξηγήσουμε, ότι εκτός από την φυσική ραδιενέργεια υπάρχει και η **τεχνητή ραδιενέργεια**.

Ακτινοβολία Άλφα (α)

Η ακτινοβολία άλφα είναι μία σωματιδιακή ακτινοβολία, που εκπέμπεται (είμαστε στο Κεφάλαιο «Φυσική Ραδιενέργεια» και όχι ακόμη στο Κεφάλαιο «Τεχνητή Ραδιενέργεια» που έπεται), από τους πυρήνες των βαρέων ραδιενεργών στοιχείων (με ατομικό αριθμό συνήθως μεγαλύτερο του 83), όπως αναφέραμε προηγουμένως.

Η ακτινοβολία άλφα αποτελείται από δύο πρωτόνια και δύο νετρόνια. Αυτό ανταποκρίνεται ακριβώς σε ένα πυρήνα του στοιχείου ήλιο ⁴₂He₂. Έτσι η σωματιδιακή ακτινοβολία άλφα είναι πυρήνες του στοιχείου ήλιο, οι οποίοι είναι ηλεκτρικώς θετικά φορτισμένοι, αφού, όπως έχουμε εξηγήσει, τα πρωτόνια είναι θετικά φορτισμένα, ενώ τα νετρόνια είναι ουδέτερα.

Παρατηρούμε ένα πυρήνα ενός ραδιενεργού στοιχείου, ο οποίος εξέπεμψε ακτινοβολία άλφα. Τον πυρήνα αυτόν πριν την εκπομπή της ακτινοβολίας άλφα τον ονομάζουμε **μητρικό ή γονικό πυρήνα**. Αφού ο πυρήνας του ραδιενεργού στοιχείου που εξέπεμψε ακτινοβολία άλφα έχασε δύο πρωτόνια, ο ατομικός αριθμός του πυρήνα που προέκυψε μειώθηκε σε σχέση με τον μητρικό πυρήνα κατά δύο και επομένως προέκυψε ένα άλλο στοιχείο που βρίσκεται πιο μπροστά στη σειρά των στοιχείων με αυξανόμενο ατομικό αριθμό. Αυτό ονομάζεται **μεταστοιχείωση**. Τον νέο πυρήνα που προέκυψε τον ονομάζουμε **θυγατρικό πυρήνα**.

Τα ηλεκτρικώς θετικά φορτισμένα σωματίδια άλφα εκπέμπονται με ταχύτητα μέχρι 30 000 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο (δηλαδή μέχρι 10% της ταχύτητας του φωτός που είναι 300 000 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο), γρήγορα όμως απορροφούν δύο ηλεκτρόνια μεταβαλλόμενα σε ουδέτερα άτομα ηλίου. Τα σωματίδια άλφα διεισδύουν στον αέρα μόνο περίπου 2 έως 10 εκατοστά του μέτρου, ενώ συγκρατούνται από ένα απλό φύλλο χαρτιού.

Εις ότι αφορά στην επίδραση της ακτινοβολίας άλφα στον άνθρωπο, αυτή συγκρατείται από τα ρούχα. Από έρευνες έχει προκύψει, ότι όταν ένα σωματίδιο άλφα φτάσει στο δέρμα η διεισδυτικότητά του είναι 30 έως

40 χιλιοστά του χιλιοστού του μέτρου (μm). Η απόστα-ση αυτή είναι τέτοια, ώστε πριν φρεναριστεί αυτό το σωματίδιο άλφα έχει ήδη διαπεράσει 3 έως 4 κύτταρα του εξωτερικού μέρους του δέρματος, τα οποία στην περιοχή αυτή είναι έτσι και αλλιώς νεκρά, έτσι ώστε με αυτόν τον τρόπο δεν δημιουργούν πρόβλημα. Κίν-δυνος υπάρχει, όταν η ακτινοβολία άλφα εισέλθει στο εσωτερικό του σώματος είτε με την αναπνοή είτε με την τροφή είτε με την πόση είτε όταν υπάρχει ρήξη του δέρματος. Όταν δε τα σωματίδια άλφα παραμεί-νουν σε πτυχές του πεπτικού συστήματος, στους πνεύμονες ή στις σάρκες, μπορούν να βλάψουν τα κύτταρα προκαλώντας μέχρι και καρκίνο.

Ακτινοβολία Βήτα (β)

Η ακτινοβολία βήτα είναι επίσης μία σωματιδιακή ακτι-νοβολία. Μπορεί δε να προέλθει από ασταθείς πυρή-νες ραδιενεργών στοιχείων κατά τρεις διαφορετικούς τρόπους. Στη συνέχεια θα περιγράψουμε αντιπροσω-πευτικά μόνο έναν τρόπο, που επελέγη, επειδή μπορεί να γίνει κατανοητός με το ατομικό μοντέλο που έχου-με ήδη περιγράψει. Κατ’ αυτόν τον τρόπο ένα νετρόνιο του μητρικού πυρήνα διασπάται σε ένα πρωτόνιο και ένα ηλεκτρόνιο. Το ηλεκτρόνιο εκπέμπεται ως ακτινο-βολία βήτα. Το πρωτόνιο, που δημιουργήθηκε από το ένα νετρόνιο, ενσωματώνεται στον μητρικό πυρήνα. Έτσι, ο θυγατρικός πυρήνας που δημιουργείται από τον γονικό πυρήνα μετά την εκπομπή της ακτινοβολίας βήτα έχει σε σχέση με το γονικό πυρήνα ένα νετρό-νιο λιγότερο αλλά ένα πρωτόνιο περισσότερο. Έτσι ο ατομικός αριθμός (αριθμός των πρωτονίων) του θυ-γατρικού πυρήνα είναι κατά ένα μεγαλύτερος από τον ατομικό αριθμό του γονικού πυρήνα. Δηλαδή ο θυγα-τρικός πυρήνας ανήκει στο επόμενο στοιχείο απ’ ότι ο γονικός πυρήνας. Επομένως και στην περίπτωση της ακτινοβολίας βήτα έχουμε όπως και στην ακτινοβολία άλφα **μεταστοιχειώση** του γονικού πυρήνα.

Η ταχύτητα των ηλεκτρονίων που εκπέμπονται κατά την ακτινοβολία βήτα είναι πολύ μεγαλύτερη από την ταχύτητα των σωματιδίων άλφα (είναι δηλαδή μέχρι 99% της ταχύτητας του φωτός, ενώ η ταχύτητα των σωματιδίων άλφα είναι, όπως προαναφέραμε, μέχρι 10% της ταχύτητας του φωτός). Η διεισδυτικότητα της ακτινοβολίας βήτα είναι μεγαλύτερη από αυτήν της ακτινοβολίας άλφα. Έτσι η ακτινοβολία βήτα διεισδύ-ει π.χ. στον αέρα περισσότερο απ’ ότι η ακτινοβολία άλφα. Το πόσο όμως διεισδύει είναι συνάρτηση του ποιος πυρήνας εκπέμπει την ακτινοβολία βήτα. Έτσι η διεισδυτικότητα της ακτινοβολίας βήτα στον αέρα εί-ναι από το τρίτιο ³₁H₂ οχτώ εκατοστά του μέτρου, από το ιώδιο 2,5 μέτρα και από τον φώσφορο 7,1 μέτρα. Επίσης η ακτινοβολία βήτα μπορεί να διαπεράσει ξύλο πάχους 2 έως 3 εκατοστά του μέτρου και φύλλα αλου-μινίου πάχους μερικών χιλιοστών του μέτρου.

Εάν εκτεθεί το ανθρώπινο σώμα σε ακτινοβολία βήτα, βλάπτονται μόνο τα εξωτερικά στρώματα του δέρματος. Εκεί μπορούν όμως να προκληθούν έντο-να εγκαύματα με μακροχρόνιες συνέπειες, όπως π.χ. καρκίνος του δέρματος. Εάν εκτεθούν τα μάτια του ανθρώπου σε ακτινοβολία βήτα, μπορεί να προκληθεί θόλωμα του φακού. Ακόμη προβληματικότερο γίνεται όμως, το εάν καταλήξουν στο ανθρώπινο σώμα ραδιε-νεργά στοιχεία που εκπέμπουν ακτινοβολία βήτα. Συ-νέπεια αυτού είναι μεγάλες δόσεις ακτινοβολίας βήτα στην περιοχή του ραδιενεργού στοιχείου. Είναι απο-δεδειγμένη η δημιουργία καρκίνου του θυρεοειδούς αδένα ως συνέπεια του ραδιενεργού ιωδίου ¹³¹₅₃I₇₈. Επίσης εκφράζονται φόβοι για καρκίνο των οστών και λευχαιμία ως συνέπεια της ακτινοβολίας βήτα από το ραδιενεργό στοιχείο στρόντιο ⁹⁰₃₈Sr₅₂, επειδή το στρόντιο όπως το ασβέστιο συγκεντρώνεται στα οστά. Παρεμπιπτόντως, μεγάλες ποσότητες των δύο προη-γουμένων στοιχείων (ιωδίου και στροντίου) ελευθε-ρώθηκαν κατά το ατύχημα του Τσερνομπίλ.

Ακτινοβολία Γάμμα (γ)

Όταν ο πυρήνας ενός στοιχείου χτυπηθεί από κάποιο σωματίδιο είτε αυτό διέλθει είτε ανακλαστεί χωρίς κα-μία φυσική ή χημική μεταβολή του στοιχείου, δηλαδή αν το στοιχείο παραμένει το ίδιο, είναι δυνατόν ο πυ-ρήνας αυτός να διεγερθεί. Την πλεονάζουσα ενέργεια αυτή μπορεί να τη διατηρεί για μεγάλο χρονικό διά-στημα. Όταν η ενέργεια αυτή απελευθερωθεί, τότε ο πυρήνας αυτός εκπέμπει ακτινοβολία γάμμα, δηλαδή μία ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία , όπως οι ακτίνες Χ μόνο πολύ μεγαλύτερης διεισδυτικότητας.

Έτσι η ακτινοβολία γάμμα μπορεί να διαπεράσει μερι-κά εκατοστά του μέτρου μόλυβδο. Οι βιολογικές επι-δράσεις σε άτομα που εκτίθενται σε υψηλής έντασης ακτινοβολία γάμμα μπορεί να είναι καρκίνος, γενετικές αλλοιώσεις των κυττάρων και θάνατος. Από την ακτι-νοβολία γάμμα μπορούμε να προφυλαχτούμε τοποθε-τώντας ανάμεσα στην πηγή και σε εμάς μία προστα-τευτική πλάκα από μόλυβδο ή από μπετόν. Το πάχος της πλάκας από μόλυβδο, που θα μας προφυλάξει από την ακτινοβολία γάμμα, είναι φανερό, ότι πρέπει να είναι τόσο μεγαλύτερο όσο μεγαλύτερη είναι η ισχύς Ι της ακτινοβολίας γάμμα. Το απαραίτητο πάχος της προστατευτικής πλάκας από μόλυβδο ορίζεται εύκολα από το εξής γεγονός: Όταν η ακτινοβολία γάμμα, που έχει την ισχύ Ι, περάσει μία πλάκα μολύβδου πάχους 1,5 εκατοστών του μέτρου (cm), τότε η ισχύς Ι έχει ελαττωθεί κατά το ήμισυ, δηλαδή είναι μετά την πλάκα Ι’=1/2 x Ι. Έτσι, αν η πλάκα μολύβδου έχει ένα πάχος:

- 1,5 cm, η ισχύς Ι είναι μετά την πλάκα Ι’= 1/2 x Ι x
- 3,0 cm, η ισχύς Ι είναι μετά την πλάκα Ι’= 1/2 x (1/2 x Ι) = 1/4 x Ι
- 4,5 cm, η ισχύς Ι είναι μετά την πλάκα Ι’= 1/2 x (1/4 x Ι) = 1/8 x Ι
- 6,0 cm, η ισχύς Ι είναι μετά την πλάκα Ι’= 1/2 x (1/8 x Ι) = 1/16 x Ι

Έτσι μπορούμε, ανάλογα με την ισχύ Ι της πηγής που εκπέμπει ακτινοβολία γάμμα, και με την τιμή της ακτι-νοβολίας που επιτρέπεται να δεχόμαστε, να ορίσουμε το πάχος της προστατευτικής πλάκας.

Χρόνος Ημιζωής ή Υποδιπλασιασμού (τ)

Όταν έχουμε μία ποσότητα ενός ασταθούς στοιχεί-ου, του οποίου οι πυρήνες εκπέμπουν ραδιενέργεια, αυτό σημαίνει, ότι ο αριθμός των γονικών πυρήνων συνεχώς μικραίνει, ενώ ο αριθμός των θυγατρικών πυρήνων που δημιουργούνται μετά την μετατροπή των γονικών πυρήνων συνεχώς αυξάνεται. Ονομάζου-με χρόνο ημιζωής ή υποδιπλασιασμού τ (στα αγγλικά half- life και στα γερμανικά Halbwertszeit) το χρονικό αυτό διάστημα, στο οποίο από τα μητρικά άτομα τα μισά έχουν μετατραπεί στη νέα τους μορφή. Ο χρό-νος αυτός είναι γνωστός και χαρακτηριστικός για κάθε ασταθές στοιχείο. Μερικά παραδείγματα χρόνων ημι-ζωής είναι για το:

Ιώδιο ¹³¹ ₅₃ I ⁷⁸	:	τ = 8 ημέρες,
Κέσιο ¹³⁴ ₅₅ Cs ⁷⁹	:	τ = 2,1 χρόνια
Πλουτώνιο ²³⁹ ₉₄ Pu ¹⁴⁵	:	τ = 24 100 χρόνια.

Μάζα και Ενέργεια

Ο Albert Einstein (Αϊνστάιν) μία από τις πιο δημιουργι-κές διάνοιες της ανθρώπινης ιστορίας ήταν φυσικός γερμανοεβραϊκής καταγωγής, που το 1940 πολιτο-γραφήθηκε Αμερικανός. Ο Αϊνστάιν λοιπόν διετύπωσε πρώτος τη θεωρία κατά την οποία μάζα και ενέργεια είναι δύο μεγέθη, όπου το ένα μπορεί να μετατραπεί στο άλλο. Δηλαδή μάζα και ενέργεια είναι ένα και το αυτό υπό διαφορετική μορφή. Η σχέση δε που τα συν-δέει δίνεται από τον περίφημο τύπο

$$E = m \cdot c^2,$$

όπου

Ε είναι η ενέργεια,

m είναι η μάζα και

c είναι η ταχύτητα του φωτός στο κενό, δηλαδή

300 000 χιλιόμετρα ανά δευτερόλεπτο (c² σημαίνει c x c).

Η εφαρμογή αυτού του τύπου σημαίνει, ότι αν σε ένα σύστημα χαθεί κάποια μάζα m, τότε συγχρόνως εμφα-νίζεται μία ενέργεια Ε που δίνεται από τον προηγού-μενο τύπο, και τανάπαλιν.

Τεχνητή Ραδιενέργεια

Όταν ανακαλύφθηκε η φυσική ραδιενέργεια το 1896 από το Γάλλο φυσικό Μπεκερέλ (βλέπε σημερινή Ενό-τητα) έγινε γρήγορα αντιληπτό, ότι η ενέργεια που ελευθερώνεται είναι η πιο συγκεντρωμένη ενέργεια που ήταν μέχρι τότε γνωστή. Όροι που χρησιμοποιή-θηκαν ήταν καταρχάς ατομική και αργότερα πιο σωστά πυρηνική ενέργεια. Εκτός από τη φυσική ραδιενέρ-γεια, η οποία, όπως αναφέραμε είναι η αυθόρμητη διάσπαση πυρήνων, υπάρχει και η τεχνητή ραδιενέρ-γεια. Ήταν δε ο Άγγλος Φυσικός (γεννημένος στη Νέα Ζηλανδία) Ernest Rutherford (Ράδερφορντ), ο οποίος πραγματοποίησε την πρώτη τεχνητή εκπομπή ραδιε-νέργειας: «Βομβάρδισε» δηλαδή πυρήνες του στοι-χείου άζωτο με πυρήνες του στοιχείου ήλιο (δηλαδή με άλφα σωματίδια (βλέπε σημερινή Ενότητα, Κεφά-λαιο Ακτινοβολία Άλφα (α)) και δημιούργησε νέους πυρήνες οξυγόνου με σύγχρονη εκπομπή πρωτονίων. Κατά τη ραδιενέργεια είτε αυτή είναι φυσική είτε τε-χνητή χαρακτηριστικό είναι, ότι δημιουργείται ένας πυρήνας (ο θυγατρικός πυρήνας), του οποίου ο αριθ-μός των πρωτονίων είναι παραπλήσιος του αριθμού των πρωτονίων του μητρικού πυρήνα.

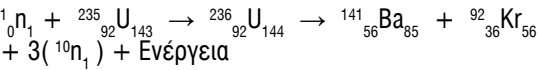
Κάτι όμως τελείως διαφορετικό με τη ραδιενέργεια είναι η λεγόμενη σχάση (ή αλλιώς και διάσπαση) του πυρήνα κατά την οποία από ένα μητρικό πυρήνα δη-μιουργούνται συνήθως δύο θυγατρικοί πυρήνες, των οποίων ο αριθμός των πρωτονίων δεν είναι παρα-πλήσιος με τον αριθμό των πρωτονίων του μητρικού πυρήνα (όπως στην περίπτωση της ραδιενέργειας) αλλά μακριά από αυτόν. Ο αριθμός των πρωτονίων των θυγατρικών πυρήνων είναι περίπου στο ήμισυ του αριθμού των πρωτονίων του μητρικού πυρήνα. Έτσι ο αριθμός των πρωτονίων του ενός θυγατρικού είναι μικρότερος και ο άλλος μεγαλύτερος του ημίσεως των πρωτονίων του μητρικού πυρήνα.

Σχάση (Διάσπαση) των Πυρήνων Βα-ρέων Στοιχείων

Επειδή η σχάση (ή αλλιώς και διάσπαση) του πυρή-να, δηλαδή αυτό που είναι πιο γνωστό (εσφαλμένα όμως) ως η «διάσπαση του ατόμου» αποτελεί, όπως θα εξηγήσουμε στη συνέχεια, έναν από τους σημαντι-κότερους σταθμούς στην εξέλιξη της ανθρωπότητας, θέλω να Σας περιγράψω το χρονικό αυτής της σημα-ντικής εξέλιξης. Το χρονικό αυτό εμένα με γοητεύει όποτε το ξαναδιαβάζω και ελπίζω να έχει κάποια αντί-στοιχη επίδραση και σε Εσάς.

Στις 17 Δεκεμβρίου του 1938 δύο Γερμανοί Χημικοί (είναι δε σημαντικό, ότι είχαν ειδικέυση στην πειραμα-τική Χημεία) οι Otto Hahn (Χάαν) και Fritz Strassmann (Στράσμαν), που εργάζονταν στο Ινστιτούτο Kaiser-Wilhelm για Χημεία στο Βερολίνο, «βομβάρδισαν» πυρήνες του στοιχείου ουράνιο ²³⁵₉₂U¹⁴³ (του οποίου ο κάθε πυρήνας έχει 92 πρωτόνια) με νετρόνια (το σύμβολο του νετρονίου είναι ¹₀n, δηλαδή είναι ένα σω-ματίδιο με ένα νετρόνιο, κανένα πρωτόνιο και επομέ-νως ένα νουκλεόνιο). Με αυτόν τον τρόπο περίμεναν να δημιουργήσουν με τεχνητή ραδιενέργεια κάτι αντί-στοιχο με αυτό που έκανε ο Ernest Rutherford (βλέπε σημερινή Ενότητα, Κεφάλαιο Τεχνητή Ραδιενέργεια), δηλαδή κάποιο τεχνητό στοιχείο γειτονικό αλλά πέραν από το ουράνιο (Transurane). Το πείραμα δεν απέδω-σε τα προσδοκώμενα. Άντ’ αυτού όμως (επειδή ήταν καλοί πειραματικοί Χημικοί) ανίχνευσαν με μεγάλη τους έκπληξη στα προϊόντα της αντίδρασης το στοι-χείο βάριο (Ba), του οποίου ο κάθε πυρήνας έχει 56 πρωτόνια. Δηλαδή για πρώτη φορά σε τέτοιου είδους πείραμα δεν ανιχνεύθηκε ένας παραπλήσιος με τον

αρχικό θυγατρικός πυρήνας, αλλά δύο διαφορετικοί θυγατρικοί πυρήνες το βάριο (Ba) και το κρυπτό (Kr) με ατομικό αριθμό (αριθμό των πρωτονίων) 56 και 36 αντίστοιχα, δηλαδή κοντά στο ήμισυ του ατομικού αριθμού του μητρικού πυρήνα του ουρανίου (που είναι 92), όπου βέβαια ελευθερώθηκε ένα μεγάλο ποσό ενέργειας. Το πείραμα των Χάαν και Στράσμαν περιγράφεται (για την περίπτωση που υπάρχει ενδιαφέρον) από την ακόλουθη πυρηνική αντίδραση:

Από την πυρηνική αντίδραση αυτή αναγνωρίζουμε κάτι πολύ σημαντικό. Δηλαδή για τη διάσπαση του πυρήνα του ουρανίου χρειάστηκε μεν ένα νετρόνιο, αλλά δημιουργήθηκαν όμως τρία νέα νετρόνια. Έτσι μπορούμε (όπως θα αποδείξουμε στην επόμενη 34η Ενότητα) να χρησιμοποιήσουμε αυτά τα νετρόνια για να διασπάσουμε περαιτέρω πυρήνες.

Επειδή κατά το πείραμα αυτό άλλο επιδιωκόταν και άλλο προέκυψε, τα αποτελέσματα του πειράματος δεν έγιναν καταρχάς τελείως κατανοητά από τους Χάαν και Στράσμαν, επειδή οι δύο αυτοί ερευνητές ήταν (όπως προανέφερα) πειραματικοί Χημικοί και όχι θεωρητικοί Φυσικοί. Στη θεωρητική εξήγηση συνέτεινε αργότερα και η επί σειρά ετών πρώην συνεργάτης του Χάαν στο Ινστιτούτο Kaiser-Wilhelm, δηλαδή η Lise Meitner (Μάιτνερ). Η Μάιτνερ εγκατέλειψε τη Γερμανία στις 13 Ιουλίου του 1938 (δηλαδή πριν το περίφημο πείραμα της 17ης Δεκεμβρίου του 1938) και κατέληξε μέσω Ολλανδίας και Δανίας στη Σουηδία, επειδή ήταν μεν Αυστριακή αλλά Εβραία στο θρήσκευμα. Η Μάιτνερ λοιπόν συζήτησε στη Σουηδία με τον ανιψιό της Otto Frisch (Φρις) επίσης Φυσικό (Άγγλο Αυστριακής καταγωγής), ο οποίος εκείνη την περίοδο εργαζόταν στην Κοπεγχάγη κοντά στον περίφημο Δανό φυσικό Niels Bohr (Μπορ) τα πειραματικά αποτελέσματα των Χάαν και Στράσμαν, επιτυγχάνοντας τη θεωρητική εξήγηση των περιφημων πειραμάτων. Έτσι έγινε αντιληπτό, ότι με το πείραμα αυτό επιτεύχθηκε για πρώτη φορά η σχάση ενός πυρήνα με αποτέλεσμα την ελευθέρωση ενός πολύ μεγάλου ποσού ενέργειας. Το ποσό αυτό της ενέργειας προέκυψε από το γεγονός, ότι το σύνολο της μάζας των σωματιδίων μετά τη διάσπαση του πυρήνα ήταν μικρότερο από ότι πριν τη διάσπαση, οπότε βάσει του τύπου του Αϊνστάιν (βλέπε σημερινή Ενότητα, Κεφάλαιο Μάζα και Ενέργεια) η μάζα που χάθηκε μεταβλήθηκε σε ενέργεια. Αυτό ήταν η απαρχή καταρχάς της μη ελεγχόμενης σχάσης του πυρήνα.

Η ελευθέρωση όμως ενός πολύ μεγάλου ποσού ενέργειας οδήγησε σε σκέψεις, πώς αυτή η ενέργεια θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί τόσο για ειρηνικούς όσον όμως και για πολεμικούς σκοπούς. Έχει δε ενδιαφέρον, ότι στις 16 Ιανουαρίου του 1939 ο περίφημος Δανός Φυσικός Niels Bohr (Μπορ) ταξίδεψε στις ΗΠΑ, προκειμένου να ανταλλάξει απόψεις με τον ακόμη πιο περίφημο Φυσικό Αϊνστάιν γύρω από τα επίκαιρα προβλήματα της Φυσικής. Λίγο όμως πριν αναχωρήσει ο Μπορ για το προγραμματισμένο από καιρό ταξίδι του στην Αμερική, τον επισκέφτηκε η Μάιτνερ, η οποία τον ενημέρωσε για τα σημαντικά αποτελέσματα των πειραμάτων των Χάαν και Στράσμαν. Έτσι ο Μπορ φτάνοντας στις ΗΠΑ ενημέρωσε τους εκεί Φυσικούς για τα δρώμενα στο Βερολίνο. Αποτέλεσμα αυτού ήταν,

ότι τέσσερα χρόνια μετά τα πειράματα των Χάαν και Στράσμαν, το 1942 ο Ιταλός φυσικός Enrico Fermi (Φέρμι) πέτυχε την πρώτη ελεγχόμενη πυρηνική αλυσωτή αντίδραση σχάσης πυρήνων σε ένα πυρηνικό αντιδραστήρα στο Σικάγο ανοίγοντας τις πόρτες στην ειρηνική χρήση της πυρηνικής ενέργειας (βλέπε την επόμενη 34η Ενότητα).

Αλλά όχι μόνο αυτό! Επηρεασμένοι οι Αμερικανοί από το επίτευγμα των Χάαν και Στράσμαν και φοβούμενοι πιθανή εξέλιξη πυρηνικών όπλων από την τότε Γερμανία [η οποία διέθετε έναν άλλον περίφημο Φυσικό τον Werner Heisenberg (Χάιζενμπεργκ)], ξεκίνησαν με απόλυτη μυστικότητα το περίφημο «Σχέδιο Μανχάταν» στο Los Alamos του New Mexico στις ΗΠΑ. Εκεί συνεργάστηκαν όλοι οι ταλαντούχοι επιστήμονες της εποχής υπό τον χαρισματικό Φυσικό Robert Oppenheimer (Οπενχάιμερ). Το αποτέλεσμα: Στις 16 Ιουλίου του 1945 έγινε η πρώτη δοκιμή της πυρηνικής βόμβας (Trinity-Test) στο Alamogordo του New Mexico, για να ακολουθήσει η πρώτη ρήψη (Little Boy) στις 6 Αυγούστου του 1945 στη Χιροσίμα και τρεις ημέρες αργότερα η δεύτερη ρήψη (Fat Man) στο Ναγκασάκι. Οι δύο αυτές ρίψεις είχαν ως αποτέλεσμα το θάνατο εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων, σήμαναν όμως και το τέλος του 2ου παγκοσμίου πολέμου.

Ίσως έχει ιστορική σημασία, ότι άκουσα τον ίδιο τον «πατέρα» της βόμβας υδρογόνου (βλέπε την επόμενη 34η Ενότητα) Edward Teller (Τέλλερ) να λέει μεταπολεμικά στη Γερμανική τηλεόραση: «...Δεν μπορώ να φανταστώ, ότι ένας Φυσικός, όπως είναι ο Γερμανός Χάιζενμπεργκ, δεν ήταν εις θέση να κατασκευάσει επίσης την πυρηνική βόμβα...», δημιουργώντας παθιασμένες συζητήσεις στη μεταπολεμική Γερμανία, για το εάν οι Γερμανοί Φυσικοί απέφυγαν να κατασκευάσουν ένα τέτοιο καταστρεπτικό όπλο. Η αλήθεια όμως είναι (και αυτό είναι αποδεδειγμένο, όποια ή όποιος έχει ενδιαφέρον μπορεί να αποταθεί σε εμένα), ότι πράγματι δε μπόρεσαν. Όσο για τα λόγια του Τέλλερ ήσαν σίγουρα «homage» (δείγμα σεβασμού) στον άλλοτε Καθηγητή του Χάιζενμπεργκ.

Σχάση (Διάσπαση) Πυρήνων. Παραγωγή Ενέργειας

Όπως αναφέραμε στο προηγούμενο Κεφάλαιο κατά τη σχάση του πυρήνα του στοιχείου ουράνιο ελευθερώνεται ένα μεγάλο ποσό ενέργειας. Η ελευθέρωση ενέργειας κατά τη σχάση ενός πυρήνα προέρχεται (όπως προαναφέραμε) από το γεγονός ότι το σύνολο της μάζας των σωματιδίων που δημιουργείται μετά τη διάσπαση είναι μικρότερο από τη μάζα των σωματιδίων πριν από τη διάσπαση. Αυτό όμως σημαίνει, ότι βάσει του τύπου του Αϊνστάιν (βλέπε σημερινή Ενότητα, Κεφάλαιο Μάζα και Ενέργεια), η μάζα που χάθηκε κατά τη σχάση έχει σε συνέπεια τη δημιουργία αυτού του μεγάλου ποσού ενέργειας.

Ελευθέρωση ενέργειας κατά τη σχάση ενός πυρήνα δεν επιτυγχάνεται με όλα τα στοιχεία αλλά μόνο με τη σχάση του πυρήνα των βαρέων στοιχείων από το σίδηρο με ατομικό αριθμό (αριθμός των πρωτονίων) $Z = 26$ και προς τα επάνω. Μάλιστα η ενέργεια που δημιουργείται είναι τόσο μεγαλύτερη, όσο μεγαλύτερος είναι ο ατομικός αριθμός, δηλαδή όσο βαρύτερος είναι ο πυρήνας.

Με τα ελαφρά στοιχεία με ατομικό αριθμό από 1 (υδρογόνο) μέχρι 26 (σίδηρος) μπορεί επίσης να

απελευθερωθεί ενέργεια όχι όμως με τη σχάση αλλά αντίθετα με την **συνένωση ή σύντηξη πυρήνων**. Η δε ενέργεια που δημιουργείται κατά τη σύντηξη είναι τόσο μεγαλύτερη, όσο μικρότερος είναι ο ατομικός αριθμός, δηλαδή όσο ελαφρύτερος είναι ο πυρήνας. Την ενέργεια που ελευθερώνεται κατά τη σχάση ενός πυρήνα ουρανίου μπορούμε να την υποδιαιρέσουμε σε δύο μέρη: α) την ενέργεια που δημιουργείται σχεδόν ακαριαία. Αυτή αποτελείται από την κινητική ενέργεια που έχουν αφ' ενός μεν οι δύο πυρήνες θραύσματα αφετέρου δε τα γρήγορα νέα νετρόνια που δημιουργήθηκαν κατά τη σχάση του αρχικού πυρήνα (βλέπε πυρηνική αντίδραση). Επιπλέον η ενέργεια αυτή αποτελείται και από την ακαριαία εκπομπή ακτινοβολίας γ. Τα ποσοστά των επί μέρους αυτών ενεργειών ως προς τη συνολικά παραγόμενη ενέργεια της σχάσης είναι 80%, 3% και 4% αντίστοιχα. β) την ενέργεια που ελευθερώνεται καθυστερημένα (ανάλογα με τους χρόνους ημιζωής) ως συνέπεια της εκπομπής ακτινοβολίας β και γ από τους δύο πυρήνες θραύσματα. Τα αντίστοιχα ποσοστά των επί μέρους αυτών ενεργειών ως προς τη συνολικά παραγόμενη ενέργεια της σχάσης είναι 4% και 4%. Στην ενέργεια που ελευθερώνεται καθυστερημένα ανήκουν και τα υπόλοιπα 5% (για να έχουμε 100%), με τη διαφορά ότι τα σωματίδια που έχουν την ενέργεια αυτή και ονομάζονται νετρίνα είναι σωματίδια που δεν εξηγούνται από το απλοποιημένο ατομικό μοντέλο που χρησιμοποιήσαμε.

Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της ενέργειας που ελευθερώνεται κατά τη σχάση των πυρήνων του ουρανίου, αναφέρουμε συγκριτικά ότι από τη σχάση των πυρήνων μόνο ενός γραμμαρίου ουρανίου προκύπτει η ενέργεια που θα προέκυπτε από την καύση περίπου 6 500 000 γραμμαρίων λιγνίτη (ανάλογα βέβαια με το είδος του λιγνίτη).

Μέχρι τώρα δημιουργήσαμε όλες τις προϋποθέσεις για να μπορέσουμε στην επόμενη 34η Ενότητα να εξηγήσουμε πώς μπορούμε με την σχάση (διάσπαση) των πυρήνων των βαρέων στοιχείων (κυρίως του ουρανίου αλλά και του πλουτωνίου) να παράγουμε μεγάλα ποσά ενέργειας τόσο ελεγχόμενα (σε έναν Πυρηνικών Αντιδραστήρα) όσο και ανεξέλεγκτα σε μία Ατομική (σωστότερα Πυρηνική) Βόμβα.

Την επόμενη 34^η Ενότητα θα κλείσουμε με την σύντηξη των πυρήνων των ελαφρών στοιχείων (του υδρογόνου) με την οποία μπορούμε επίσης να παράγουμε μεγάλα ποσά ενέργειας είτε ανεξέλεγκτα σε μία Βόμβα Υδρογόνου είτε όμως και ελεγχόμενα σε έναν Πυρηνικό Αντιδραστήρα Σύντηξης. Ο Αντιδραστήρας αυτός προβλέπεται να λύσει τα προβλήματα του Μέλλοντος της Ανθρωπότητας, όταν όλες οι άλλες μορφές ενέργειας δεν θα αρκούν. Παρεμπιπτόντως στη σύντηξη πυρήνων υδρογόνου βασίζεται η λειτουργία του Ήλιου μας.

Όλες οι θεματικές ενότητες, είναι στη διάθεσή σας στον παρακάτω σύνδεσμο:
<https://www.perivallon-s-biniaris.com>
ή κάντε αναζήτηση για Στέφανος Μπινιάρης, Περιβάλλον.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ • ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ • ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΜΩΥΣΙΔΗΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΑΣ
 www.sevendayswash.gr
 με ένα τηλεφώνημα
 παίρνουμε τα ρούχα σας
 ειδικές τιμές για **airbnb**
 Λ. Σαρωνίδας 14α - ΣΑΡΩΝΙΔΑ
 τηλ. 2291080230 **693 6969244**

2,00€ μόνο σίδερο
5kgr ΜΠΟΥΓΑΔΑ Πλύσιμο-Σίδερο **24€**
ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ΣΕΝΤΟΝΙ
 & σας τα φέρνουμε στο ΧΩΡΟ σας ΔΩΡΕΑΝ
 ΑΝΟΙΧΤΑ 10:00 - 20:00 **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ**

ΜΠΟΥΦΑΝ ΚΟΥΣΤΟΥΜΙΑ ΠΑΛΤΑ 12€
ΠΑΝΤΕΛΟΝΙΑ ΦΟΥΣΤΕΣ 5€
ΠΑΠΛΩΜΑΤΑ ΚΟΥΒΕΡΤΕΣ 9€

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ & ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

ΦΕΛΕΜΕΓΚΑΣ
 Α.ΜΑΤΕΪΔΗ 6, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ, ΛΑΥΡΙΟ
 τηλ. 22920 25555, 6982 772745, 6948 792386
 e-mail: felemegas1977@gmail.com

Στολισμοί Αποτεφρώσεις

ΥΠΕΥΘΥΝΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Αποχαιρετισμός στον παλαίμαχο ποδοσφαιριστή και συμπολίτη μας, Δημήτρη Καραλή

Ο Δημήτρης δεν βρίσκεται πια ανάμεσά μας. Ένας εξαιρετος άνθρωπος, ένας αθλητής που τίμησε τη φανέλα της ομάδας μας, έφυγε αφήνοντας πίσω του ένα σημαντικό αποτύπωμα τόσο εντός όσο και εκτός γηπέδων.

Υπήρξε βασικό στέλεχος του συλλόγου για σχεδόν μία δεκαετία, από το 1977 έως το 1985, συμβάλλοντας καθοριστικά στην πορεία και τις επιτυχίες της ομάδας. Ακόμη όμως και μετά το τέλος της αγωνιστικής του διαδρομής, δεν απομακρύνθηκε ποτέ από τον σύλλογο. Η παρουσία του ήταν διαρκής, σταθερή και ουσιαστική, αποδεικνύοντας στην πράξη τα βαθιά συναισθήματα αγάπης και προσφοράς που τον συνέδεαν με την ομάδα.

Σύσσωμος ο σύλλογος, μαζί με τους συμπολίτες μας, τον αποχαιρέτησε με σεβασμό και συγκίνηση, τιμώντας τη μνήμη του όπως του άξιζε. Στο πλαίσιο αυτού του αποχαιρετισμού, το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου επέλεξε μια πράξη ουσίας και αλληλεγγύης: αντί στεφάνου, προσέφερε χρηματικό ποσό σε έναν άλλο παλαίμαχο ποδοσφαιριστή, ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα υγείας και διαβίωσης.

Μια κίνηση που αποτυπώνει τις αξίες του συλλόγου και υπενθυμίζει ότι το ποδόσφαιρο δεν είναι μόνο αγώνες και αποτελέσματα, αλλά πρωτίστως άνθρωποι, μνήμη και αλληλοστήριξη.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
«αγαπώ το...παιδί»
 τηλ. 22910 41265

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ **ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ**

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

6948 242 966

Γελάμε Μαζί: Αστεία και Ιστορίες

- Ήταν αποκριές, και λέει ο Τοτός στον μπαμπά του - Τα παιδιά στο σχολείο αποφασίσαμε να κάνουμε πάρτι μασκέ.
- Και εσύ τί θα ντυθείς;

- Σταχτοπούτα!
Μόλις το άκουσε αυτό ο πατέρας του, τον αρχίζει στις κλωτσιές!
Τον επόμενο χρόνο, πάλι αποκριές, λέει ο Τοτός στον πατέρα του.
- Φέτος μπαμπά θα ντυθώ Χιονάτη!
Μόλις το άκουσε αυτό ο πατέρας του Τοτού, τον αρχίζει πάλι στο ξύλο!
Την επόμενη χρονιά, στις απόκριες, λέει ο Τοτός στον μπαμπά του:
- Μπαμπά, μπορείς να μου αγοράσεις ένα σπαθί;
- Ναι, λέει χαρούμενος ο πατέρας του.
- Μπαμπά, μπορείς να μου πάρεις και μία ασπίδα;
- Ναι αγορά μου! λέει ο πατέρας ανακουφισμένος.
- Επίσης, μπορείς να μου αγοράσεις και ένα θώρακα;
- Ναι αγόρι μου, λέει ο πατέρας του, νιώθοντας ο πιο ευτυχισμένος πατέρας του κόσμου. Αλλά, για πες μου τι θέλεις να ντυθείς;
- Ζήνα!!!

- Εσύ τι θα ντυθείς φέτος στις απόκριες;
- Θα ντυθώ γαμπρός να χαρεί λίγο και η μάνα μου.

- Φέτος τις απόκριες να ντυθείς χαρτί τουαλέτας.
- Γιατί;
- Επειδή σε έχουν όλοι χεσμένο.

- Φέτος στις απόκριες θα ντυθώ LIKE για να δω πόσοι θα με πατήσουν.

- Γιατί την Αποκριά όλοι φοράνε μάσκες;
- Για να πουν την αλήθεια χωρίς να τους αναγνωρίσουν.

- Τι είπε ο παππούς όταν τον είδαν ντυμένο μπαλαρίνα;
«Μη γελάτε, παιδιά. Έτσι κι αλλιώς, μια ζωή στις μύτες περπατάω.»

- Γιατί η Αποκριά κρατάει λίγο;
- Γιατί άμα κρατούσε πολύ, θα λέγαμε όλοι περισσότερα απ' όσα αντέχουμε.

- Την Αποκριά δεν κρύβεις τον έρωτα. Τον ντύνεις...
κι όποιος κατάλαβε, κατάλαβε.

- Τι ντύνεται φέτος;
- Κάτι που να μοιάζει με μένα, αλλά να μη φταίει αύριο.

- Την Αποκριά το «έλα εδώ» λέγεται πιο εύκολα.
Το «πού πας;» έρχεται μετά τη Σαρακοστή.

- Ντύθηκε διάβολος για να φοβίσει. Τον είδαν και του είπαν:
- «Έλα όπως είσαι, δεν άλλαξες πολύ.»

- Φόρεσε μάσκα για να μην τον γνωρίσουν. Τον γνώρισαν από το γέλιο.

- Την Αποκριά όλοι λένε «πλάκα κάνω». Κι όμως, κάπου εκεί, κρύβεται όλη η αλήθεια.

- Τ' αποκριάς γελάς πιο δυνατά, όχι γιατί είσαι πιο χαρούμενος, αλλά γιατί έχεις άδεια να είσαι.

- Η μάσκα δεν κρύβει το πρόσωπο. Κρύβει τις συνέπειες.

- Την Αποκριά ο έρωτας φοράει κόκκινα. Όχι για να φαίνεται - αλλά για να κοκκινίζει μαζί σου.

- Την Αποκριά στο χωριό κανείς δεν ρωτούσε «ποιος είσαι».
Ρωτούσαν «τι πίνεις».

- Ο Μήτσος ντύθηκε γυναίκα για τρίτη χρονιά. Όχι γιατί του άρεσε - γιατί έτσι μπορούσε να πει πράγματα που αλλιώς δεν θα 'λεγε. Η Κατίνα τον αναγνώρισε αμέσως. Όχι από τη φωνή - από τον τρόπο που κρατούσε το ποτήρι.

- «Μη νομίζεις πως δεν σε ξέρω», του ψιθύρισε.

- «Κι όμως», της είπε, «σήμερα δεν χρειάζεται».

- Την Αποκριά, η κυρά-Ελένη φόρεσε τη μάσκα της νύφης. Όχι γιατί ονειρευόταν γάμους - αλλά γιατί της άρεσε να τη φωνάζουν «όμορφη» χωρίς εξηγήσεις.
- «Ποια είσαι;» τη ρώτησε κάποιος.
- «Σήμερα;» απάντησε. «Ό,τι θες.»
Και γέλασαν όλοι.
Όχι γιατί ήταν αστείο.
Αλλά γιατί, για μια στιγμή, ήταν αληθινό.

- Στη γωνία, δυο λεμόνια πάνω στο τραπέζι. Κανείς δεν τα έτρωγε. Γέλαγαν μόνα τους, σαν να ήξεραν ότι όλο το ξινό της χρονιάς είχε πάρει άδεια.

- Ένα τραγούδι άρχισε χωρίς να το ξεκινήσει κανείς. Μισό λόγο ο ένας, μισό ο άλλος. Κι εκεί, ανάμεσα στο γέλιο και στο κρασί, κάποιος κοκκίνισε. Δεν φάνηκε πολύ. Αλλά το είδαν όλοι.

- Την άλλη μέρα, τα ρούχα ξαναμπήκαν σωστά, οι φωνές χαμήλωσαν, τα βλέμματα μίκρυναν. Μόνο τα λεμόνια έμειναν ίδια. Ξαν να χαμογελούσαν ακόμα. Γιατί ήξεραν.

Τσ' αποκριάς γελάνε τα λεμόνια κι ο έρωτας - ό,τι κι αν φοράει- κοκκινίζει.

Βιβλιοθήκη Σαρωνίδας «Αντώνιος Ιωαννίδης»

Αρμονίας 25 Σαρωνίδα
(Στο δημοτικό Σχολείο)
Ανοιχτά Τρίτη και Παρασκευή 6:00μμ-7:30μμ

ΕΚΚΕΝΩΣΕΙΣ ΒΟΘΡΩΝ
ΜΠΟΤΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΤΗΛ. 2292025117 - 6973452911 - 6932215837
socratesbotos@hotmail.com

ΞΜ AGROFARM
καυσόξυλα
κάρβουνα
φιάλες υγραερίου
ΑΝΑΒΥΣΣΟΣ
(έναντι Δημοτικού Σχολείου)
ΚΙΝ. 6956 097772 & 6983 634860

ΚΛΕΙΔΑΡΑΣ
ΝΙΚΟΣ Β. ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΗΣ 6944 58 58 00
ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ•ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

210 300 2292, 699 3700 566

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΜΩΥΣΙΔΗΣ

Kostas moussidis

o n e s t e p a h e a d

Κώστας Μωυσίδης
ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ-ΕΝΤΥΠΑ-ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

2292069509
69